PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
- Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 274 (5048)

TRST, sobota 18. novembra 1961

Nov važen sestanek voditeljev treh nevezanih držav

Sestanek Tito-Naser-Nehru v Kairu
Zaključeni razgovori Popović-Heath

Kunc: Umor 13 italijanskih letalcev v Kongu, ki ga Jugoslavija obsoja, je tragičen dogodek, do katerega je prišlo zaradi tujega vmešavanja
Izjave Heatha o razgovorih v Beogradu

BEOGRAD, 17. — Predsednik republike maršal Tito je odpotoval danes na vabilo predsednika ZAR Naserja v Kairo, kjer se bo sestal s predsednikom indijske vlade Nehrujem in predsednikom Naserjem. Govorili bodo o aktualnih mednarodnih vprašanjih.

Tita spremljajo generalni tajnik predsednika republike Bogdan Crnobrnja, pomočnik državnega tajništva za zunanje zadeve Josip Djerdja, generalni podpolkovnik Miloš Šumonja in drugi. Z istim letalom je odpotoval tudi veleposlanik ZAR Hasan Ragab. Po vesteh iz Kaira je maršal Tito že prispel v Kairo.

Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Drago Kunc je na današnji tiskovni konferenci potrdil vest o odhodu maršala Tita v Kairo na sestanek z Naserjem in Nehrujem, da bi izmenjal z njima misli o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Ta nov sestanek spada v okvir tradicionalnih stikov omenjenih državnikov.

Agencija Reuter in AFP sta napačno tolmačili tisti del govora predsednika Tita v Skopju, ki se nanaša na odnose med Sovjetsko zvezo in Kitajsko. V zvezi s tem je Kunc izjavil, da se iz celega govora predsednika Tita jasno vidi, kaj je rekel, a to je, da se ne strinja s stališčem Kitajcev.

Kunc je izjavil, da se je Jugoslavija pridružila zahtevi svetovne javnosti, da se takoj izpustijo na svobodo Ben Bella in ostali voditelji alžirskega ljudstva, in je ugotovil, da bi sprejem te zahteve prispeval k rešitvi alžirskega vprašanja.

Umor 13 italijanskih letalcev v Kongu je Kunc ocenil kot tragičen dogodek v razvoju krize v Kongu, do katerega je prišlo zaradi inozemskega vmešavanja v notranje zadeve dežele, in je dodal, da jugoslovanska vlada najodločneje obsoja ta umor in da zahteva, da se krivci strogo kaznujejo.

Zastopnik državenga tajništva je ponovil svojo zaskrbljenost glede razvoja v Jugovzhodni Aziji in ugotovil, da je do poslabšanja položaja v Južnem Vietnamu prišlo zaradi kršitve ženevskih sporazumov iz leta 1954. Za ohranitev miru in stabilnost v Jugovzhodni Aziji, a posebno v Vietnamu je osnovno, da se vse države vzdržijo slehernega vmešavanja v notranje zadeve tega področja.

Kunc se je dotaknil tudi pisanja grškega tiska v zvezi z nedavno izjavo predsednika izvršnega sveta Makedonije Grličkega o položaju makedonske manjšine v Grčiji. V zvezi s tem pisanjem je Kunc izjavil, da dramatiziranje posameznih izjav in nedobronamerno tolmačenje jugoslovanske politike do Grčije ne prispeva k ugodnemu razvoju grško-jugoslovanskih odnosov. «Prepričani smo, je poudaril Kunc, da je najboljša pot za rešitev vseh medsebojnih vprašanj skupen napor za napredek medsebojnega prijateljskega sodelovanja, ki obstaja med obema državama. Jugoslovanska vlada bo proučila razgovore, ki jih je zunanji minister Averov imel z jugoslovanskim veleposlanikom v Atenah o tej zadevi».

Jugoslovansko stališče glede jedrskega moratorija, prepovedi jedrskih poskusov, sklenitve sporazuma o dokončni prepovedi jedrskega orožja je dobro znano, je poudaril Kunc. Sprejem resolucije v OZN, s katero se obsoja uporabljanje jedrskega orožja kot zločin proti človeštvu, je odraz splošnega razpoloženja vseh narodov. Apel generalne skupščine članicam, naj odtegnejo pomoč Portugalski, ki bi lahko bila izkoriščena za tlačenje kolonialnih narodov, je Kunc označil kot minimalen ukrep.

Nocoj so se v državnem tajništvu za zunanje zadeve končali jugoslovansko-britanski razgovori med delegacijo pod vodstvom britanskega ministra Edwarda Heatha in Kočo Popovičem. V razgovorih, ki so potekali v duhu prijateljstva in medsebojnega razumevanja, so proučili razvoj britansko-jugoslovanskih odnosov in aktualna mednarodna vprašanja skupnega interesa. Pri tem je bilo obojestransko z zadovoljstvom ugotovljeno, kot se to ugotavlja v skupnem sporočilu, da se odnosi med obema državama posebno na gospodarskem in kulturnem področju stalno razvijajo in da so možnosti za nadaljnji napredek in razširitev tega sodelovanja. Proučili so tudi posledice korakov Velike Britanije za priključitev k evropski gospodarski skupnosti za jugoslovansko-britanske trgovinske odnose.

Velika Britanija in Jugoslavija sta izrazili zaskrbljenost zaradi sedanjega stanja v mednarodnih odnosih in poudarili, da se bosta v največji meri zavzemali za razširitev mednarodnega sodelovanja, zaupanja in za ohranitev miru na svetu.

Na nocojšnji tiskovni konferenci je britanski minister izjavil, da se je s predsednikom republike maršalom Titom, podpredsednikom zveznega izvršnega sveta Todorovičem in državnim tajnikom za zunanje zadeve Kočo Popovičem razgovarjal o mednarodnem položaju in o gospodarskih vprašanjih, ki zadevajo obe državi. Dodal je, da so razgovori bili zelo prijateljski, kar je omogočilo obema stranema, da prijateljsko prikažeta svoje stališče. V zvezi s pristopom Velike Britanije k evropskemu skupnemu tržišču je Heath poudaril, da to ni zaprta organizacija, in da je Velika Britanija, ko je zaprosila za sprejem, upoštevala ostale članice Commonwealtha, med katerimi so velike in male, siromašne in izvenblokovske. Heath je dodal, da je cilj britanske politike popuščanje napetosti in zmanjšanje razlike med razvitimi in nerazvitimi državami. Poudaril je željo, da se jugoslovansko-britanski odnosi še bolj razvijejo, in važnost stikov med državniki.

Incidenti med parlamentarno debato o pokolu italijanskih vojakov

Italija bo zahtevala proučitev celotnega kongoškega vprašanja

La Malfa je poudaril, da je treba iskati vzroke za stanje v Kongu v blokovski razdelitvi sveta - O izrednem kongresu KPI bo odločil centralni odbor - Nennijevi odgovori na vprašanja ameriške revije «Foreign Affairs»

(Od našega dopisnika)

RIM, 17. — Na današnjem zasedanju poslanske zbornice je državni podtajnik za zunanje zadeve Russo odgovoril na vprašanja poslancev v zvezi s tragično smrtjo 13 italijanskih letalcev v Kongu; orisal je historiat italijanskega kontingenta v Kongu in njegovo dosedanjo dejavnost; podal podrobno poročilo o dogodkih in o korakih, ki jih je italijanska vlada storila, da bi osvobodila ujetnike, kar pa se je izkazalo za nemogoče; končno je zahtevala kaznovanje krivcev in zagotovila, da se podobni dogodki ne bodo več ponovili.

Gui (KD) je med drugim dejal, da ne razume, zakaj niso po pokolu nastopili proti «nekaj stotinam vojakov», ugotovili krivce in jih kaznovali. Dogodek je pripisal šibkosti OZN v Kongu in zatrjeval, da so za to šibkost krive tiste države, zlasti SZ, ki hočejo, da bi bila OZN kronično šibka (vpitje skrajne levice). Nato je govoril Giancarlo Pajetta (med njegovim govorom je prišlo do ostrih incidentov) in omenil kolonialne sisteme Italije v Cirenajki; vprašal je vlado, kaj namerava ukreniti, da bi zavarovala življenje italijanskih vojakov po poslabšanju položaja v Kongu. Bonfantini (neodvisni socialist) je zlasti kritiziral zadržanje italijanske delegacije pri ZN, predvsem njeno vzdržanje pri glasovanju o umiku belgijskih padalcev iz Konga. Targetti (PSI) je obžaloval, da vlada ni povedala, kaj namerava storiti s tem v zvezi, in da se je «včasih» postavila na stran Belgije in Francije. Orlandi (PSDI) je dejal, da je tragični dogodek posledica tako «včerajšnjega kolonializma kot današnjega komunističnega neokolonializma» in da so italijanske vojake pobili pristaši tistega Gizenge, ki ga italijanski komunisti poveličujejo kot pomirjevalca Konga.

Predlagal je, naj OZN razoroži vse struje, «tako one, ki se nagibajo k belgijskemu kolonializmu, kot one, ki se nagibajo h komunističnemu kolonializmu». Bignardi (PLI) je zahteval odločnejšo akcijo OZN v Kongu. La Malfa (PRI) je dejal, da sta pri takih in podobnih dogodkih soodgovorna v enaki meri Vzhod in Zahod; «samokritika Zahoda mora združiti z našimi nedolžnimi žrtvami v Kongu one žrtve, ki jih je suženjski sistem belokožcev povzročil nebelokožnim narodom».

Diskusijo je zaključil predsednik vlade Fanfani, ki je med drugim dejal, da bo Italija postavila zahtevo po ponovni proučitvi celotnega vprašanja Konga.

V senatu so nadaljevali razpravo v zvezi z vladnim načrtom za gospodarski razvoj Sardinije. Ob zaključku zasedanja so komunistični senatorji predložili resolucijo, v kateri zahtevajo, naj italijanska delegacija pri ZN podpre re-

(Nadaljevanje na 2. strani)

«»

Tudi tako pisanje v Zahodni Nemčiji ni prepovedano

BONN, 17. — Neki mladi dr. Gerhard Frey izdaja v Bonnu list pod naslovom Deutsche Soldaten Zeitung. *V eni izmed svojih zadnjih številk je objavil članek, v katerem obravnava Vračaričev primer in zahteva, da bi morali priti pred sodišče zaradi umora vsi partizani, ki so ubijali nemške vojake, ki so pripadali okupacijskim četam med drugo svetovno vojno. List izhaja v 50.000 izvodih in je seveda skrajno desničarski.*

Naslov članka se glasi: «Desettisoči družin nemških vojakov, ki so bili zaklani kot živali, zahtevajo pravico». *Drugi članek nosi naslov:* «Ali je kazniva usmrtitev nemških vojakov?»

Člankar se vprašuje: «Toda kam pridemo, če umor ne bo več kaznovan na podlagi kazenskega zakona? Želeti je, da bodo nemške oblasti vztrajale in da bodo Vračarič in za njim vsi drugi partizani, ki so izvršili zločine in ki jih lahko primemo, primerno, trdo in pravično obsojeni».

Kroll se vrne v Moskvo

BONN, 17. — Kancler Adenauer se je razgovarjal s parlamentarnimi voditelji v zvezi s svojim potovanjem v Washington. Medtem je predstavnik zunanjega ministrstva sporočil, da se bo poslanik v Moskvi Kroll vrnil v ponedeljek v Moskvo. Predstavnik je potrdil, da je Kroll podal zadovoljiva pojasnila v zvezi s svojim razgovorom s Hruščevom, in je pripomnil: «Edino nesoglasje je v dejstvu, da je Kroll morda glede neke specifične točke izrekel mnenje, ki morda ni točno v skladu s smotri, ki so jih pripravili poslaniki v Washingtonu, in ki on ni vedel zanje.» Dodal je, da poslanik ni imel možnosti posvetovati se z zahodnonemškim zunanjim ministrom, preden je odšel na razgovor s Hruščevom. V odgovor na neko vprašanje je predstavnik izjavil, da se do sedaj ni ve za izvor indiskrecij o omenjenem razgovoru.

Kancler Adenauer je na svoji včerajšnji tiskovni konferenci v zvezi s Krollom izjavil, da je Hruščev povabil Krolla na razgovor in da takega vabila ni moč odkloniti. Dejal je, da je Hruščev «z neobičajno proceduro» vprašal Krolla: «Kako mislite, da bi se lahko rešili iz sedanjega položaja?» «Če bi poslanik Kroll izjavil, da ne more odgovoriti, je pripomnil kancler, in da se mora prej posvetovati s svojo vlado, bi ga zunanje ministrstvo upravičeno kritiziralo. Sedaj pa se mu očita, da to, kar je izjavil, ni bilo popolnoma v skladu z nekaterimi tukajšnjimi stališči, glede katerih očitno ni bil na tekočem. Vsekakor pa Kroll ni predlagal Hruščevu nobene stvari, glede katere bi imela katerakoli zahodna država kaj oporekati».

Med drugim je Adenauer tudi izjavil, da je še pred začetkom novih razgovorov s Sovjetsko zvezo zaradi Berlina in Nemčije «potrebno vzpostaviti enotnost zahodnih držav».

Glede dodelitve atomskega orožja zahodnonemški vojski je kancler izjavil, da bi morali vnesti spremembe, kar se tiče tega, da je samo ameriški predsednik pooblaščen, da izda ukaz za uporabo atomskega orožja. Na koncu je kancler izjavil, da želi konferenco zahodnih zunanjih ministrov čimprej, zato da zahodne države začnejo delati v isti smeri. Predvsem bi morali odločiti, ali naj nadaljujejo poizvedovalne razgovore z Moskvo. Francija nasprotuje takim razgovorom, in prav zaradi tega bo on šel tudi v Pariz. Dalje je kancler izjavil, da vidi v dejstvu, da je Hruščev povabil zahodnonemškega poslanika na razgovor, znak, da ima namen razgovarjati se z zahodnimi državami o Berlinu.

Na seji posvetovalnega odbora OZN za Kongo

Poveljstvo OZN v Kongu zahteva ojačenja kot pogoj za izvajanje poverjene naloge

Čete OZN v Kindu so blokirale taborišča kongoških vojakov
V Kindu bo odšla mešana preiskovalna komisija - Izjava dveh kongoških sindikalistov o spletkah kolonialistov
Razprava v Varnostnem svetu

NEW YORK, 7. — Danes se je v New Yorku sestala pod predsedstvom glavnega tajnika OZN U Tanta posvetovalna komisija OZN za Kongo. Seje sta se udeležila tudi predstavnika OZN v Elisabethvillu Connor O'Brien in poveljnik čet OZN v Kongu general McKeown.

Na seji posvetovalne komisije in med razgovorom z U Tantom sta McKeown in O'Brien zahtevala znatno ojačenje sil OZN v Kongu kot pogoj za izvajanje naloge, ki je bila poverjena poveljstvu OZN.

Kakor poročajo iz Leopoldvilla so sile OZN v Kindu (pokrajina Kivu) obkolile danes vsa letališča da izolirajo oddelke kongoške vojske, ki so se uprli in ubili trinajst italijanskih letalcev.

Predstavnik OZN je izjavil, da so tudi v Albertvillu kongoške čete blokirane v svojih taboriščih. Oddelki OZN so postavili bloke, da nadzorujejo vse dohode in odhode iz mesta, kjer je danes vse mirno

Po poročilih iz Elisabethvilla, ki pa niso še potrjena, so letala OZN baje obstreljevala tri postojanke uporniških vojakov na področju Kindu.

V Leopoldvillu je predstavnik OZN izjavil, da skušajo sedaj čimprej imenovati mešano komisijo, v kateri bodo predstavniki OZN in Konga. Zatrjuje se, da so malajskim četam sicer poslali ojačenja v Kindu, toda te čete nadzorujejo sedaj samo letališča in so po številu mnogo šibkejše kakor kongoške čete, in tudi njihova oborožitev je šibkejša.. Combejev zunanji minister je izjavil, da bo Combejeva vojska spet zasedla Albertville, ki so ga pred dnevi zasedle čete kongoške vlade.

Poveljstvo OZN je objavilo danes seznam človeških izgub med operacijami OZN v Kongu. Največje število žrtev je imela Gana, in sicer 45. Takoj zatem pride Italija z 18 padlimi, Irska (16), Indija (12), Švedska in Tunizija (7), Malaja in Maroko (4). Skupno je zgubilo življenje v Kongu 134 oseb, ki so bile dodeljene silam OZN. Italija ima v Kongu kontingent 133 ljudi. Indija ima v Kongu največ vojakov, in sicer 5.703, sledi Etiopija s 3.115 vojaki.

Iz poročil zahodnih agencij še pred tragičnimi dogodki v Kindu je razvidno, da napad kongoških čet ni bil naperjen proti Evropejcem, kakor bi hoteli prikazati v številnih reagiranjih na Zahodu, in prav tako ne proti OZN. Ko so ne dovolj organizirane kongoške enote prodirale na področja, ki niso pod nadzorstvom osrednje vlade, so bile samovoljne akcije posameznih vojakov naperjene proti Combejevim plačancem, predvsem pa proti osovraženim belgijskim padalcem.

Zahodne informativne službe in radijske postaje pa so skušale dramatizirati položaj in ga tudi sedaj dramatizirajo, prav v trenutku, ko Varnostni svet razpravlja o Kongu. Politični krogi v Leopoldvillu poudarjajo željo osrednje vlade, da bi ostala v dobrih odnosih z evropskimi strokovnjaki in da bi sodelovala z OZN ter zagotovila pomoč čet OZN pri operacijah osrednje vlade. Toda pri tem ni imela uspeha, ker poveljstvo OZN ni nudilo potrebne pomoči. Prav to je dalo nekaterim tujim elementom spodbudo in možnost za organiziranje izzivalnih dejanj proti Evropejcem v OZN.

Po mnenju vladnih krogov v Leopoldvillu je poglavitni smoter izzivanja in sovražne propagande v tem, da ustvarijo preplah med evropskim prebivalstvom in preprečijo njihovo koristno dejavnost na kulturnem in gospodarskem področju v Kongu. Razen tega hočejo ustvariti ugodno vzdušje, da bi sprejeli zahodne zahteve, da je treba «kongoško vojsko razorožiti», in to prav v času, ko prihajajo poročila o njenem prodiranju v Katango. V zvezi s tem opozarjajo na dejstvo, da so prve vesti o izpadih upornih vojakov prišle iz Albertvilla, kjer deluje sovražna radijska postaja, ki poziva na izzivalna dejanja. Do podobnih izzivalnih dejanj pride vsakikrat, ko skušajo v Varnostnem svetu sprejeti kakršenkoli pozitiven sklep. Sicer pa tudi govori zahodnih delegatov v Varnostnem svetu kažejo, da bi hoteli sedaj eliminirati tudi podpredsednika kongoške vlade Gizengo in generala Lundulo. Predvsem pa težijo zahodne kolonialne sile za tem, da bi dogodke v Kindu izkoristile za odvrnitev pozornosti od Katange in za poostrovanje kampanje proti Gizengi in njegovim sodelavcem v Stanleyvillu. Vsa prizadevanja zahodnih predstavnikov gredo za tem, da bi zakrili veliko odgovornost Belgije, in pri tem zatrjujejo, da je za dogodke v Kindu kriv Gizenga, češ da je prevzel vodstvo uporniških vojakov.

Zanimive so tudi izjave, ki sta jih podala v Rimu kongoška sindikalna predstavnika Mutombo in Diakanua Hillard. Poudarila sta, da je treba prave vzroke sedanjega stanja v Kongu iskati v spletkah sil, ki dominirajo OZN v Kongu, ter v pritisku tujih interesov. V zvezi z umorom trinajstih italijanskih letalcev sta poudarila, da so postali žrtve vojnega stanja v Kongu, kakor toliko drugih Kongožanov in v prvi vrsti Lumumba. «Upoštevajte, sta poudarila, da se niti ne štejejo več Kongožani, ki so jih beli plačanci, predvsem pa Belgijci, katerih mrgoli v Kongu, prav tako barbarsko ubili in v nasprotju s slehernim čutom civilizacije».

«Storjeno je bilo vse, da se poveča sovraštvo proti belcem med Kongožani, in razume se, čeprav seveda ni opravičljivo, da se lahko zgodi, da vojaki, zaslepljeni s sovraštvom, ne obvladajo več svojih dejanj. Na žalost je še vedno nevarnost, da padejo nove žrtve, če se ne napravi konec odcepitve Katange, ki je izvor tega položaja».

V zvezi z zaostritvijo odnosov med predsednikom kongoške vlade in Gizengo sta sindikalna voditelja izjavila: «Ko je Gizenga privolil v sodelovanje v kongoški vladi kot podpredsednik vlade, je postavil dva pogoja. Tedaj je rekel, da bo umaknil zaupanje vladi, če ne bosta ta dva pogoja izpolnjena. Pogoja sta bila: nadaljevanje Lumumbovega dela in odločna borba proti odcepitvi Katange. Adula ni korektno spoštoval teh pogojev. Vojna proti Combeju se ne vodi s potrebno odločnostjo. V borbi se lumumbistične čete v Stanleyvillu, ki so mnogo močnejše kakor Adulove čete, uporabljajo samo deloma. Zaradi tega je skušal general Lundula prodreti v nekaterih krajih čez mejo Katange, da prisili Adulo na akcijo in na večjo odločnost. Zavlačevanje Adule je razumljivo: tudi v vojski, ki ji poveljuje Mobutu, so ostali belgijski vojaški svetovalci: kako naj bi potisnili leopoldvillsko vojsko, da se bori proti katanški, kjer je mnogo Belgijcev? Zaradi tega ne moreta niti Adula niti OZN voditi borbe do kraja. To so vzroki, ki so pripeljali Gizengo, do tega, da se je vrnil v Stanleyville, da od tam avtonomno vodi vojno proti secesiji».

Danes popoldne se je nadaljevala razprava o Kongu v Varnostnem svetu. Na včerajšnji nočni seji je kongoški zunanji minister Bomboko obžaloval umor trinajstih italijanskih letalcev in je pripomnil, da je že v torek opozoril Varnostni svet na nevarnost, da v Kongu izbruhne rasna mržnja. Pripomnil je, da je incident nastal zaradi zavlačevalne akcije za dokončno likvidacijo odcepitve Katange, ki so jo povzročili tuji elementi. Varnostni svet mora dati glavnemu tajniku jasen mandat, da napravi konec zmede.

Sovjetski delegat Zorin je tudi izrekel obžalovanje in sožalje SZ zaradi umora trinajstih italijanskih letalcev, ki so vršili svojo dolžnost v službi OZN. Poudaril je, da je Katanga središče kolonialnega vmešavanja v kongoške notranje zadeve, Belgija in plačanci pa so gonilna sila tega vmešavanja ob podpori nekaterih velikih držav. Obtožil je ZDA in Veliko Britanijo, da hočeta izkoriščati dogodke v Kindu, da prikrijeta imperialistične spletke v Katangi.

(Nadaljevanje na 2. strani)

SZ zahteva takojšnja pogajanja s Finsko

HELSINKI, 17. — Nocoj so objavili uradno poročilo, ki pravi, da je Sovjetska zveza zahtevala, naj pride v Moskvo finska delegacija na pogajanja na podlagi pogodbe o sovjetsko-finski vzajemni pomoči, ki je bila sklenjena leta 1948.

Poročilo pravi, da je pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Kuznjecov včeraj sporočil finskemu poslaniku, da bi bilo želeti, da pride čimprej v Moskvo finska delegacija na pogajanja. Finski poslanik je prišel v Helsinki danes popoldne, da poroča vladi.

Trije maroški ministri so se vrnili v Rabat

Pred kompromisnim sporazumom o zaprtih alžirskih ministrih?

Predlog, naj bi jih premestili v kliniko, ki bi jo Maroko vzel v najem in bi uživala pravico ekstrateritorialnosti - De Gaulle obljubil alžirskim zapornikom političen režim

PARIZ, 17. — Maroški poslanik v Parizu je zahteval včeraj sestanek z de Gaullom, ki ga je sprejel predpoldne. Takoj po razgovoru z gen. de Gaullom se je poslanik sestal s tremi maroškimi ministri, katere je pozneje sprejel francoski zunanji minister Couve de Murville. Pozneje pa so obiskali alžirske ministre v bolnišnici. Nocoj so trije ministri odpotovali z letalom v Rabat.

Pred odhodom je maroški zunanji minister Guerida izjavil, da se zdi, da bo zadeva zaprtih alžirskih ministrov pozitivno rešena s kompromisom, ki bi bil v tem, da bi jih pripeljali v kliniko, ki bi jo vzela v najem maroška vlada in ki bi imela privilegij ekstrateritorialnosti. To je baje pogoj, ki ga Ben Bela in njegovi tovariši postavljajo za prekinitev gladovne stavke in baje za sedaj opuščajo zahtevo za takojšnjo izpustitev. Sedaj čakajo na odgovor francoske vlade. S tem v zvezi je minister Guedira izjavil: «Kolikor smo mogli tolmačiti reakcijo Francozov, je predlog naletel na bolj ugoden sprejem in je bil sedaj predložen generalu de Gaullu v proučitev». Dodal je, da maroški predlogi pomenijo začasno rešitev, ker je glavna zahteva še vedno izpustitev alžirskih voditeljev in njihova izročitev maroškemu kralju.

V Tunisu je predstavnik alžirske vlade včeraj izjavil, da alžirsko ljudstvo in njegova vlada še vedno vztrajno zahtevata izpustitev petih alžirskih ministrov. Alžirska vlada je vedno poudarjala, da morajo biti ti ministri udeleženi pri pogajanjih. Dalje je predstavnik izjavil, da alžirsko ljudstvo in vlada v celoti podpirata gladovno stavko petih ministrov in 15.000 zaprtih Alžircev. Na koncu je izjavil, da alžirska vlada čaka na rezultate posredovanja maroških ministrov v Parizu.

Guedira je izjavil, da so predlagali začasno rešitev v interesu učinkovitih pogajanj, ker je glavna skrb maroškega kralja, olajšati naglo in učinkovito akcijo za obnovitev pogajanj med Alžirci in Francozi. Dodal je, da bi taka rešitev imela prednosti pri pripravljalnem delu za obnovitev pogajanj, ker bi se alžirski ministri lahko udeležili tega pripravljalnega dela in bi se nato lahko osebno udeležili pogajanj.

Dalje je Guedira izjavil, da je Maroko najbolj neposredno zainteresiran pri alžirski zadevi. «Alžirija in Maroko sta do tolikšne mere povezana, da je alžirska vojna nujno tudi nekoliko naša vojna».

Dalje je minister izjavil, da so med razgovori dosegli naslednje rezultate: 1. «Dosegli smo, da se vsem alžirskim zapornikom prizna politični režim, o čemer je francoska vlada podala uradno izjavo. 2. Dosegli smo, da se skrbno nadzoruje popolno uveljavljanje tega načela. 3. Dosegli smo od predsednika francoske republike, da bo Maroko imel ob vsaki okoliščini in ob vsakem primeru vso svobodo, da bo stalno navzoč pri Ben Beli in njegovih tovariših».

Kmalu po odhodu maroških ministrov so objavili poluradno francosko izjavo, ki pravi, da je francoska vlada vsaj načelno sprejela skoraj vse točke, ki jih je obrazložil Guedira Vendar pa se ugotavlja, da izjava ne omenja ekstrateritorialnosti za privatno kliniko, ki bi jo vzela v najem maroška vlada, in v katero bi premestili alžirske ministre. S tem v zvezi pravi izjava, da «ni govora, da bi se francoska vlada odrekla svoji celotni odgovornosti glede zdravja in varnosti Ben Bele in njegovih tovarišev, dokler se bodo nadaljevali v Alžiriji teroristični atentati in boji».

«»

RIM, 17. — Poslanec Valdo Magnani, ki je leta 1951 izstopil skupno s poslancem Aldom Cucchijem iz KPI, ker se ni strinjal s politiko Kominforma, je sedaj izstopil iz PSI in ta svoj korak obrazložil v obširnem pismu vodstvu stranke. Pripadal je skupini Lelia Bassa. Na vprašanje novinarja ANSA, ali namerava zaprositi za vpis v KPI, je Magnani dejal, da je taka njegova usmeritev; ni še napravil uradnega koraka v tej smeri.

Včeraj se je začela v vsej državi 48-urna splošna stavka v civilnih bolnišnicah, ker delodajalci niso spoštovali sporazuma o gospodarskih izboljšavah. Slika kaže veliko skupino stavkajočih v Milanu, ki so demonstrirali na Trgu Scala ter so nato odšli v sprevodu pred prefekturo, kjer so izročili prefektu spomenico

Tiskovna konferenca državnega tajnika ZDA

Rusk o Adenauerjevem obisku Kongo, Južni Vietnam in Koreja

Za Finsko je dejal, da jo bodo ZDA podprle, da bi «ohranila neodvisnost»

WASHINGTON, 17. — Ameriški državni tajnik Dean Rusk je na današnji tiskovni konferenci izjavil, da se bodo prihodnje tedne začela številna posvetovanja med državami, ki so neposredno zainteresirane v berlinskem vprašanju. Rusk je izrekel upanje, da berlinski zid ne bo postal stalni element v evropski panorami.

Rusk je izjavil tudi, da imajo ZDA interes za ustanovitev jedrske sile NATO, toda to vprašanje je zelo zapleteno. Trdil je zatem, da položaj v Južnem Vietnamu ogroža mir in da povzroča zaskrbljenost «vseh svobodnih držav». Dodal je, da se v Sajgonu posvetujejo, da bi dosegli od Diema zagotovila glede ukrepov, da bo napor Vietnama «v borbi proti prevratu» bolj učinkovit.

Glede položaja v Kongu je Rusk izjavil, da je kritičen. Dodal je, da je pokol italijanskih letalcev navdal Združene države Amerike z grozo in jih globoko pretresel. Rusk je izrazil željo po večji podpori OZN, da bi v Kongu prenehala anarhija, teror in razdejanje. ZDA so mnenja, da je nastopil trenutek, ko morajo vse vlade, ki želijo, da se doseže pravična rešitev v Kongu v skladu z željami in koristmi kongoškega ljudstva, bolj odločno dvigniti svoj glas. Rusk je dejal, da ne bi smeli biti upoštevani glasovi tistih, ki hočejo sabotirati ali pa ovirati napore OZN ter uresničenje združenega Konga.

Glede prihodnjih razgovorov s kanclerjem Adenauerjem je Rusk izjavil, da se ZDA in Zahodna Nemčija strinjajo glede osnovnih namenov. Dodal je, da je čital o namigovanjih, da obstaja v ameriških in nemških stališčih razlika. Poudaril je, da je taka predpostavka nekoliko prezgodnja pred prihodom Adenauerja v Washington. Namen ameriško-nemških razgovorov prihodnji teden je razprava o podrobnostih in splošnih političnih smernicah. Rusk je nadalje izjavil, da bo po njegovem mnenju Adenauerjev obisk precej prispeval k skupnemu stališču in k medsebojnemu razumevanju ne samo med ZDA in Zahodno Nemčijo, temveč tudi v okviru NATO.

Ko je komentiral vesti glede novega sovjetskega načrta v štirih točkah za Berlin, je Rusk izjavil, da mu ni znano, da bi bili Sovjeti sporočili nove predloge. Dalje je dejal, da bi ZDA želele doseči od svojih zaveznikov, da jim označijo način, kako si predstavljajo ustanovitev «jedrske sile NATO».

Glede Južnega Vietnama je Rusk izjavil, da predstavlja sedanji položaj grožnjo za mir in da se bo morda o tem položaju razpravljalo v OZN. Vsekakor pa so v teku pogajanja z zainteresiranimi vladami, vključno z vlado v Saigonu, glede najnujnejših ukrepov za «ohranitev neodvisnosti in suverenosti» Južnega Vietnama. ZDA so sklenile «sodelovati pri ohranitvi neodvisnosti Južnega Vietnama», ščititi to deželo pred «komunističnim napadom in olajšati njen razvoj». Potrebno je odstraniti tiste poti, ki so jih uporabljali «prevratni elementi» za vdor v Južni Vietnam. Nadzorstvena komisija pa bi morala biti sposobna naglo dobiti točne zadevne podatke.

Nato se je Rusk dotaknil še Kube in dejal, da ZDA upajo, da bo Organizacija ameriških držav zelo pazljivo proučila predloge Peruja in Kolumbije glede pobud, ki so potrebne pri reševanju «vprašanja» Kube.

Ko je govoril o Koreji, je rekel, da je general Cung Park Hee med svojim obiskom v Washingtonu prejel od vlade ZDA zagotovilo, da bo dobil vso pomoč, ki jo njegova dežela potrebuje za razvoj gospodarstva, socialnega in političnega življenja na Južni Koreji.

Za Finsko je Rusk rekel, da goji vlada ZDA največje spoštovanje do finskega ljudstva in da bo finsko ljudstvo učinkovito podprla, tako da bi Finska ohranila svojo neodvisnost.

Glede gospodarske politike je Rusk poudaril, da morajo ZDA napeti vse sile, da se ne bi znašle v težavnem trgovinskem položaju zaradi razvoja mednarodne trgovine v prvi vrsti pa skupnega evropskega tržišča. Sporazumi, ki bodo podpisani, ne bodo smeli biti diskriminacijski, da ne bi področja, kot sta Latinska Amerika in Japonska, doživela zmanjšanja svojega izvoza.

Nadaljevanja

KONGO

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sinoči so v New Yorku objavili poročilo načelnika operacij OZN v Kongu Linnerja v zvezi z izvajanjem resolucije Varnostnega sveta OZN od 21. februarja 1961. Zadnji del poročila govori o dogodkih v Kindu. Poročilo pravi, da sta 11. novembra prišla v Kamino dve italijanski letali s tovorom vozil za malajski kontingent v Kindu. Trinajst Italijanov je nato odšlo v menzo častnikov, ki je oddaljena dva kilometra od letališča. Šestdeset kongoških vojakov iz Stanlevilla ob podpori drugih dve sto vojakov je obkolilo poslopje menze. Zatem so italijanske letalce ujeli in jih odpeljali v zapor v Kindu. Vojaki so zahtevali izročitev pripeljanih vozil. Dva malajska častnika in nekaj podčastnikov, ki so bili v menzi, so to odklonili. Kongoške čete so obkolile letališče, kjer je bilo drugih 206 Malajcev. Tamkajšnji poveljnik je začel pogajanja z voditeljem kongoških oddelkov polkovnikom Pakasso in zahteval izpustitev italijanskih letalcev, umik čet in vrnitev orožja. Polkovnik Pakassa je brzojavil Gizengi in generalu Lunduli, naj prideta v Kindu. Lundula je poslal iz Leopoldvilla enega častnika ob spremstvu voditelja vojaških operacij OZN in drugih častnikov. Prišli so 13. novembra z letalom OZN in stopili v stik s polkovnikom Pakasso. Poročilo pravi, da je Gizenga odpotoval iz Stanleyvilla v Kindu 11. novembra z avtomobilom. Med pogajanji s polkovnikom Pakasso je bilo odposlanstvo OZN v Leopoldvillu obveščeno, da so italijanski letalci zaprti, ker «so osumljeni, da so vohuni katanške pokrajinske vlade». Polkovnik Pakasso je zagotovil, da so letalci živi in zdravi, dodal pa je, da nima oblasti, da bi jih lahko osvobodil, in tudi ne more jamčiti za varnost nobenega predstavnika OZN, tudi če bi bil dovoljen obisk ujetnikov članom odposlanstva OZN. Pakassa je tudi izjavil, da ne bo nobeno letalo OZN pooblaščeno, da leti nad Kindu.

Poročilo pravi, da je Pakassa 14. novembra sporočil, da so Italijani zbežali. Istega dne so general Lundula, notranji minister in trinajst častnikov prišli z letalom v Kindu, kjer so se sestali s predstavniki OZN na konferenci, na kateri so predstavniki OZN zahtevali izpustitev Italijanov in kaznovanje krivcev. Toda sovražno razpoloženje kongoških vojakov v Kindu proti skupini Lundule in notranjega ministra je bilo očito. Gizenga je bil prišel v Kindu, toda se ni udeležil konference na letališču.

Med nadaljnjimi stiki so funkcionarji OZN v Kindu dobili informacije treh prič, da so bili ujeti Italijani surovo pretepeni in odpeljani v zapor, kjer so jih vojaki takoj ustrelili in razčetrtili.

Dalje pravi poročilo, da je namestnik glavnega tajnika takoj po prvem sporočilu o incidentu 13. novembra pooblastil uporabo reakcijskih letal OZN, da razbijejo obleganje. Vendar pa iz strahu, da bi akcija letal OZN nad Kindu povzročila nadaljnji naskok uporniških kongoških sil ali pa usmrtitev ujetnikov (o katerih so upali, da so še živi), so se častniki OZN premislili in niso začeli akcije.

V zvezi z akcijo kongoških čet na obmejnem področju Kasaj-Katanga pravi poročilo, da opazovalci OZN «niso ugotovili navzočnosti plančancev na katanški strani». Pri tem dodaja, da na podlagi informacij, ki jih ima OZN, je v Katangi «samo 237 oseb, ki so predvsem plačanci in ki spadajo pod resolucijo Varnostnega sveta od 21. februarja». 388 oseb, ki so spadale v to kategorijo, od katerih 317 Belgijcev, so že evakuirali. Dvanajst belgijskih častnikov, ki so na belgijskem konzulatu v Elisabethvillu, pa je že napovedalo svoj odhod iz Konga.

Kar se tiče premikov oboroženih čet, ki so vdrle v Katango, pravi poročilo, da poleg čet, ki so pod poveljstvom Mobutuja, je bila ustanovljena enota izbranih vojakov iz Stanleyvilla, da prodre v Katango s severa. Prve skupine so prišle z letalom 24. oktobra v Kindu. V teh oddelkih je bilo 54 častnikov in 1889 vojakov. 6. novembra je bilo v Kindu samo še 905 kongoških vojakov.

Italija

(Nadaljevanje s 1. strani)

solucijo o prepovedi atomskega orožja na afriški celini, ko bo ta resolucija prišla pred generalno skupščino, hkrati z resolucijo o sklicanju mednarodne konference o prepovedi uporabe jedrskega orožja; podpre pa naj tudi vsakršno pobudo za čimprejšnji sporazum za ublažitev mednarodne napetosti in atomsko razorožitev v okviru splošne in kontrolirane razorožitve, in naj v ta namen pokrene lastno diplomatsko pobudo.

Danes se je sestalo vodstvo KPI, ki mora določiti smernice za diskusijo o temah in pomenu 22. kongresa KPSZ. Diskusija med člani je trajala ves dan in jo bodo nadaljevali tudi jutri. Dopoldne so govorili Scoccimaro, Amendola, Alicata, Terracini in Macaluso, popoldne pa Rosaria, Cossutta, Scheda in Giancarlo Pajetta. Po zasedanju so novinarji zastavili nekaj vprašanj Togliatiju, ki je diskusijo v centralnem odboru označil za pozitivno in dodal, da so «zatrdno nekatere razlike, ki jih je treba proučiti in pojasniti»; glede sklicanja izrednega kongresa stranke, je dejal, da bo glede tega mnenje vodstva negativno, dokončno pa bo o tem odločil centralni odbor, ki se bo sestal čez približno mesec dni.

Ameriška revija «Foreing Affairs» je postavila Nenniju štiri vprašanja: 1. Zakaj je PSI za nevtralizem?; 2. Kakaj je PSI malo sodeloval v borbi za demokratični preobrat v Italiji?; 3. Zakaj je PSI kopija KPI?; 4. Zakaj se PSI razlikuje od drugih socialističnih strank Zahoda?

Na prvo vprašanje je Nenni odgovoril, da gre za zgodovinsko tradicijo PSI; «mi nismo nevtralisti, da bi napravili uslugo Hruščevu danes, Stalinu včeraj; hkrati pa da bi delali krivico Zahodu». Na drugo vprašanje je dejal, da se s tem vprašanjem skuša ločiti razredna borba od politične borbe, medtem ko sta obe borbi neločljivo povezani v borbi za demokratično preobrazbo družbe. Na tretje vprašanje je dejal, da je brez podlage. Razlika med italijanskimi socialisti in komunisti obsega štiri razdobja: do leta 1935 je razlika zadevala veljavnost oblik oktobrske revolucije tudi za druge dežele; akcijska enotnost leta 1935 je imela eno samo opravičilo: Hitler; če ne bi bilo razkolov leta 1947-48-49, bi bil proces avtonomije PSI bolj nagel in bi PSI ohranil prevladujoč položaj v italijanskem delavskem razredu; 20. in 22. kongres KPSZ dokazuje pravilnost stališča pred 40 leti, ko se danes tudi komunisti vprašujejo, ali ni morda vzroka za degeneracijo iskati v monolitnosti stranke. Tu gre le delno za Stalina. Degeneracija ima svojo železno logiko. Na četrto vprašanje je dejal, da se PSI razlikuje od ostalih socialističnih strank Zahoda, ker izhaja iz marksizma in ker so gospodarski in socialni odnosi v Italiji drugačni kot v ostalih zahodnih državah.

A. P.

Minister za pošto in telegraf senator Spallino prisostvuje seziganju znamk, ki veljajo okoli 10 milijard lir. Ta sklep so sprejeli, ker skušajo na tak način ohraniti trgovsko veljavnost zlasti starejših italijanskih znamk. Sežgali so namreč približno polovico zalog, ki so se v skoro enemu stoletju zbrale na ministrstvu pošte

Prvi rezultati oktobrskih popisov

V Italiji je sedaj 50.463.726 prebivalcev

Podjetij je 1.732.759, obratov 1.890.643 - V industriji in trgovini je zaposlenih 9.071.173 oseb

RIM, 17. — Centralni statistični urad je objavil prve podatke o popisu prebivalstva in o popisu industrijske ter trgovinske dejavnosti, ki sta bila izvedena na osnovi stanja 15., odnosno 16. oktobra.

Po teh začasnih podatkih (ki pa ne bodo bistveno napačni) je prebivalo v Italiji 15. oktobra 1961. leta 50.463.726 prebivalcev. V primerjavi s popisom 1951. leta se je število prebivalcev povečalo za 2 milijona 948.225 oseb ali za 6,2 odstotka.

Glede popisa stanovanj so ugotovili, da jih je bilo 15. oktobra 14.071.656, ki so imela 46.938.300 sob. V primerjavi s stanjem 1951. leta se je število stanovanj povečalo za 2.660.971, ali za 23.3 odst., število sob pa za 9.596.083, ali za 25.7 odst. V primerjavi s številom prebivalstva se je število stanovanj povečalo od 240.1 na tisoč prebivalcev 1951. leta na 278.8 na tisoč prebivalcev 1961. leta.

Pri popisu industrije in trgovine so ugotovili, da je bilo v Italiji 16. oktobra 1.732.759 podjetij in se je njih število povečalo za 15.2 odst. v primerjavi s stanjem 1951. leta. Večina podjetij je zasebnih (1.553.471), družb in podobnih podjetij pa je 179.288.

Proizvodnih obratov je bilo 1.890.643, od česar 718.236 industrijskih, 920.449 trgovinskih in 251.956 drugih aktivnosti. V primerjavi s stanjem 1951. leta se je število obratov povečalo za 3.9 odst. v industriji, 22.8 v trgovini in 32.2 odst. pri drugih dejavnostih. Zaposlenih je bilo 9.071.137 oseb in torej 33.8 odst. več

V začetku decembra razsodba na procesu proti Eichmannu

Nacistični morilec je spisal že tri zvezke svojih spominov in ne kaže najmanjših znakov kesanja - Grozilna pisma zapadnonemškega izvora

JERUZALEM, 17. — Predsednik sodišča Landau in sodnika Haevi ter Raveh sedaj dokončujejo obsežno — tri sto strani dolgo — sodbo proti zločincu Eichmannu. Dobro obveščeni krogi pravijo, da sedaj dopolnjujejo še zadnje podrobnosti in da bodo sodbo čez nekaj dni končali. Nato jo bodo dobili v roke prevajalci, katere bodo zaprli v neki hotel v Jeruzalemu in ki bodo sodbo prevedli iz hebrejščine v angleščino, francoščino in nemščino.

Ni še znano, kdaj bo sodišče pričelo ponovno zasedati, čujejo pa se vesti, da bo prvo zasedanje ali 4. ali pa 11. decembra in zelo verjetno ne pred zaključkom državnih praznikov in torej 4. decembra, nakar bo sodišče zasedalo 7 dni.

Po istih predvidevanjih bo trajalo čitanje dolge sodbe tri dni. Sodba bo odločila o krivdi obtoženca, ne bo pa določala kazni. Takoj po čitanju sodbe bo spregovoril državni pravdnik Hausner, ki bo zahteval kazen in zelo verjetno smrtno kazen. Predvidevajo, da bo Hausner govoril ves dan. Za njim bo imel besedo odvetnik obrambe Servatius, ki bo lahko prosil za nekaj dni odmora, da bo pripravil obrambni govor. Če sodišče ne bo odločilo poklicati nove priče ali predložiti nove dokumente, bo končno izreklo sodbo dan po govoru obrambe in torej še pred božičem.

Obramba bo nato lahko vložila priziv ter bo celotni proces ponovno proučilo izraelsko vrhovno sodišče, katerega sestavlja pet sodnikov. Potrebno bo najmanj tri tedne dela, preden se bo vrhovno sodišče odločilo in nato najmanj mesec, dva, da bo sporočilo definitivno sodbo. Če ne bo prišlo do drugih procesualnih zapletljajev, bo torej Eichmann dokončno obsojen aprila prihodnjega leta.

Sedaj Eichmann vztrajno piše svoje spomine in je že končal tretji zvezek. Pravi, da še ni zadovoljen in da namerava napisati še druge zvezke. Eichmann posveča večino dneva temu delu ter pri tem ravna kot tipični metodični, vestni birokrat. Mnogokrat pozablja celo na hrano in niti ne pokadi osem cigaret, ki so mu dodeljene vsak dan.

Njegovo obnašanje vzbuja odpor pri vseh stražarjih. Neki stražnik je tako izjavil, da je videti, da «se nič ne kesa».

Dva mlada policista sta v teh dneh zahtevala, da ju oproste nadzorovanja Eichmanna, ker sta med procesom zvedela, s čim se je ukvarjal in se bojita, da ne bosta vzdržala in se lahko spozabita ter ga udarita.

Enega izmed teh dveh policistov so našli, ko je čital časopis, namesto da bi stalno stražil ujetnika, kot je to predpisano. Okregali so ga, on pa je odgovoril: «Ne bi mogel vzdržati, če bi ga stalno gledal. Pošljite me proč.» Prošnjo obeh agentov so takoj izpolnili.

Pred dnevi so vidne izraelske osebnosti prejele v Jeruzalemu, Haifi in Tel Avivu grozilna pisma, v katerih se grozi z represalijami, v kolikor bi Eichmanna obesili. Izraelska policija je sporočila, da je te manifeste poslal neki «turist». Niso sporočili ne narodnosti niti imena tega «turista». Znano pa je, da so te letake sestavili in natiskali v Zapadni Nemčiji.

Svečano so pokopali akademika B. Lavriča

Preko 10.000 Ljubljančanov v žalni povorki

LJUBLJANA, 17. — Z največjimi častmi in ob navzočnosti uglednih jugoslovanskih osebnosti so bili danes pokopani v Ljubljani posmrtni ostanki premiera jugoslovanske sodobne kirurgije akademika prof. dr. Božidara Lavriča. Pogreba se je udeležilo poleg več 10.000 Ljubljančanov podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, predsednik Sabora Hrvaške Bakarić, predsednik Skupščine Slovenije Miha Marinko, številni člani Zveznega izvršnega sveta republike, Izvršnih svetov Slovenije in Hrvaške, zastopniki sindikata, zastopniki znanstvenih in zdravstvenih ustanov in družbenih organizacij. Od pokojnika so se poslovili z govori zastopniki ljubljanske kirurške klinike, medicinske univerze, jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, srbske akademije znanosti in Jugoslovanske ljudske armade. Na grob pokojnega Lavriča so bili položeni številni venci, med njimi tudi venec predsednika republike maršala Tita.

Nemški rasizem

Nevesto sta ugrabila, ker se je hotela poročiti z Judom

SIEGBURG, 17. — Do tipičnega primera nemškega rasizma je prišlo, ko so starši preprečili, da bi njih hčerko poročil judovski trgovec nemškega porekla 39-letni Kurt Wagner, ki je sedaj britanski državljan.

Wagnerja so že pred vojno preganjali nacisti in se je zato zatekel v Veliko Britanijo. Po vojni je mnogokrat potoval po trgovskih kupčijah v Nemčijo in tam spoznal ter se zaljubil v 21-letno Benito Schneider, s katero se je zaročil. Včeraj bi se morala poročiti pred županom. Že sta se napotila na županstvo, ko sta nepričakovano prispela oče in brat dekleta in jo s silo odpeljala z avtomobilom ter nato zbežala neznano kam.

Ženin je zadevo prijavil in obtožil nevestinega očeta ter brata ugrabitve ter antisemitizma.

Jadrnica je potonila

TRAPANI, 17. — Tovorna jadrnica «Fiume Platani» z nosilnostjo 15 ton se je potopila eno miljo in pol od pristanišča Trapani. Bilo je to ob 5.30 davi. Plovni objekt je prihajal z otoka Favignana in bil namenjen v Trapani, kamor je vozil gradbeni material. Na tovorni jadrnici so bili trije mornarji, 29-letni Francesco Genovese, 68-letni Vincenzo Trapani in 64-letni Michele Federico. Brž ko so zvedeli za nesrečo, so v Trapaniju začeli z iskanjem in pristaniško poveljstvo je na kraj nesreče poslalo lastna reševalna sredstva, katerim so se pridružila tudi zasebna. Kako uro pozneje je neki čoln rešil Francesca Genoveseja. Tovorna jadrnica leži na globini kakih 20 metrov, toda o ostalih dveh mornarjih ni, za sedaj nobenega sledu. Kljub temu se iskanje nadaljuje.

Avtobus in tovornik trčila

RIM, 17. — Davi, kmalu po sedmi uri, je na Via Casilina, v bližini kraja S. Cesareo, prišlo do trčenja med tovornikom in avtobusom podjetja Zeppieri, ki je bil poln potnikov. Pri trčenju je bilo več oseb poškodovanih, kajti avtobus se je prevrnil na rob ceste. S tremi avtomobili Rdečega križa so ranjence odpeljali v bolnišnico S. Giovanni. V bolnišnici pa so zdravniki ugotovili, da sta bili resneje poškodovani le dve osebi, kajti ostale so se po prvi pomoči mogle vrniti na svoje domove.

Umor iz ljubosumnosti

SIRACUSA, 17. — Porotno sodišče v Siracusi je obsodilo na 7 let in 6 mesecev zapora Giuseppa Russa, ki ga obtožujejo, da je 17. junija lani umoril bogatega posestnika Vittoria Emmanuela Reja v kraju Vittoria. Posestnik Re je bil umorjen, ko je odhajal od doma svoje žene, od katere se je bil ločil. Med razpravo so branilci vztrajali na tem, da je Russo posestnika umoril zaradi časti, ko je odkril, da je umorjeni Re zahajal k njegovi ženi.

Potres v Cosenzi

COSENZA, 17. — Davi ob 7. uri so v Cosenzi čutili potresni sunek, ki je vzbudil med ljudstvom velik preplah. Sunek je bil veliko blažji od onega, ki so ga čutili včeraj ponoči. Okoli 8.30 pa se je čutil drugi sunek, ki je trajal nekaj sekund. Sunek so čutili tudi v drugih krajih province. Pri vsem tem pa niso prebivalci utrpeli nobene škode in tudi na poslopjih ni bilo večje škode, kajti le kak viseč predmet je padel na tla.

Trupli na progi

ANCONA, 17. — Davi ob zori so na progi med Ancono in Falconaro našli dve razmesarjeni trupli. Kakih 200 metrov stran pa so našli ob progi dve culi lepo zložene obleke. V prvem trenutku se je zdelo, da gre morda za samomor dveh zaročencev, pozneje pa so ugotovili, da gre za dve ženski, morda dve služkinji. Policija je začela s preiskavo. V zavojih obleke niso našli nobenega dokumenta, zato niso mogli žrtvi identificirati, pač pa sklepajo, da gre za dve ženski v starosti od 18 do 20 let.

El Campesino oproščen

PAU, 17. — El Campesina in trinajst Špancev, ki so bili zaprti zaradi obtožbe prenašanja orožja, bodo danes izpustili. Sodišče je oprostilo bivšega generala republike Španije, ostalih trinajst obtožencev pa so obsodili na po tri mesece zapora, ki pa so ga že prestali.

TURIN, 17. — Medicinska fakulteta turinskega vseučilišča je bila davi obveščena, da ji je ustanova Rockefeller dodelila sklad 60.000 dolarjev — 37 milijonov lir — in sicer za genetični oddelek, ki je bil pred kratkim ustanovljen in ki ga vodi prof. Ruggero Ceppellini. Nova znanstvena sekcija turinskega vseučilišča se ukvarja z raziskovanjem himogenetike v odnosu s krvnimi skupinami, z levkociti in s presajenjem tkiva.

PROSLAVA STOLETNICE NOVOSADSKEGA GLEDALISCA

Letošnje proslave v čast 100-letnice Srbskega narodnega pozorišta v Novem Sadu in Hrvatskega narodnega kazališta v Zagrebu bo zaključila gledališka slovesnost v Novem Sadu. Slavljenec — novosadska teatrska hiša — je povabila na doslej največjo manifestacijo ustvarjalnosti jugoslovanskih profesionalnih gledališč poleg vseh ansamblov iz države še predstavnike iz slovanskih in sosednih držav, s katerimi je novosadsko gledališče doslej vzdrževalo prijateljske zveze. Proslava bo trajala od 18. novembra do 16. decembra. Novosadska Drama in Opera bosta sodelovali s sedmimi premierami in šestimi obnovljenimi deli, Hrvatsko narodno kazalište iz Zagreba bo izvedlo Krleževo dramo «Gospoda Glembajevi», balet Hrvatskega narodnega kazališta iz Zagreba pa Lhotkovega «Vraga na vasi». Drama Narodnega pozorišta iz Beograda bo predstavila «Idiota» F. M. Dostojevskega, Opera Narodnega pozorišta iz Beograda pa «Don Kihota». Jugoslovansko dramsko pozorište iz Beograda bo nastopilo z Nušićevo komedijo «Užaloščeni ostali». V jubilejnih dneh bodo na novosadskem odru tudi predstave SNG iz Ljubljane («Svetloba sence»), Zagrebškega dramskega kazališta («Ljudomrznik»), Mladinskega gledališča «Boško Buha» iz Beograda ter nastopi sarajevske, osiješke, skopske in titograjske teatrske hiše.

Na velike gledališke dni v Novem Sadu so že prišli predstavniki Teatra poljskega iz Varšave, budimpeštanskega gledališča, teatrov iz Lodža in Milana ter drugi povabljeni gostje.

BENEŠKO GLEDALISCE BO GOSTOVALO V BEOGRADU

BENETKE, 17. — V okviru kulturnih in umetniških izmenjav med beograjsko Opero in gledališčem «La Fenice» iz Benetk, je v programu gostovanje beneškega gledališča v jugoslovanski prestolnici, kjer bodo beneški umetniki od 2. do 8. decembra dali vrsto opernih predstav. V tednu dni, kolikor bodo Benečani gostovali v Beogradu, bodo uprizorili «Traviato», «La Boheme» in «Tajno poroko». Beneško gledališče gostuje v Beogradu s svojimi solisti, orkestrom in zborom. Dirigirala bosta Ettore Gracis in Nino Verchi. Zbor vodi Sante Zanon. Med solisti bodo Virginia Zeani, Nietta Sigherle, Jolanda Michieli, Rukmini Sukmawati, Annamaria Rota, Luciano Pavarotti, Mario Sereni, Italo Taio, Renzo Casellato, Bruno Marangoni, Angelo Nosotti. Dela, s katerimi se bodo predstavili, režirata Carlo Maestrini in Giovanni Poli.

ODKRITJA ITALIJANSKE ARHEOLOSKE ODPRAVE

RIM, 17. — Prof. Tucci, ki je pregledal odkopavanja v iranskem Seistanu in sicer v bližini Zabula, sporoča, da načelnik italijanske odprave v Iranu prof. Sullini odkriva na otoku Koh Kwaie velik arhitektonski kompleks iz dobe Sasanidov z izrazitimi sledovi slikarskih del. Gre za neko rezidenco izrednega obsega, ob kateri so tudi ostanki svetišča. Po mnenju nekega nemškega strokovnjaka, ki se je s tem že ukvarjal, gre verjetno za palačo cesarja Gondopharesa, ki naj bi bil eden izmed krščanskih treh kraljev z Jutrovega.

Dr. Cerato je začel važne izkope, katerih prvi rezultati dokazujejo, da gre za ostanke iz islamske dobe, drugi pa naj bi pripadali predislamski dobi. Arheološka odprava, ki jo sestavljajo italijanski strokovnjaki, nadaljuje s svojimi raziskavami in hkrati sestavlja arheološki zemljevid Seistana, ki naj bi bil dokončan leta 1963, ob tisočletju cesarja Cira.

NOVA ETRUSKA ODKRITJA

SIENA, 17. — Arheološka odkritja, do katerih je prišlo na področju Gaielle di Chiusi, so predmet pozornega raziskovanja strokovnjakov za etruščansko zgodovino. Kar se tiče tega odkritja, je direktor etruščanskega muzeja prof. Galeotti poudaril, da odkopani ostanki pripadajo šestemu ali petemu stoletju pred našim štetjem in da dajo slutiti, da so del mogočnega načrta grobnega spomenika, ki je bil zgrajen za neko družino ali za neko posebno pomembno osebnost. Odkriti so namreč bili ostanki okroglih blokov, ki so bili verjetno postavljeni drug na drugega v obliki stožca, nadalje ostanki razmeroma velikih krilatih sfing. Okoli teh objektov so še vrste bojevnikov in raznih ornamentalnih motivov, širokih okoli 30 cm, ki predstavljajo vence stiliziranih lotosovih cvetov. Odprtina enega izmed krogov kaže, da je šlo za grobnico s premerom 4 m. Sfinge pa so verjetno stale na vrhu stožca. Komisija, ki se ukvarja s tem delom, bo z raziskovanjem v Gaielli nadaljevala, da bi ugotovila, ali ni morda tu še kak drug arheološki spomenik iz te dobe.

LITERATI PRED SODIŠČEM

LONDON, 17. — Znani nevrolog dr. Roger Gilliatt, ki je bil poročna priča princese Margaret, je prijavil sodišču dramatika Johna Osborna kot sokrivca v ločitveni pravdi, ki jo je pričel proti svoji ženi Penelopi, 2?-letni pisateljici.

V New Yorku pa je prišel pred sodišče 37-letni romanopisec Norman Mailer zaradi tega, ker je lani z nožem ranil svojo ženo. Sodnik je že pred časom preložil proces, da bi dal obtožencu priložnost pokazati dobre namene, ki jih je navedel njegov odvetnik. Sedaj je spet odločil, da ne izreče kazni, temveč bo sodba odvisna od bodočega Mailerjevega življenja. Ta je krivdo priznal in bi lahko bil obsojen na tri leta, toda ker ga ni prijavila sodišču, so ga tožili so ga le «uradno». Rana, ki jo je Mailer prizadejal svoji ženi, je bila neznatna. Ko je odšel s sodnije, je Mailer odšel v hotel časnikarjem odgovoriti, ali se je od žene ločil ali ne.

SEDEŽ «SKUPNOSTI» PISATELJEV V FLORENCI

FLORENCA, 17. — Evropski pisatelji bodo imeli v Florenci nov sedež za svojo «Skupnost» v Italiji. Občinska uprava je namreč po razgovoru, ki ga je imel župan La Pira z generalnim tajnikom (Cmes) evropske «Skupnosti» (Giancarlo Vigorellijem, še enkrat ponovila ponudbo, da se da skupnosti na razpolago sedež, ki ga bodo izbrali v prihodnjih dneh. Tako bodo evropski pisatelji imeli še eno možnost več, da se sestajajo tako s svojimi italijanskimi kolegi kot tudi z raznimi visokošolci iz vse Evrope, ki bodo obiskovali tukajšnjo bodočo evropsko univerzo.

«RIMSKI VIRTUOZI» NA HOLANDSKEM

HAAG, 15. — Ansambel «Rimski virtuozi» pod vodstvom Renata Fasana ima uspeh na gostovanju po Holandskem. V Haagu je bil med številnim in navdušenim občinstvom tudi italijanski veleposlanik. Na programu so bile skladbe Corellija in Albinonija in v drugem delu «Štirje letni časi» Vivaldija.

PROTESTNI MITING NA PRAVNI FAKULTETI V BEOGRADU

BEOGRAD, 17. — S protestnega mitinga v veliki avli pravne fakultete v Beogradu, ki ga je organizirala legija za mir, je bil poslan protestni telegram francoski vladi, v katerem se zahteva takojšnja izpustitev Ben Bele in njegovih tovarišev.

Prvič v Italiji

«Identikit» odkril roparja

BOLOGNA, 17. — Prvikrat so v Italiji identificirali in zaprli zločinca s pomočjo naprave «identikit», ki so jo pred mesecem prejele policije v glavnih mestih pokrajin. «Identikit» služi za rekonstrukcijo podobe nekega obraza na osnovi izjav priče. Gre za vrsto diapozitivov, ki jih sestavljajo in ki sestoje iz elementov obraza v raznih oblikah, barvah itd. Na tak način postopoma «sestavijo» neko določeno fiziognomijo tako, da omogočijo policiji dokaj točno identifikacijo.

To napravo so sedaj z uspehom uporabili pri preiskazi v zvezi z roparskim napadom, do katerega je prišlo 11. novembra zvečer v Reggio Emilii. Takrat so ugrabili Ameliji Zanetti 23 tisoč lir. Dva mlada neznana moška sta jo povabila v avtomobil in nato zapeljala v odročno mračno ulico. Pretepla sta jo, pri čemer sta ji izbila zobe, ko sta jo tolkla z glavo po cesti.

Zanettijeva je roparski napad prijavila in v Bologni je dr. Montesanto, ki vodi oddelek z «identikitom», s potrpežljivim in počasnim delom sestavil dokaj točno sliko obeh napadalcev na osnovi ženskinih izjav.

Ko so tako sestavili dve sliki, se je dr. Montesanto takoj spomnil in spoznal enega izmed dveh zločincev. Šlo je za 21-letnega Giorgia Venturo, katerega so takoj zaprli in ki ga je napadena ženska dokončno spoznala. Ventura je zločin priznal in tudi povedal, kdo je bil drugi napadalec.

Gosta megla v Milanu

MILAN, 17. — Danes zjutraj, že ob zori, se je nad mestom polegla zelo gosta megla, tako da znaša v središču mesta vidnost le nekaj metrov, v predmestjih pa je še manjša. Zaradi tega je bil dohod desettisočev delavcev iz province in okolice zelo težaven in dolge kolone kolesarjev ter motociklistov so le počasi lezle proti Milanu in njegovemu središču. Na železniških progah so prižgali na stotine svetilnih raket, da bi potnike obvestili, kdaj vlaki prečkajo ceste.

COURMAYER, 17. — Dela za vzpostavitev nove žičnice med Col Checrovit, na višini 2700 metrov, in Colle di Art, ki je 400 metrov više so malone dokončana. Zimska sezona, praktično redna služba žičnice se bo začela 20. decembra in tedaj bo poleg te žičnice in poleg planinskega doma «Torino» začela delovati še žičnica Checrovit, ki bo povezovala planinski dom «Torino».

TRAPANI, 17. — Pred porotnim sodiščem v Trapaniju obravnavajo vrsto zločinov, do katerih je prišlo v letih 1958-59 v krajih Santa Ninfa in Saleni. Državni tožilec je za 26-letnega pastirja Salvatora Gordija zahteval dosmrtno ječo, ker da je umoril bogatega posestnika Francesca Di Stefana, 24 let zapora pa je zahteval za njegovega brata Maria, 22 let za starejšega brata Ernesta, ki ju obtožnica dolži sodelovanja pri umoru in še več ropov. Za nadaljnje tri obtožence, ki spadajo v isto skupino, je državni tožilec zahteval od 15 do 7 let zapora. Obsodba bo izrečena v prihodnjih dneh.

Požar v rudniku žvepla

ENNA, 17. — Pri eksploziji neke mine v desetem rovu rudnika žvepla v Giumentaru di Villarosa je prišlo do požara, ki ga številne skupine gasilcev niso mogle pogasiti in so zato tehniki sklenili zazidati vse vhode v rove da bi tako požar pogasili. Rudniške naprave so seveda močno poškodovane in 295 rudarjev od 330, kolikor jih je v rudniku zaposlenih, bo ostalo kak teden brez dela.

VENTIMIGLIA, 17. — Sebastiano Mezzatesta, 35-letni nadzornik gradbišča podjetja, ki gradi obmorsko cesto tik ob francoski meji, je izgubil življenje, ker se mu je zdrsnilo in je padel v veliko cisterno, kjer je utonil.

Italijanski letalci, ki so jih pobili v Kongu. Nekaj dni pred tragičnim dogodkom so se slikali pod krilom letala «C-119»

NAJBOGATEJŠA DEŽELA LATINSKE AMERIKE JE NAJBOLJ SIROMAŠNA

Ker je ostal le pri obljubah se Betancourtov položaj maje

Ob bleščečih nebotičnikih kolibe, ki komaj stoje pokonci - Izredni profiti ameriških petrolejskih družb - Strnjevanje bivših zaveznikov v opozicijo

Potem ko je pred mesecem dni dal pozapreti nekaj levičarjev, pred nekaj dnevi pa sklenil prekiniti odnose s kubansko vlado, je venezuelski predsednik Romul Betancourt postal še bolj zasovražen, tako da bi ne bilo nič posebnega, tudi če bi ga tudi fizično likvidirali. Doslej je njegova politika uživala v deželi večjo podporo, toda odkar je prekinil odnose s Kubo, njegova politika veliko bolj ustreza interesom velikega severnega soseda — ZDA, kot pa interesom 6 milijonov in pol prebivalcev Venezuele. Mnogi menijo, da samokres, ki ga nosi stalno v žepu, ne more biti vedno zadostna obramba.

Res je, da uživa Betancourt sloves »nedotakljivosti«, kajti v nad tridesetih letih njegove politične dejavnosti so bili proti njemu izvršeni že štirje resni atentati in vsi so se izjalovili, toda s tem še ni rečeno, da bi mogel ostati na svojem položaju še nadaljnji dve leti in pol, kolikor bo trajal njegov mandat. Močne notranje sile so že začele pripravljati drčo, po kateri naj bi 53-letni predsednik Venezuele moral zdrčati z oblasti in to ali na lep ali grd način.

Od kod nenadoma tolikšen odpor?

Betancourt je razočaral tudi svoje prijatelje. Ko je 13. februarja 1959. leta stopil v predsedniško palačo, je obljubil, da bo rešil vse pereče probleme, ki jih je pododedoval iz dobe diktatorja Pereza Jimeneza, ki je bil Venezuelo povsem podjarmil velikemu severnemu sosedu — Združenim državam. Glavne točke njegovega programa so bile agrarna preosnova, likvidacija ostankov starega državnega aparata, povečanje življenjske ravni, industrializacija dežele in prenehanje »monokulturnega gospodarstva«, ki se opiralo izključno na petrolej. Seveda je s tem bilo povezano tudi vprašanje tujih družb, zato je tedaj obljubil zmanjšanje profitov teh družb in še marsikaj.

Toda njegov program je ostal le v besedah.

Za izvedbo agrarne preosnove si je vzel rok 20 let, pa čeprav je znano, da je 83 odst. kmetijskega prebivalstva Venezuele brez zemlje in da si komaj 1,9 odstotka prebivalstva lasti kar 64 odst. obdelovalne površine. Stari državni aparat je ostal takšen, kot ga je zapustil Jimenez in to tako v policiji kot v vojski, kot tudi v državnih ustanovah. O povečanju življenjske ravni ni niti govora, povečalo se je le število brezposelnih (400.000), povišale so se le cene, ki še naraščajo. O odpravi »monokulture«, t. j. o odvisnosti petrolejske industrije, nima pomena niti govoriti. Pred pol leta je neki zahodni novinar zapisal: «Venezuela gospodarsko še ni neodvisna dežela.» Kako bi tudi bila. Od 2 milijonov in pol dolarjev, kolikor jih venezuelska državna blagajna dobi na leto od petrolejskih profitov, v katerih sodeluje s 60 odst., gre le majhen del v domače investicije, kajti ostala sredstva se odražajo le v tem, da po venezuelskih cestah drvijo dragi ameriški avtomobili in da se po venezuelskih točilnicah toči le drag škotski viski, dočim so življenjska razmere, življenjski pogoji dveh tretjin prebivalstva ostali na tako nizki stopnji kot nikjer drugje v tem delu sveta. Konkreten primer: 2 milijona venezuelskih ljudi še vedno živi izven denarnega gospodarstva.

In vendar pride v Venezueli na prebivalca povprečno po ... dolarjev letnega dohodka, iz česar bi mogli sklepati, da je Venezuela «najbolj bogata dežela Latinske Amerike», kot je zabeležil ameriški list «Time». Toda to bogastvo je zelo neenakomerno razdeljeno, kot v nobeni drugi državi Latinske Amerike. Konkretni podatek: na sama 2 odst. prebivalstva pride 25 odst. celotnega nacionalnega dohodka, ostale tri četrtine dohodka pa se razdelijo na vseh ostalih 98 odstotkov prebivalstva. In zato imamo poleg bleščečih nebotičnikov lesenjače iz blata skrpane kolibe, ki komaj stojijo po konci. Ob luksuznih drevoredih, po katerih drve razkošni avtomobili ameriške proizvodnje, se igrajo umazani, razcapani, komaj goli kot oblečeni otroci. Poleg enemu najbolje opremljenih vseučilišč Južne Amerike imamo v Venezueli 3 milijone nepismenih.

Ker se gospodarstvo Venezuele opira izključno na petrolej, mora uvažati vse «od jajc do lokomotive». Samo za jajca porabi po 30.000 dolarjev na dan. V takšnem položaju je razumljivo, da je dežela od milosti ali nemilosti tujih družb, ki imajo v rokah praktično vse njeno gospodarstvo — ogromne vrelce nafte, saj je Venezuela po proizvodnji nafte tretja država na svetu. Vodja upora proti Jimenezu admiral Larrazaval je davek tujim petrolejskim družbam dvignil od 40 na 60 odst. in s tem stanje vsaj nekaj popravil, če pa bi bil prišel po zrušenju Jimeneza takoj do besede Betancourt, bi za gotovo ostali pri 40 odst. Toda Betancourt je tedaj obljubil veliko več tudi na ta račun, toda ostalo je le pri obljubah.

S posojili in z nekakšno štednjo, ki se izraža v nizki življenjski ravni, je Betancourtu sicer uspelo zmanjšati državne dolgove, toda državne petrolejske družbe, ki jo je obljubil za konkurenčno borbo proti tujim družbam, ni ustanovil, in tuje družbe še danes črpajo iz Venezuele okoli 500 milijonov dolarjev dobička na leto in to na račun komaj 6 milijonov dolarjev investicij. To se pravi, da so si družbe že zdavnaj izplačale svoje investicije in da delajo danes s 100 odstotnim čistim dobičkom. V tem času pa je «izginila» iz Venezuele nadaljnja milijarda dolarjev, zaradi česar je morala vlada uvesti devizno kontrolo in v Venezueli, konkretno, vladajo le tuje družbe in tuji kapital, ker redki domači kapitalisti iščejo možnost gotovega plasiranja kapitala v tujini.

Kako se v Venezueli gleda na tuje — beri ameriške — družbe in investicije, nam dokazuje primer podpredsednika Nixona, ki so ga v Caracasu pred tremi leti dočakali s kamenjem. Toda v Washingtonu ali bolje v Wall Streetu računajo, da bodo to nezadovoljstvo «ublažili» z nekaj milijoni dolarske 'pomoči, ki jo ZDA dajejo Betancourtu, da bi «likvidiral terorizem, levičarske tendence in castrovstvo». Morda bo to tu ali tam kaj zaleglo, toda nekaj milijonov dolarjev ne bo odtehtalo milijard dolarjev.

Po podatkih banke Chase Manhattan je ducat ameriških družb investiralo v Venezuelo 3 milijarde 925 milijonov, ostale petrolejske družbe pa nekaj nad dve milijardi. Največji investitor je Rockefellerova «Standard Oil», kateri je njena venezuelska «podružnica» «Creole Petroleum» prinesla samo v letu 1959 200 milijonov dolarjev čistega dobička. Sicer pa je «New York Herald Tribune» položaj Venezuele označil takole: «Venezuela ne more brez tujih družb, toda tudi tuje družbe ne morejo brez Venezuele».

Zaključek bo približno sledeč: podržavljenje petroleja v Venezueli bi za tuje družbe bila hujši udarec kot za Venezuelo samo, ker bi Venezuela za gotovo našla kupca za svoje črno zlato». To tem prej, ker je na svetovnem seznamu petrolejskih držav tretji partner na svetu, koj za ZDA in SZ. V maju letos je minister za nafto in rudarstvo Peres Alfonso sicer obvestil javnost, da vlada ne bo več izdajala novih koncesij tujim družbam, toda pri starih koncesijah smo ostali pri starem.

Posledice vsega tega se odražajo v notranjepolitičnem življenju. Leta 1959 so Betancourta podpirale njegova Demokratska akcija, nadalje Demokratska republikanska unija (levičarska stranka) in desničarska demokristjanska stranka Copei. Ta koalicija pa je razpadla. Najprej je odpadlo 15 poslancev Demokratske akcije, katere voditelj levega krila dr. Rangel je ustanovil Neodvisno revolucionarno gibanje. Nato so se umaknili predstavniki Demokratske republikanske unije. Vzrok temu umiku je bila izključitev njihovega predstavnika Arcaya, ki ni hotel podpisati obsodbe proti Kubi. Zato je sedaj bodočnost Betancourta v rokah vojske, ker so ga politiki zapustili. Toda vojska je v Latinski Ameriki kaj malo trden zaveznik, dočim se bivši Betancourtovi sodelavci že zbirajo okoli admirala Larrazabala, ki je zrušil Jimeneza in ki uživa podporo tako komunistov kot sindikatov.

Z. B.

Kar čedna obleka za popoldanski obisk. Toda sešita je iz — papirja. S to novostjo se predstavlja neko ameriško podjetje. Ni kaj reči, le da je obleka hladna in le za — tri dni

KMETIJSTVO V ZIMSKIH DNEH

Na kaj vse je treba paziti pri obnavljanju vinogradov

Važnost poznavanja strukture zemlje in njenega izboljševanja - Pravilna saditev trt

Vinogradov je na Tržaškem vedno manj. Le tu pa tam naletimo na kak nov skromen nasad. Ta skromnost je razumljiva že samo iz dejstva, ker je obnova precej draga. S trto ni tako kot z drugimi enoletnimi rastlinami, saj traja njena življenjska doba 40—50 let. To hkrati pomeni, da je treba vsakokratni obnovi posvetiti največjo pozornost, sicer se vsaka storjena napaka maščuje za dolgo dobo.

Najprej moramo opozoriti na dejstvo, da svoje zemlje ne poznamo. Ni namreč dovolj, če jo poznamo po njenih zunanjih znakih, poznati moramo njeno kemijsko sestavo ali njene snovi, od katerih je odvisna rast kultur. S prostim očesom in mehaničnimi poskusi, recimo z drobljenjem, mletvijo itd. ne moremo tega dognati. To moremo zvedeti le v posebnih laboratorijih, kjer snov — v tem primeru zemljo — razkrojijo ali analizirajo. Tako ugotovijo kar zemlja vsebuje in kaj ji manjka. Menda ni potrebno omeniti kako velikega pomena je to za vsakega gospodarja. Vsi gospodarji zelo naprednih dežel poznajo kemijsko sestavo svoje zemlje. Tako daleč pri nas pa še nismo dospeli. A to bi pomenilo lep korak naprej. Skrajno potrebno pa bi to bilo pri napravi (obnovi) vinogradniškega nasada. Tako bi zvedeli kaj zemlji primanjkuje in bi jo že pri samem rigolanju obogatili z ustrezno snovjo, ki bi jo podkopali v globokejše sloje, kjer bi zelo ugodno vplivale na strukture zemlje, in pospešile razvoj trte že v začetku.

Če pa tega ne storimo, je treba pri napravi novega nasada vsaj upoštevati ta-le pravila:

Paštnanje ni samo rahljanje in fizikalno zboljšanje zemlje, ampak mora biti hkrati tudi čimbolj temeljito založno gnojenje. To je zlasti potrebno, če je zemlja s hranilnimi snovmi zelo revna. Takšna je navadno zemlja, ki že deset in desetletja služi trti (vinogradu). Pred zopetnim nasadom jo je treba popraviti in to z vsaj dveletnim počitkom. V tem času zasejemo površino z različnimi metuljnicami (detelja, grah, grašica). Pred paštnanjem potrosimo na vsakih 100 kv. m površine 10 kg amonijevega solitra, 20 kg 50-odstotne kaljeve soli, 30 kg Tomasove žlindre in enako količino žganega apna. Se razume, da moramo zemljo, ki ni počivala (nevinagradniško zemljo) dobro pognojiti s hlevskim gnojem. Tako bo trta imela že od vsega začetka na razpolago obilo hrane, zato bo bolje rastla in že zgodaj dala obilne pridelke. Spaštnana zemlja se fizikalno zboljša, se pravi, da se bolje prezrači, laže segreva in sprejme ter zadržuje vlago. Zrak pospešuje razpadanje in preperevanje rudnin ter razvoj in delovanje bakterij. Kjer pa se kaj razkraja (razpada), se tvori ogljikova kislina, ki je rastlinam (trti) nujno potrebna.

Paštnamo v pozno jesenskem in zimskem času. Zemljo prekopamo 60—70 cm globoko, jarki, (grape) so 1 m široki; v kamnitih zemljah paštnamo globlje, v težkih (ilovnatih) plitveje. Važno je obračanje plasti zemlje. Na to se navadno polaga premalo pažnje. To je velika napaka. Ni dovolj, da zemljo globoko zrahljamo, treba je njene plasti tudi pravilno obrniti. Zemlja je v globini od 20—25 cm s hraninami in bakterijami najbolj bogata. Ta sloj mora priti v globino od 25—60 cm. V tej globini se namreč razvijejo korenine. Najnižje plasti v globini 50—70 cm ne obračamo, ampak le zrahljamo. Da plasti zemlje pravilno obrnemo, vržemo iz jarka gornjo plast (20—25 cm globine) na eno, ostalo zemljo pa na drugo stran jarka. Pri saditvi trt pa je treba upoštevati tako imenovani življenjski prostor. Dolžina njenih korenin naraste od 4 do 10 m. To nam pove, da smo dosedanje vinograde sadili pregosto. Naravno je, da nadzemni deli trte (ali katerekoli druge rastline) zavzemajo enak obseg (površino) kot podzemni deli (korenine). Količina pridelka ni odvisna od števila trt, ampak od števila rodnih očes; teh pa je na redko sajeni trti (ki ima več prostora, več hrane, sonca in zraka), veliko več kot v gosto sajenem nasadu. Vsaka trta ima torej vsaj 2 kv. m prostora (razdalja 1.70 X 1.20 m ali 50 trsov na vsakih 100 kv. m). To pa zahteva tudi zvišanje ali razširitev nadzemnih delov trte. Kot vsaka rastlina sili tudi trta na sonce in zrak. Treba je torej zvišati in razširiti vzgojo trte.

Naj se ob tej priliki dotaknemo še vprašanje opore trt. Pri nas prevladuje kolje. Naši napredni vinogradniki kolje opuščajo in nadomeščajo z žično podporo. To pomeni v vsakem pogledu velik napredek. Žična podpora izredno zmanjšuje delo in ugodno vpliva na kakovost vina. Njene prednosti so predvsem le-te: 1. Trajnost te opore je enaka življenjski dobi trte. 2. Pospešuje dozorevanje grozdja in lesa in izboljšuje kakovost ter poveča pridelek. 3. Vsaka dela okrog trte se lažja in hitrejša. 4. Grozdje mnogo manj gnije.

—«»—

Knjiga za mlade bralce

Tone Seliškar: Volk pogoltnik

V prikupno opremljeni knjigi je založba Borec posredovala mladim bralcem zgodbico, ki jo je napisal priljubljeni mladinski pisatelj Tone Seliškor. Tudi v tej zgodbi je Seliškar posegel po partizanskem motivu. Vendar pa je ta motiv združil s pravljičnim motivom in tako prav zanimivo povezal partizansko zgodbo s pravljico o požrešnem hudobnem volku. Enakovreden del knjige predstavljajo ilustracije, ki jih je za to izdajo pripravil Maksim Sedej in ki so dovolj zanimive in barvno ter slikovno privlačne za mlade bralce.

Slikanica o hudobnem volku in pogumnih partizanih bo vsekakor prišla prav mladim bralcem, ki si podobnega berila vedno žele. Staršem pa bo olajšalo izbiro knjig za najmlajše, izbiro, ki kljub sorazmerni založenosti knjižnega trga še vedno ni najbolj bogata. Seliškarjeva povest o Volku pogoltniku pa bo mladim bralcem prav gotovo všeč, ker je napisana prikupno, toplo in s posluhom, ki ga ima tako izkušen pisatelj, kot je Seliškar, za mlade bralce.

NOVE KNJIGE

Blišč in beda Nemcev

Vsem tistim, ki pri nas tarnajo za deli s sodobno tematiko, bo lahko knjiga Blišč in beda Nemcev služila za vzgled. Ta zanimiva knjiga sodobnega nemškega pisatelja Ernsta Glaserja, ki jo je pravkar v slovenskem prevodu izdala Državna založba Slovenije (skrben prevod je oskrbel Fran Albreht), bo namreč vsem ljubiteljem sodobne književnosti pa tudi piscem samim pokazala, kako je mogoče v zanimivi knjigi s kritično noto, pa vendar poštenimi nameni prikazati sodobno življenje v kaki deželi, življenje, ki je kljub vsemu obremenjeno s tako težko dediščino, kot jo je zapustil z vsemi svojimi posledicami nacizem. Pokazala bo, kako je mogoče ustvariti zanimiv roman in pri tem analizirati sodobno družbo, sence preteklosti, ki vplivajo nanjo, in sodobna napredna stremljenja, vse v okviru obnove kake države in prizadevanja za materialnim in kulturnim dvigom. Blišč in beda Nemcev bo zato poučno branje. Seveda pa bo ta knjiga za tisoče in tisoče povprečnih bralcev predvsem zanimiv, privlačno napisan roman s sodobno tematiko, z nekaterimi koncesijami okusu povprečnih bralcev, pa vendar z idejno napredno miselnostjo. Skratka delo, ki je vredno branja.

Če bi hoteli na kratko označiti vsebino tega romana, bi bilo to pravzaprav težko. Najbolj točno bi to delo označili kot širošo epsko panoramo povojnega življenja z rahlim prikazom usod istih ljudi v predvojni in medvojni Nemčiji. Spričo tega značaja romana je razumljivo, da nastopa v njem veliko število oseb. Vendar se skozi ves roman vleče prikaz le nekaterih osrednjih osebnosti, kot so arhitekt Simmern, njegova žena Barbara in njen bivši mož, generalni direktor Imhof, študent Stefan Brak in njegova prijateljica Claudia, nemški protinacist Blasebalg. Seveda pa prikazuje pisatelj celo galerijo likov in njihovo življenje danes, s prikazom njihove preteklosti, ki pri mnogih ni bila posebno častna. Tako nastopajo v romanu številne osebnosti od predsednikov vlad, županov, duhovnikov, vladnih svetnikov in direktorjev do bivših vojakov, prismuknjenih baronic, esesovskih vdov in cip z vsemi vmesnimi stopnjami povprečnih meščanov, nekdanjih nacistov pa tudi protifašistov. Vendar pa so prej omenjene osebe poglavitne, kolikor so njih usode nosilci celotne pripovedi in gibala konfliktov.

Pri tem je treba priznati, da je pisatelj izredno razgiban pripovedovalec človeških usod, pri čemer pogumno razkrinkuje večkrat ne preveč častno preteklost svojih junakov. Pisatelj prav tako pogumno, pri tem pa tudi plastično, slika moralno razvratnost ljudi današnje Nemčije, njihov pohlep za denarjem in za užitki. Nasproti gospodarskemu napredku, ki zanj seveda ni noben «gospodarski čudež», pa postavlja izredno duhovno revščino sodobne Nemčije. Zanimivo pa je, da je po njegovem na vodilnih mestih gospodarskega in političnega življenja vrsta poštenih ljudi, nasprotnikov nacizma, kot je sicer rovarjenje bivših fašistov še vedno izredno močno, a brezuspešno. Ker je pisatelj bolj registrator usod in razmer, kvečjemu razsodnik med dobrim in zlim, ne daje odgovora na vprašanja, ki tarejo sodobno Nemčijo in njen napredek zavirajo. Vendar vsaj odkrito in brez sramu odkriva zaveso na resničnost življenja Nemčije

Sl. Ru.

KAJ JE NOVEGA NA PODROČJU BORBE PROTI RAKU

Še vedno osnovno pravilo: čimbolj zgodnja diagnoza

Še vedno si niso povsem na jasnem, kaj je povzročitelj te bolezni - S kožnim rakom je lahko - Tudi z nekaterimi drugimi oblikami, toda le o pravem času

Rak in problem njegovega zdravljenja je še vedno v središču pozornosti medicinskih raziskovalnih laboratorijev in osrednja točka vsega zdravstva. Dejstvo, da je bila letošnja Nobelova nagrada za medicino dodeljena nekemu madžarskemu raziskovalcu za njegova 20 let trajajoča raziskovanja na področju metabolizma, je najboljši znak in najboljši dokaz, da v raziskovanju raka ni bilo do sedaj odkritega nič kaj posebno novega, konkretnega.

Rak s celo vrsto «neozdravljivih» bolezni, spada v vrsto največjih bioloških tajnosti medicine. Niti največjim umom, niti največjim raziskovalcem še ni jasen njegov vzrok, pa čeprav se s to boleznijo tako pogosto srečujemo in čeprav vemo za vse njene načine širjenja in za njen ogromen socialni pomen.

Ker ne poznamo povzročitelja raka, ne moremo razpolagati niti s sredstvom, s katerim bi ga mogli vedno, v vseh njegovih izrazih in variacijah, zdraviti. In kljub tej kategorični trditvi, moremo hkrati reči, da znanost, posebno medicina ne drži rok križem.

Je rak zares neozdravljiva bolezen?

Ne, ni neozdravljiva!

Toda rak se uspešno zdravi samo tedaj, če ga zgodaj odkrijemo in če pravočasno izkoristimo vsa sredstva, ki so nam na razpolago.

Kožni rak n.pr. se kmalu pokaže, ker je dobro viden. Zato ni težko pravočasno napraviti točno diagnozo. In v teh primerih se bolezen da ozdraviti. Celo v nekaj minutah. Področje raka obsevamo z roentgenskimi žarki ali pa se na to področje aplicirajo radijske igle. Po enem ali kvečjemu nekaj zdravljenjih dosežemo ozdravitev in uspehi so skoraj vedno stoodstotni. Seveda moramo začeti koj od začetka, kajti vsako zavlačevanje nam prinese bolj zapleteno in dolgo zdravljenje, pa tudi manjše uspehe.

Dobre rezultate dosežemo tudi v onih primerih rakastih obolenj, kjer se diagnoze pravočasno postavi pri rakastih obolenjih na maternici, na dojki, v grlu in v debelem črevesu. Toda v teh primerih ni dovolj obsevanje, pač pa pride v poštev tudi kirurški nož. Namen operacije je odstranitev vsega tumorja, tako da na organizmu ne ostane niti ena okužena celica. V nasprotnem primeru lahko imamo recidive. Zato si zaradi večje varnosti pomagamo tudi s ponovnim obsevanjem po operaciji.

Je «samoozdravitev» raka možna?

To vprašanje je zelo zanimivo in v zadnjem času mu posvečajo veliko pozornosti ne toliko zaradi praktične vrednosti, pač pa zaradi teoretičnih predpostavk, ki nas globlje uvajajo v bistvo biologije tumorja. Pred nekaj leti se je pojavila skupina raziskovalcev, ki je opažala manjše rakaste okvare, ki so se čez določen čas same «resorbirale» in je prišlo nato do «samoozdravitve». Če so ta opažanja bila točna — kar je problematično — bi treba za te pojave najti ustrezno tolmačenje. To so si začeli razlagati s samoobrambo organizma, ki temelji na ustvarjanju protitelesc. Ta protitelesca naj bi obdala z rakom okuženo celico in jo uničila. Če bi to stališče hoteli upoštevati v laboratorijskih raziskovanjih, bi zdravilo proti raku treba iskati v tako imenovanih «imuno bioloških sredstvih», to se pravi v sredstvih, ki jih uporabljajo proti raznim kužnim boleznim.

Toda te predpostavke nosijo v sebi veliko nevarnost, da bi pacient in zdravnik mogla razvoj «samoozdravitve» čakati in čakati, medtem pa bi se rakasto obolenje tako razširilo, da bi proti njemu ne bilo več pomoči.

Zato spada ta način zdravljenja t.j. «čakanja» bolj v arhiv zanimivosti kot v dnevno klinično prakso.

V čem pa je bistvo borbe proti raku?

Ta je predvsem ali v glavnem v — preventivi. To pomeni, da moramo organizirati kontrolo, da najmanjšo spremembo čimprej odkrijemo in brž ko se v bolezen posumi, začnemo objekt primerno zdraviti. Razen starih tehnik in metod diagnosticiranja raka pa obstajajo nove, popolnejše. Ena takšnih je metoda, ki nam pomaga dati pravočasno diagnozo na primer na ustju maternice. Gre za tako imenovano «kolposkopijo». S to metodo se tudi najmanjše okvare prikažejo očesu raziskovalca v mnogo večji obliki in je. zato, analiza lažja. S tem instrumentom in s primerno obarvanim preparatom je možno ugotoviti rak mnogo prej kot s klasičnimi metodami.

S pomočjo roentgena in s tako imenovanimi endoskopskimi metodami se moremo z očesom približati mnogim skritim organom in na njih spremljati normalna ali pa patološka dogajanja.

Na žalost ni nobene krvne preiskave, ki bi nam mogla z gotovostjo nakazati rakasta obolenja. Vsi poizkusi, da bi na tak način odkrili kakšno metodo, so propadli, ker ni bila nobena tehnika dovolj gotova. Takšni testi bi za medicino bili izredno pomembni, ker je kri najbolj praktičen organ v medicinskem raziskovanju.

V novejšem času je pomagala elektronska tehnika pri mnogih odkritjih in lokalizacijah raka v možganih. Izkoriščajoč dejstvo, da rak veže nase veliko količino žvepla, so raziskovalci sumljivim bolnikom aplicirali v kri radioaktivno žveplo. Po določenem času se večina tega žvepla zbere na od raka obolelem mestu. V drugi fazi raziskovanja se z elektronskimi žarnicami išče mesto, kjer se je zbralo največ radioaktivnega žvepla in s tem se obolenje lokalizira. Kirurgu smo tako rekoč s prstom pokazali, kje je tumor. S tem se zmanjša splošna okvara zdravega tkiva, operacija manj traja in uspehi so boljši.

Podobno si lahko pomagamo tudi z drugimi radioaktivnimi elementi.

S kakšnimi sredstvi zdravimo rak?

Omenili smo že kirurgijo, dodali bomo radioterapijo, ki sta dve do sedaj najučinkovitejši sredstvi. H «klasičnim» sredstvom pa je treba dodati še nova in sicer radioaktivna sredstva in kemoterapijske preparate. Od prvih je vredno omeniti radioaktivni fosfor, ki pomaga pri razširjenih obo-

(Nadaljevanje na 6. strani)

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Guglielmo Stracca v galeriji Rossoni

Poslednje čase se srečujemo vedno pogosteje z razstavami tega pesniško zasanjanega slikarja, kateri daje prednost tudi tokrat pasažni galeriji Rossonija, kajti v njej prihaja njegova širšim plastem someščanov dostopna umetnost pač najlažje do veljave. Pred leti so na njegovih razstavah prevladovale slike malih, da, skoro miniaturnih dimenzij, ki so mu priborile izvesten sloves. A poslednje čase se tudi pri njem uveljavlja večja slika, kateri pa preje ni bil popolnoma kos v tehnični obdelavi niti v zasnovi. Toda na tej razstavi je oboje znatno izboljšal tako, da sedaj v upodobitvi gore Pelmo in pa Latemari nad jezerom Carezza ter v temni sliki Val Oscura doseza že vse ono, kar nam kot slikar najboljšega more dati. Tudi motivika njegovih slik se je obogatela; pojavljajo se nocturni tihih poletnih večerov s plapolajočimi kresovi ob jezercih in pa slika z domačo perutnino. Od poslednjih je posebno uspela ona z račjo družino, od nočnih slik pa pogled proti Trstu od Sv. Križa sem in široko valujoče morje z odsevi zvezd. Stracca je torej nekak zapoznel romantik, ki v mnoga dela ume vnesti protiutež miru, naši nemirni vsakdanjosti.

Biagio Biagi v «La Permanente»

Novo vodstvo galerije S. Giusto je prekrstilo isto v «La Permanente» in sedaj razstavlja tam impresionistično obdelana olja Verončan Biagio Biagi iz Turina. So to tihožitja in pokrajine iz planinskih ter nižinskih predelov njegove ožje in širše domovine. Slikane pa so umerjeno in verjetno podajajo tisto verno najpodrobnejše posameznosti piemontskih gora kot one toskanskih gričev. Je pa tudi mnogo živahno barvitih slik gorskih vasic in starinskih mestec, v katerih rdeča opeka in korci streh kar žare v sončni luči, ker slikar ne ljubi temnih vremenskih nastrojenj. Posebno občuteno je upodobljena slikovitost manjših izrezov Settimo Torinese, kar je pač umljivo saj so tam potekala slikarjeva mlada leta. Na splošnem povsod kjer krepko vodi čopič, zadovoljivo uspehe, manj pa tam, kjer drobi potezo, a to se opaža le v dveh, treh slikah, v katerih skuša uiti na neko bolj statično stran od impresionizma. Vsak kdor ljubi planine, bo v marsikateri razstavljeni podobi našel odseve luči srečno preživetih izletov. Užival jih bo mirno, brez razumskega napona, ker Biagiu je že po naravi tuje globlje razglabljanje. Slika pač tako, kot predmete zre oko, ki išče v njih le lepoto, ter jih zaradi tega duševno ne predelava. Zato so tudi tihožitja naravna, prežeta z veseljem do pozemeljskega uživanja, tudi v najpreprostejši obliki kot je to sicer umetniško nezahtevna slika gob, jurčkov.

MILKO BAMBIC

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Vse za kar boste prijeli, vam bo šlo dobro izpod rok. Prišel je trenutek za ureditev vašega sentimentalnega življenja. Prahlad.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Nagle odločitve ne bodo rešile ničesar. Uveljavljanje idej s silo bo dalo negativne rezultate. Neka novost vas bo razveselila.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) Upoštevanja vredni nasveti strokovno usposobljene osebe. Prehodni spor z ljubljeno osebo. Razpoloženost v večernih urah.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Pomirljivost v poslovnih zadevah. Maloštevilna toda globoka zadovoljstva. Načrti in nameni za bodočnost. Zdravje dobro.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Vaša odločnost vam bo prinesla spoštovanje pri nadrejenih. Treba je znani vzpodbujati dobre kvalitete ljubljene osebe.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Jutranji spori z običajnimi sodelavci. Dobre lastnosti se bodo same uveljavile. Pismo s prijetno vsebino. Odlična moralna forma.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Prehodne finančne težave, toda sledilo bo sijajno obdobje. Drobna prijetna zaupanja. Srečne večerne ure s prijatelji.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Moralno in materialno priznanje za opravljeno delo. Sijajna rešitev delikatnega družinskega problema. Zdravje povprečno.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Precenitev tveganj vas lahko odvrne od nepotrebnih napak. Realizacija nekega potovanja. Ljubezenski odnosi zadovoljivi.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Zanimivi predlogi, vredni premisleka. Dobro delovno razpoloženje zaradi moralne opore ljubljene osebe. Živčna napetost.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Težave se postopno oddaljujejo. Potrpežljivost najboljši izhod iz trenutnih sentimentalnih zadreg. Zdravje odlično.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) V kolektivnem delu boste našli uteho. Nesporazum lahko ogrozi vaš srčni mir. Prehodna utrujenost — potrebni ste počitka.

RADIO TELEVIZIJA

Sobota, 18. novembra 1961

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Plošče prvič v oddaji; 14.40: Orkester Bojan Adamič; 15.00: Mali koncert; 15.30: «Duhovi in prikazni», po zgodbi Alexandra Dumasa; 16.40: Izbor pesmi in motivov; 17.25: Pojejo «The Four Freshmen»; 17.45: Dante Alighieri: Božanska komedija: Nebesa — 1. spev; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Skladbe sodobnih italijanskih avtorjev: Malipiero; 19.00: Sestanek s poslušalkami; 19.20: Znani pevci in solisti; 20.00: Sport; 20.40: Zbor «France Prešeren»; 21.00: «Buffalo Bill», dramatizirana zgodba; nato V ritmu in melodiji.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Simfonični koncert; 15.00: Med Gradežem in Oglejem; 15.10: Carlo Pacchiori in njegov orkester; 15.35: Zborovsko petje.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lahka glasba; 12.45: Glasba po željah (II. del); 13.40: Popevke in ritmi; 14.30: Koncert zabavne glasbe; 15.15: Zabavna glasba; 15.30: Zapojmo in zaigrajmo; 16.00: Srečanje med notami; 16.30: Dogodki in njih odmevi; 16.45: Klavirski koncert; 17.00: Izbrali ste ...; 17.40: Jazzovski koktail; 18.00: Prenos RL; 19.00: Poje Gino Latilla; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Omnibus; 10.30: Radijska šola, nato nadaljevanje Omnibusa; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Ves svet poje po italijansko; 15.15: Program ital. folklorne glasbe; 15.30: Tečaj nemščine; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Oddaja za bolnike; 16.45: Jutrišnje športne prireditve; 17.20: Svet v jazzu; 17.50: Koncert lahke glasbe; 18.55: Izžrebanje loterije; 19.30: Enotni razred; 19.45: Knjige tedna; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Magična flavta; 21.20: Franz Liszt: Madžarska maša; 22.45: Italijani in Francozi pod libanonskimi cedrami.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Jutri bo nedelja; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 15.00: Odmevi na prireditve v svetu; 15.15: Album pesmi; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Mantovanijev koncert; 17.30: Carlo Manzoni: «Il lobbia»; 18.15: Orkestralna glasba; 18.50: Plešite z nami; 20.30: Rossinijev «Seviljski brivec».

III. program

17.00: Na programu Felix Mendelssohn in Leo Delibes; 18.00: Stara utopija; 18.30: Skladbe Bachovih sinov; 19.15: Anglija v evropski gospodarski skupnosti; 19.30: Webernove skladbe; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Simfonični koncert, na programu Beethoven; Szymanowsky; 23.05: Pregled francoske kulture.

Slovenija

8.05: Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.30: S popevkami po svetu; 8.55: Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.25: Radi bi vas zabavali; 10.15: S simfonično glasbo po Jugoslaviji; 11.00: Gorenjski folklorni motivi; 11.15: Angleščina za mladino; 11.30: Poje tenorist Lanza; 12.05: Borut Lesjak v narodnem tonu; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Opoldanski spored; 13.15: Obvestila; 13.30: Ljubljanski oktet; 13.45: Dunajski valčki; 14.10: Dvorakove melodije; 14.35: Naši poslušalci čestitajo; 15.20: Ljubljanski komorni zbor; 15.40: Leoš Janaček: Vlaški plesi; 16.00: Gremo v kino...; 16.45: V tričetrtinskem taktu; 17.05: Vsak dan za vas; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Odlomki iz Sneguročke; 18.45: Naši popotniki na tujem; 19.00: Obvestila; 19.05: Pesmi narodov Jugoslavije; 20.00: Vedri zvoki; 20.20: Radijska komedija; 21.00: Izbrali smo za prijeten konec tedna; 22.15: Nočni akordi; 23.05: Plesna glasba.

Ital. televizija

8.00: TV šola; 13.30: TV šola; 17.00: Program za najmlajše; 18.00: Oddaja za analfabete; 18.30: TV dnevnik; 18.50: Bruno Rovesti — slikar in kmet; 19.20: Človek in knjiga; 19.50: Teden v svetu; 20.08: Sedem dni v parlamentu; 20.30: TV dnevnik s športnimi vestmi; 21.15: «Studio 1»; 22.25: Samurali XX. stoletja; 22.50: TV dnevnik.

DRUGI KANAL

21.15: Koncert milanskega komornega orkestra; 21.50: TV dnevnik; 22.10: Film «Usodna zora».

Jug. televizija

18.00: N. Nikolić: Monsieur Joseph — TV igra za otroke; 18.45: TV film iz serije Jimm iz džungle; 20.00: TV dnevnik; 20.15: Kratki film; 20.30: Skrajšana kronika dobe — oddaja ob 25-letnici umetniškega dela Staneta Severja; 21.15: Studio 1 — glasbena revija; 22.30: Poišči in uniči — TV film.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14.4, najnižja 8.9, ob 19. uri 11.5; zračni tlak 1015.7 raste, veter jug 3 km, vlage 83 odst., nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 15 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 18. novembra
Milko
Sonce vzide ob 7.09 in zatone ob 16.31. Dolžina dneva 9.22. Luna vzide ob 15.19 in zatone ob 3.16
Jutri, NEDELJA, 19. novembra
Liza

Iz sindikalnega življenja

Preganjanje delavcev CRDA zaradi stavke proti fašističnemu atentatu?

Tajništvo FIOM je izdalo poročilo, v katerem poudarja, da imajo delavci popolno pravico do stavke - Uspešen zaključek 48-urne stavke uslužbencev bolnišnic

Kakor smo že poročali. so stičnemu atentatu na sedež ci Madonnina v sredo stav tudi kovinarji v velikih ko jinsko tajništvo sindikata pa je zvedelo, da je baje vo je vodstvom posameznih ob krepov proti delavcem, ki v znak protesta proti faši- komunistične sekcije v Uli- kali pristaniški delavci in vinarskih podjetjih. Pokra- kovinarskih delavcev CGIL dstvo CRDA dalo dispozici- ratov glede disciplinskih u- so stavkali. ede tega izdalo poročilo in

Omenjeno tajništvo je gl letake, v katerih poudarja, da imajo delavci popolno pravico do stavke, kar jamči tudi italijanska ustava. Pri tem poudarja, da bo energično nastopilo z vsemi legalnimi sredstvi proti vsem tistim, ki bi hoteli zatreti ali okrniti pravico delavcev do stavke.

Pokrajinsko tajništvo FIOM-CGIL izraža pohvalo delavcem, ki so se udeležili protifašistične stavke in poudarja, da bi kakršenkoli disciplinski ukrep vodstva CRDA proti delavcem, ki so stavkali, lahko tolmačili kot posredno pomoč in spodbudo tistim, ki so krivi za take nesramne in ogabne atentate.

Včeraj se je zaključila 48-urna stavka uslužbencev bolnišnic. Stavka je popolnoma uspela, ker so se je udeležili vsi uslužbenci. Kakor smo že poročali, so stavko napovedale vsedržavne organizacije uslužbencev bolnišnic (CGIL, CISL, UIL in CISNAL). Ta stavka je bila nadaljevanje stavke, ki je bila 10. in 11. novembra in so se je udeležili na našem področju enotno vsi prizadeti uslužbenci. Do tega stavkovnega gibanja je prišlo, ker zadevno ministrstvo noče pristati na uveljavitev že podpisane nove delovne pogodbe, ki predvideva zratna izboljšanja.

Včeraj so stavkali tudi uradniki in tehnično osebje, ki so uslužbeni pri «Genio civile» in pokrajinskem skrbništvu za javna dela. Ta stavka je bila v okviru vsedržavne stavke. Tržaški uradniki in tehnično osebje pri omenjenih ustanovah pa bodo stavkali ponovno v ponedeljek in sredo zaradi svojih specifičnih problemov in zahtev.

Prav tako so včeraj stavkali uslužbenci pri ustanovi za varstvo spomenikov, ki bodo nadaljevali s stavko tudi danes.

Miljski občinski odbor ostro obsoja atentat

Tudi včeraj ni bilo glede atentata na sedež sekcije KPI še nič novega, ker policija še vedno išče krivce.

Dosedanjim protestom se je pridružil še miljski občinski odbor, ki je odločno obsodil podli fašistični atentat ter zahteval odločen nastop oblasti, da se prepreči ponavljanje takšnih zločinskih dejanj.

V nedeljo zborovanje ladjedelniških delavcev

V nedeljo ob 9. uri bo na sindikalnem sedežu v Ul. Pondares zborovanje delavcev tržaških in tržiških ladjedelnic, na katerem bodo razpravljali o sedanjih razmerah in nadaljnji sindikalni borbi.

Važno srečanje na univerzi

Danes popoldne bo na tržaški univerzi srečanje študentov in akademskega zbora, ki bodo na pobudo tribunata «pri okrogli mizi» razpravljali o položaju in vprašanjih univerze. Kot je znano, preživlja vse šolstvo in z njim tudi univerza krizo ter se kopičijo nerešena vprašanja. Ta položaj je sprožil tudi stavko vsega osebja in dijakov, da bi s tem opozorili vlado, da se sedanje nevzdržno stanje ne sme več nadaljevati.

Razen tega pa ima naša univerza še posebna vprašanja, kot je na primer potreba po tesnejši vključitvi v življenje mesta in dežele ter po razvoju. Študenti pa tudi menijo, da doslej javnost sploh ni bila dovolj seznanjena z nerešenimi vprašanji univerze ter da je treba čimprej in dokončno urediti njen ustroj. Študenti že dolgo razpravljajo o teh vprašanjih ter zahtevajo diskusijo med profesorji, gospodarstveniki in predstavniki krajevnih ustanov. Zlasti pa zahtevajo, da se akademske oblasti bolj zavzamejo za razna vprašanja, ker je sedaj odločilni čas za našo univerzo

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, tel. 21-982, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/3-375

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Danes sestanek NSZ v Dolini in Boljuncu

Neodvisna socialistična zveza sporoča, da bo danes ob 20.30 na sedežu v Dolini (PD «V. Vodnik») sestanek, na katerem bo na dnevnem redu poročilo in razprava o dogodkih na 22. kongresu KP SZ.

Podoben sestanek bo danes ob 20.30 tudi v Boljuncu v novi občinski hiši na Školjtankah.

Iz sodnih dvoran

Za izsiljenih 50.000 lir so bili strogo kaznovani

Potrditev obsodbe prve stopnje zaradi povzročitve nenamernega umora - Mlinski kamen jih je spravil pred sodnike

Pred prizivnim porotnim sodiščem, ki mu predseduje dr. Palermo, so se zagovarjali včeraj trije mladeniči, ki so bili obtoženi, da so prisilili neko osebo, da jim je plačala okoli 50.000 lir za ceno njihovega molka glede nekega dogodka.

Razprava pred porotnim sodiščem je bila 5. aprila lani. Tedaj so sodniki obsodili 20-letnega Salvatora Pintusa iz Ul. Lorenzetti št. 8 na 2 leti in 2 meseca zapora rer 35.000 lir globe; 18-letnega T. G. iz Ul. Alviano 17/1 na 1 leto in pol zapora ter 25.000 lir globe. Na isto kazen so obsodili tudi 17-letnega C. S. iz Ul. Zorutti 15. Glede zadnjih dveh obtožencev je porotno sodišče upoštevalo njuno mladoletnost ter jima je deloma znižalo kazen. Poleg tega je odločilo naj oba mladeniča takoj izpustijo na svobodo. V zaporu je ostal samo Salvatore Pintus.

Česa so bili obdolženi trije mladeniči? O tem, kako so se razpletli dogodki, ki so jih pripeljali najprej pred porotno sodišče in včeraj pred prizivno porotno sodišče, se zna zelo malo, ker sta obe razpravi potekali za zaprtimi vrati. Znano je samo to, da je nekega dne prišlo do nenaravnih spolnih dejanj, pri katerih je bil zapleten neki A. M. Mladeniči so baje zagrozili žrtvi, da bodo povedali, kaj se je zgodilo žrtvini ženi ter so tako prisilili A. M., da jim je v večkratnih obrokih izplačal okoli 50.000 lir.

Prizivno porotno sodišče je včeraj deloma spremenilo prejšnjo razsodbo. T. G. je priznalo splošne olajševalne okoliščine ter mu znižalo kazen na 1 leto in 4 mesece zapora ter na 20.000 lir globe. Kazen ne bo vpisana v kazenski list. Sodišče pa je odbilo priziv C. S., ker obsojenec ni navedel razlogov za priziv. V ostalem je potrdilo prejšnjo razsodbo ter naprtilo odvečne sodnijske stroške C. S. in Pintusu.

Predsednik Palermo, tožilec Santonastaso, zapisnikar Magliacca, obramba Girometta, Annoscia, Ghezzi in Sferco.

* * *

Pred prizivnim sodiščem, ki mu predseduje dr. Calvelli, se je zagovarjal 21-letni Edoardo Nussdorfer iz Škednja, ki je bil obtožen, da je nenamerno zakrivil smrt 55-letne Alessandre Crevatin iz Sprehajališča sv. Andreja 23.

Bilo je 20. aprila predlani ob 21.40, ko se je Nussdorfer peljal z lambreto iz Škednja proti središču mesta. V bližini Doma izseljencev mu je Crevatinova nenadoma prečkala cestišče. Mladeniču se ni posrečilo, da bi zavrl vozilo ter jo je podrl na tla. Naslednjega dne zjutraj je ženska preminila v bolnišnici zaradi hudih poškodb, ki jih je utrpela pri padcu.

Nussdorferja so prijavili sodišču zaradi nenamernega umora ter zaradi prekrška cestnega zakona, ki nalaga vozačem, da vozijo z zmerno hitrostjo po obljudenih središčih. Kazensko sodišče ga je spoznalo za krivega ter ga 3. decembra lani obsodilo na 4 mesece zapora ter 2.000 lir denarne kazni. O odškodnini bi moralo odločati pristojno civilno sodišče. Obsojenec pa bi moral plačati 40.000 lir za stroške zastopnika zasebne stranke.

Na včerajšnji razpravi je prizivno sodišče oprostilo Nussdorferja obtožbe kršitve cestnega zakona, a v ostalem je potrdilo prejšnjo razsodbo. Nussdorfer bo moral plačati 45.000 lir za stroške zastopnika zasebne stranke.

Pred istim sodiščem se je zagovarjal tudi 26-letni Sergio Montin iz Ul. Castagneto 100, ki je bil obtožen, da je 17. oktobra 1958 nenamerno povzročil smrt 67-letne Marie Scarpa por. Capucci iz Ul. Fabio Severo 72. Montin se je peljal z lambreto po Ul. Fabio Severo v smeri proti središču mesta. V bližini svojega doma mu je Scarpa nenadoma prekrižala cestišče. Montin jo je podrl na tla ter smrtno poškodoval. Ženska je namreč umrla v bolnišnici 5 dni pozneje.

23. aprila lani je Montinu sodilo kazensko sodišče. Obsodilo ga je na 6 mesecev zapora. Poleg tega bi moral obsojenec plačati 27.000 lir zastopniku zasebne stranke. Prizivno sodišče je potrdilo prejšnjo razsodbo ter mu naložilo še plačilo 45.000 lir za stroške zastopnika zasebne stranke.

* * *

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Boschini so se morali zagovarjati včeraj trije bratje in še neka četrta oseba, ki so bili obtoženi, da so ukradli razne predmete na nekem delovišču, oziroma odkupili ukradeno blago.

Za zatožni klopi so se znašli: Rocco Gentile, star 28 let iz Ul. Lazazretto vecchio 11, pek po poklicu; Silvano Gentile, star 27 let iz Ul. Capitelli 14; Ciro Gentile, star 21 let iz Ul. Capitelli 14 ter 55-letni Enrico Cergnul, starinar iz Ul. Franca 9.

Brate Gentile so dolžili, da so nekega dne ukradli mlinski kamen težak 218 kg, ki je veljal približno 150.000 lir, v delovišču, ki je nasproti kamnoloma družbe «Societa triestina lavorazione pietre» na Bazoviški cesti. Silvana in Cira Gentileja pa so še posebej dolžili, da sta ukradla v omenjenem delovišču določene količine kovinskega materiala. Cergnula so končno obdolžili, da je odkupil od Rocca Gentileja mlinski kamen za 5.000 lir.

Sodišče je spoznalo vse obtožence za krive ter je obsodilo Rocca na 2 meseca in 20 dni zapora ter 4.000 lir globe, Silvana na 1 mesec in 5 dni zapora ter 3.500 lir globe, Cira na 1 mesec in 20 dni zapora ter 3.500 lir globe, a Cergnula na 5.000 lir denarne kazni.

Poleg tega je sodišče preklicalo pogojno kazen, ki jo je pretor naložil 26. septembra 1959 Roccu Gentileju, ko ga je obsodil zaradi nezakonite prisvojitve tuje lastnine na 1 mesec zapora ter 3.000 lir globe. Prav tako je preklicalo tudi pogojno kazen, ki jo je izreklo kazensko sodišče v Tarantu 1955. leta proti Silvanu Gentileju zaradi slabega ravnanja z drugimi osebami. Menilo pa je, da Silvano Gentile ni zagrešil tatvine mlinskega kamna ter ga je v tem pogledu oprostilo vsake obtožbe.

Zadnji dogodek, ki je tri brate in Gergnula pripeljal pred sodišče, se je odigral 10. oktobra lani, in sicer v jutranjih urah. Neki uslužbenec v kamnolomu je opazil 2 mladeniča, ki sta odnašala iz delovišča eno kovinsko cev, dve železna trama ter eno tračnico. Uslužbenec je opazil, da sta mladeniča naložila ta material na lahki poltovornik «Ape», ki je bil parkiran na glavni cesti. Takoj se jima je približal ter ju pozval naj odložita omenjeni material, kar sta mladeniča tudi storila. Takoj nato sta sedla v poltovornik ter odbrzela v mesto. Uslužbenec pa si je zapomnil številko poltovornika ter pozneje prijavil zadevo upravniku podjetja. Ta je prijavil poskus tatvine pristojnim oblastem, ki so kaj kmalu ugotovile, kdo je imel prste vmes pri stvari. Poltovornik je bil namreč last omenjenega Rocca Gentileja. Na zaslišanju so obtoženci priznali tudi, da so ukradli mlinsko kolo.

Skupščina uslužbencev pošte in telefona

Pokrajinski sindikat poštnih uslužbencev in nameščencev priredi v nedeljo ob 9.30 v dvorani poštarskega dopolavora pokrajinsko zborovanje, na katerem bodo razpravljali o borbi nameščencev pošte in telefona za dosego primernih kvalifikacij in prejemkov v okviru novih strukturnih reform. Razen tega bodo imenovali delegate na vsedržavna zborovanja raznih sektorjev.

Izredna seja občinskega sveta

Počastitev spomina pomorjenih letalcev

Po govorih župana in vodij skupin svetovalcev je bila seja prekinjena v znak žalovanja

Snoči se je tržaški občinski svet sestal na izredni seji, da bi razpravljal o mestnem regulacijskem načrtu. V znak žalovanja zaradi pokola 13 letalcev v Kongu pa so sejo prekinili in župan je v imenu odbora sklical sejo za prihodnji ponedeljek.

Občinski svetovalci so v začetku seje počastili spomin pomorjenih letalcev, pri čemer so spregovorili najprej župan, potem pa vsi vodje navzočih skupin občinskih svetovalcev.

Župan je dejal, da Italija in Trst žalujeta, ker je skupina podivjanih oboroženih vojakov poklala 13 letalcev. Povedal je, da je poslal predsedniku vlade Fanfaniju brzojavko, v kateri pravi, da se Trst klanja spominu 13 padlih ter da upa, da bo ta žrtev prispevala k pomiritvi Afrike. Župan je nato med drugim dodal, da se pridružuje v imenu mesta vladni zahtevi, da se krivci strogo kaznujejo.

Za njim so spregovorili predstavniki skupin, ki so vsak s svojega stališča ostro obsodili pokol in izrazili sožalje. Vodja skupine KD Stopper je predlagal, naj se v znak žalosti prekine seja. Dr. Pincherle je v imenu PSI dejal, da se teh 13 žrtev pridružuje neštetim belcem in zamorcem, ki so žrtve vojne, ki jo je sprožil belgijski kolonializem v Kongu. Pokol teh Italijanov je posledica sovraštva do tujcev, ki ga je povzročilo večstoletno belgijsko zatiranje in izkoriščanje zamorcev. Odv. Pogassi se je tudi pridružil v imenu KPI žalovanju ter obsodil umor nedolžnih žrtev in poudaril, da je za sedanji položaj in nasilje kriva belgijska reakcionarna politika, saj so storili vse, da bi pustili afriško ljudstvo v temi in zaostalosti.

Končno je spregovoril še dr. Jože Dekleva v imenu NSZ in SKGZ, ki je dejal, da se pridružuje županovim besedam, da upa, da bo ta žrtev pripomogla, da pride med kongoškim ljudstvom do miru in do pravega bratstva. Tudi on se je pridružil predlogu, da se seja prekine.

V ponedeljek seja občinskega sveta

V ponedeljek bo redna seja tržaškega občinskega sveta. K dnevnemu redu so dodali še razne nove točke. Med njimi so: odstop dosedanjega predstavnika občine pri Delavskih zadrugah Maria Gallopina in izvolitev novega predstavnika namesto njega; odstop demokristjanskega svetovalca Gostisse (ki so ga na zadnji seji izvolili namesto svetovalke Bastjanijeve) ter izvolitev novega svetovalca namesto njega; postavitev novega dvigala v občinski palači za 4.905.000 lir; razširitev ogrevalnih naprav v naravoslovnem muzeju na Trgu Hortis za 5 milijonov lir; najetje 18.800.000 lir posojila za obnovitvena dela v občinskem poslopju «Casa Caccia»; najetje 35 milijonov lir posojila pri Tržaški posojilnici za razširitev javne razsvetljave v predmestjih; najetje 6 milijonov posojila za izboljšanje kopališč «topolino» v Barkovljah itd.

Občinski svet bo tudi vzel med drugimi sklepi Acegata na znanje sklep o razširitvi električnega omrežja na Proseku.

Pot opija vodi skozi Trst?

Finančni stražniki ujeli dva tihotapca z opijem

Pri enem so našli v usnjeni aktovki 1 kg in 691 g mamila v surovem stanju - Kdo je prinesel opij na Tržaško?

Predsinočnjim so agenti finančno-davčne policije zaplenili blizu križišča pri Sesljanu 1 kg in 691 g opija. Prav gotovo so vohali plen in so tudi vedeli, kje bodo tihotapca zasačili. Več ur so namreč čakali blizu križišča, kjer se odcepi cesta k morju. Nekoliko po polnoči so zapazili sumljivo osebo, ki se je z usnjeno aktovko bližala križišču. Približali so se neznancu, ga ustavili in vprašali za dokumente. Tako so izvedeli, da je to 28-letni Danijel Boneta, po rodu iz Doline, ki biva zdaj na Jezeru št. 5.

Agente je seveda najbolj zanimalo, kaj je v aktovki. Odprli so jo in ugotovili, da gre za opij v surovem stanju. Po zaupljivih informacijah je bilo vodstvo finančno-davčne policije obveščeno, da bosta v zadevo zapleteni najmanj dve osebi. Zaradi tega so agenti še čakali, a ne dolgo, ker so zagledali drugega nočnega gosta, in sicer 27-letnega Petra Parovela, po rodu iz Šmarij pri Kopru, ki zdaj biva v begunskem taborišču na Opčinah. Tudi njega so ustavili, nato pa še pregledali okolico, a niso več nikogar našli.

Boneto in Parovela so odvedli na sedež finančne-davčne policije in ju dolgo časa zasliševali. Boneta je izjavil, da je opij dobil v Dolini, ni pa povedal od koga. Prav tako ni povedal, komu bi ga moral izročiti. Dejal je, da se je zvečer odpeljal z avtobusom do Trsta, od tod pa peš proti Sesljanu.

Opij je makedonskega izvora; vse kaže pa, da ga čez mejo ni prinesel niti Parovel niti Boneta. Verjetno ga je nekdo prinesel čez mejo skozi kakšen tajni prehod med Sežano in Botačem.

Preiskava se nadaljuje, ker hoče policija ugotoviti, kam je bil opij namenjen, da bi tako odkrila morebitne povezave v mrežo tihotapcev. Do sedaj se še ne ve, kam je bil opij namenjen. Vsekakor pa bi ga morali rafinirati ali v Nemčiji ali v Franciji. Pravijo, da je cena take vrste opija približno 250.000 lir za kilogram.

21. novembra šole prost dan

Ministrstvo za prosveto je pooblastilo tržaškega šolskega skrbnika, da odredi, da bo 21. november, praznik Marije zdravja, šole prost dan.

Župan je sprejel nemškega konzula

Župan dr. Franzil je včeraj sprejel zahodnonemškega generalnega konzula v Milanu dr. Augusta Ponschaba, ki mu je sporočil, da bodo v Trstu v kratkem ponovno odprli zahodnonemški konzulat. Župan se je konzulu zahvalil.

Pokrajinski predsednik dr. Delise pa je sprejel ameriškega generalnega konzula in ravnatelja USIS, ki sta mu izročila pravila novega italijansko-ameriškega združenja v Trstu.

Enotna skupščina pekovskih delavcev

V sredo, 22. t.m. bo ob 18. uri na sindikalnem sedežu v Ul. Pondares enotna skupščina pekovskih delavcev, na kateri bodo sestavili, proučili in odobrili zahteve te stroke glede obnovitve krajevne dopolnilne delovne pogodbe.

Glede sklicanja enotne skupščine so se dogovorili predstavniki obeh sindikalnih organizacij, ki so na skupnem sestanku tudi sestavili glavne točke za obnovitev delovne pogodbe.

Natečaj za dodelitev dosmrtnih rent državnim uslužbencem

Ustanova ENPAS je razpisala natečaj za dodelitev 480 dosmrtnih rent v korist bivšim državnim uslužbencem, ki so morali zapustiti službo zaradi bolezni ali starosti. To podporo lahko dobe tudi preživeli svojci državnih uslužbencev, in sicer vdove, mladoletne sirote, starši, bratje in sestre.

Zadevne prošnje je treba vložiti do 30. novembra.

Za pojasnila se je treba obrniti na pokrajinski sedež ENPAS v Ul. Università št. 3.

Brezplačno cepljenje proti otroški paralizi

Županstvo vabi vse občane do 21. leta starosti, da se podvržejo cepljenju proti otroški paralizi (poliomielitis). Cepljenje je brezplačno in sicer vsak ponedeljek in četrtek ob 15.30 v občinski ambulanti.

* * *

Potujoči dispanzer Protijetičnega konzorcija iz Trsta, ki je že opravil dva pregleda v Dolini in Boljuncu, bo spet prišel v Dolino v sredo, dne 29. novembra. Vaščani so vabljeni, da pridejo na brezplačni pregled ob 14. uri.

Razprave mirovnega sodišča

Razprave mirovnega sodišča so vsakega 15. v mesecu z začetkom ob 15. uri v sobi št. 8 dolinskega županstva. Če je 15. dan v mesecu praznik, so razprave naslednjega dne ob isti uri.

Kanclist sprejema stranke vsak ponedeljek med 15. in 17. uro v sobi št. 27 dolinskega županstva.

Nezgoda lambretista

Ko se je včeraj dopoldne 33-letni Luciano Martino iz Ul. Bosco 32 peljal z lambreto iz Trsta proti Opčinam, je na nekem ovinku zgubil nadzorstvo nad vozilom in se prevrnil. Pri tem se je pobil in ranil po čelu in si je zvil gleženj leve noge. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na II. kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral dober teden.

Razprava o 22. kongresu KP SZ v krožku za socialne študije

Sinoči ob 18.30 so tržaški socialdemokrati priredili pod pokroviteljstvom krožka za socialne študije javno predavanje z debato o temi: «22. kongres KP SZ in stališče tržaških komunistov».

Kdor je pričakoval, da bo na sedežu PSDI v Ul. sv. Frančiška 4 prišlo do razburljivih dogodkov, do ostrih ideoloških in političnih spopadov med prisotnimi socialdemokrati, komunisti in pripadniki drugih levičarskih skupin, je bil brez dvoma razočaran. Predavanje in debata sta potekla v zelo mirnem vzdušju, rekli bi skoraj na precej brezobličen način. In vendar so predavanju prisostvovali politični predstavniki skoraj vseh skupin tržaške levice ter celo meščanskih strank. Med drugim so bili navzoči tov. Laurenti, Dekleva in Petronio za NSZ, Colli in Pescatori za KP, prof. Pesante za radikalce ter še druge osebe, ki so že nastopale na raznih zborovanjih političnega značaja kot na pr. prof. Monfalcone.

Predavanje je otvoril prof. Schiffrer, ki je po kratkem uvodu podal besedo socialdemokratskemu predstavniku Giorgiu Cesaru. Ta je v zelo kartkem govoru začrtal bistvena vprašanja, ki se po mnenju socialdemokratov postavljajo komunistom. Med drugim je menil, da bi morali danes komunisti izbirati med tremi osnovnimi političnimi strujami, ki so se pojavile v mednarodnem komunističnem gibanju: Hruščeva struja, kitajska ter naziranja jugoslovanskih komunistov. Govornik se je nadalje vprašal kakšna jamstva nudi danes komunistično gibanje, da se ne bodo več ponavljale degeneracije do katerih je prišlo za časa Stalinovega režima. Pripomnil je še, da tudi 20. kongres KP SZ ni dal v tem pogledu zadostnih jamstev, saj je kmalu po njem prišlo do znanih madžarskih dogodkov.

Kljub temu, da se je predsednik Schiffrer zelo trudil, da bi izzval diskusijo na Cesarovo poročilo, do te dolgo časa ni prišlo. Po kratki intervenciji novinarja Cossetta, ki je po svoje ocenjeval spor med SZ in Albanijo, je prosil za besedo prof. Pesante. Treba je priznati, da je diskutant zelo posrečeno izrazil svoje misli. Vse pohvale vredno je dejstvo, da ni bilo v njegovem govoru čutiti protikomunistične ostrine. Posebno je se treba omeniti, da po njegovem mnenju svobode ne more podariti nihče, temveč si jo mora vsak narod izvojevati. Pri tem si je želel, da bi ruski narod čedalje bolj neposredno izražal svojo voljo ob nenehnem izpopolnjevanju dosedanjih pridobitev.

Po kratki intervenciji odv. Tiberinija je spregovoril predstavnik KPI Pescatori, ki je dejal, da bodo komunisti poglobili diskusijo o rezultatih 22. kongresa KP SZ. Govornik je poudaril, da se KPI ne boji diskusije ter je odločena, da bo proučila vse napake in slabosti pretekle politične prakse. V določenem trenutku pa je Pescatori nekako spremenil smisel včerajšnjega političnega srečanja ter je skušal postaviti na zatožno klop socialdemokrate. Poudaril je namreč, da so komunisti kljub napakam zgradili na svetu trdne socialistične države, medtem ko so socialdemokrati nenehoma popuščali pod pritiskom buržoazije.

Spočetka je kazalo, da bo Pescatorijeva intervencija sprožila oster socialdemokratski protinapad, toda do tega ni prišlo. Na odru je namreč še sledil prof. Monfalcone in takoj nato je Giorgio Cesare zaključil srečanje.

V Borštu, Zabrežcu, Ricmanjih in na Lakotišču

Protesti vaščanov proti premestitvi avtobusnih postajališč

Tudi dolinsko županstvo je protestiralo proti temu ukrepu inšpektorata za civilno motorizacijo, ki ni upošteval koristi prebivalstva

Štiri vasi dolinske občine so že dalj časa prizadete zaradi ukrepa Generalnega inšpektorata za civilno motorizacijo, ki je v soglasju s pokrajinsko upravo ter ne da bi se zmenil za mnenje občine, prenesel avtobusna postajališča v Borštu, Zabrežcu, Ricmanjih in na Lakotišču.

Tako so postajališče avtobusov v Borštu prenesli za 200 metrov, v Zabrežcu za 150 metrov, v Ricmanjih za 200 metrov in na Lakotišču za približno 250 metrov. Posledica tega ukrepa je bila, da se občani upravičeno jezijo, saj imajo do avtobusa mnogo daljšo pot, kot so jo imeli do sedaj. Po drugi strani pa jih je ukrep prizadel tudi zaradi tega, ker avtobusni čakalnici v Borštu in na Lakotišču ne moreta več služiti svojemu namenu, medtem ko je za Ricmanje že na razpolago denar in zemljišče za gradnjo nove čakalnice in so narejeni tudi vsi potrebni načrti, ki bi sedaj propadli.

Občina je proti nameravani premestitvi avtobusnih postajališč takoj protestirala, vendar brez uspeha. Cestni zakonik oziroma obrazložitev v členu 530 določa, da je treba postaviti javna avtobusna postajališča 50 metrov eno od drugega na istem cestišču, da morajo biti najmanj 20 metrov oddaljena od križišča in 35 metrov od ovinka. Toda inšpektorat za civilno motorizacijo je te številke povečal skoraj za desetkrat, kar ni bilo potrebno in zaradi česar je prišlo sedaj do protestov. Ricmanjci so na primer napisali protestno pismo, ki so ga podpisali vsi vaščani, vendar nanj še ni odgovora.

Tudi občina je zahtevala, da se ukrep ublaži ter da se v smislu določil novega cestnega zakonika upoštevajo le najnujnejše mere, ki jih predvideva zakon. Zvedeli smo, da sta bili v tem smislu poslani pismi tako inšpektoratu za motorizacijo kot tudi predsedniku pokrajinske uprave, vendar občina nanju še ni dobila odgovora.

Menimo, da je treba zadevo čimprej rešiti. Zima je pred vrati in ljudje, ki imajo že tako daleč od vasi do glavne ceste, kjer so avtobusna postajališča, morajo v burji in dežju po toliko daljši poti, poleg tega pa se ne morejo več posluževati avtobusnih čakalnic, v katerih so našli zavetje v slabih vremenskih prilikah. Zato pozivamo v imenu prizadetih vaščanov inšpektorat za civilno motorizacijo in pokrajinsko upravo, da upoštevata razloge, ki jih je navedla dolinska občina ter spremenita sklep o avtobusnih postajališčih v smislu želja prizadetih občanov.

Končno bo občina prevzela pogrebno prevozno službo

Pokrajinski upravni odbor je na zadnjem sestanku končno odobril sklep tržaškega občinskega sveta, po katerem bo občina prevzela prevozno pogrebno službo. Odbor je odobril tudi zadevni načrt in pravilnik. Kot smo že pisali, je odbor že predtem odobril tarife za pogrebne prevoze. Odbor je odobril še vrsto drugih sklepov krajevnih ustanov. Med drugimi je odobril proračun za leto 1961 pokrajinskega protituberkuloznega konzorcija, sklep tržaške občine o plačilu 76.500 lir za prevoz otrok od naselja San Sergio v Ul. Flavia, dva sklepa o plačilu 984.000 in 971.700 lir za najemnine izgnanih družin itd. Odobril je tudi sklep dolinske občine o zavarovanju občinskega poslopja št. 311 v Boljuncu in sklep devinsko-nabrežinske občine o odstopu jusarskega zemljišča.

V nedeljo kongres združenja invalidov

V nedeljo se prične v Trstu 16. kongres vsedržavnega združenja vojnih invalidov in pohabljencev. Kongresa se bodo udeležili zastopniki 5.500 sekcij in podsekcij združenja. Pri otvoritvi bo navzoč v imenu vlade podtajnik državnih udeležb Eugenio Gatto. Kongres bo trajal do petka 24. novembra.

Občni zbor SPDT

Izvolitev novega odbora

V Gregorčičevi dvorani je bil sinoči občni zbor Slovenskega planinskega društva v Trstu. Po pozdravnem govoru predsednika prof. Jelinčiča je podal poročilo tajnik tov. Mario Gec, za njim pa še blagajnik tov. Alojz Bucik.

Čeprav je iz obeh poročil izhajalo, da se planinsko društvo bori z nemajhnimi težavami, ki ovirajo njegov širši razvoj, je vendar bilo slišati nekatere razveseljive podatke.

Predvsem smo z veseljem slišali, da je v tej organizaciji lepo število novih mladih članov. V preteklem letu so odborniki društva organizirali več daljših in krajših izletov po našem ozemlju in v planine matične domovine, katerih se je udeležilo lepo število članov. Po tajniškem poročilu so sledile volitve, pri katerih je glasovalo 41 prisotnih članov.

Za predsednika je bil izvoljen prof. Zorko Jelinčič, z njim pa bodo sodelovali odborniki dr. Mašera, Grmek, Višnjevec, Gec, Bratož, Petroni, Perovšek, Rudeš, Bucik in Vouk.

Na koncu se je novoizvoljeni predsednik zahvalil članom v imenu vsega odbora za zaupanje.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 17. novembra t.l. se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 7 oseb.

UMRLI SO: 35-letna Michelina Attini, 72-letna Maria Davia vd. Grassi, 85-letna Antonia Debelis por. Komar, 61-letni Francesco Rose, 57-letni Josip Majcen, 80-letna Gisella Miniutti vd. Vido, 56-letni Marco Sartori.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Biasoletto, Ul. Roma 16; Manzoni, Ul. Settefontane 2; De Colle, Ul. P. Revoltella 42; Rovis, Trg Goldoni 8; dr. Rossetti, Ul. Combi 19.

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	65	212	77
limone	88	141	106
kostanj	83	94	83
kaki	47	100	71
jabolka I	59	141	118
jabolka II	29	94	65
hruške I	153	212	200
hruške II	47	165	129
grozdje	176	235	188
pesa	44	200	63
artičoke	45	50	50
zelje	36	50	41
cvetača	30	90	83
ohrovt	18	50	24
cikorija	20	40	36
čebula	55	60	55
koromač	18	50	36
razna solata	100	230	113
krompir	29	53	43
paradižnik	71	165	94
rdeči radič	88	350	113
zeleni radič I	350	500	400
zeleni radič II	75	300	88
zelena	40	80	60
špinača	60	200	68

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec).

Valute

	Trst
dolar	622.—
švicarski frank	143.90
funt šterling	1752.50
francoski frank	124.95
marka	155.40
šiling	24.06
pezeta	10.32
dinar	—.63
marengo	4850.—
zlato	710.—

Slovenska prosvetna zveza v Trstu in Zveza slovenskih prosvetnih društev v Gorici imata občni zbor združitve obeh zvez v nedeljo 19. novembra 1961 v prosvetni dvorani v Gorici, Korzo Verdi št. 13.

Avtobus za delegate prosvetnih društev s Tržaškega in goste bo odpeljal kakor sledi:

Trst - Ul. Geppa 9	ob	7.30
Katinara - Ključ	ob	7.45
Bazovica	ob	8.
Padriče	ob	8.05
Opčine	ob	8.15
Prosek	ob	8.20
Križ	ob	8.25
Nabrežina	ob	8.30

GLEDALIŠČA

VERDI

Drevi ob 20.30 bo za abonma A za parter in lože ter abonma C za galerije prva predstava opere «Nabucco» G. Verdija.

Dirigent Bruno Bartoletti. V glavnih vlogah nastopajo: Gian Giacomo Guelfi, Mirella Parutto, Giovanna Fioroni, Giovanni Gibin, Paolo Washington, Alfonso Marchica. Režija Carlo Piccinate.

Jutri ob 16. uri zadnja predstava opere «Maske».

Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

TEATRO NUOVO

Danes ponovitev ob 21. uri izven abonmaja — Luigi Pirandello: «Kaj je resnica» — («Tako je če se vam zdi») — režija Sandro Bolchi. Predprodaja in prodaja vstopnic pri gledališki blagajni ter pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

KINO

Nazionale 16.00 «Banditova smrt» Francisco Rabal, Lea Massari, Sergio Fantoni, Giorgio Albertazzi.
Fenice 15.30 «Klofute, pupe in mornarji». Tognazzi in Vianello.
Excelsior 16.00 «Lycanthropus». Barbara Lass, Carl Shell, Curt Lowens.
Grattacielo 16.00 «Čudovita trojka». Technicolor. Tognazzi, Chiari, Vianello, Anna Ranalli.
Arcobaleno 16.00 «Neizprosno mesto». Kirk Douglas. Prepovedano mladini.
Supercinema 16.00 «Maciste na dvoru velikega kana». Gordon Scott, Yoco Tani.
Alabarda 16.00 «Svet v mojem žepu». Rock Steiger, Nadia Tiller.
Aurora 16.30 «Običajni roparji v Milanu».
Cristallo 16.00 «Kralj iz Poggioreale». Ernest Borgnine.
Garibaldi 16.00 «Pet samokresov». James Brown. Zadnji dan.
Capitol 15.30 «Topli veter». Technicolor. Claudette Colbert.
Impero 16.00 «Julija in Romanoff».
Italia 16.00 «Monica in poželenje». Ingmar Bergmanov film. Harriet Anderson, Lars Ekborg. Prepovedano mladini.
Massimo 16.00 «Vrtinec». Bill Travers, William Sylwester.
Moderno 16.00 «Joselito, slavčkovo petje». Technicolor.
Astoria 16.30 «Heraklejeve pilule». Nino Manfredi. Prepovedano mladini.
Astra 16.30 «Svet Suzy Wong». Prepovedano mladini.
Vittorio Veneto 16.00 «Karabinjer na konju». Nino Manfredi, Anette Stroyberg.
Ideale 16.00 «Daj, Johnny, daj». Celentano.
Marconi 16.00 «Sin Kocisse». Rock Hudson, Barbara Rush. Technicolor.
Abbazia 16.00 «La ciociara». Sophia Loren, Jean Paul Belmondo. Prepovedano mladini.
Odeon 16.00 «Ponos in strast». Technicolor. Gary Grant.
Skedenj 16.00 «Gozd ljubimcev». Laurent Terzieff. Prepovedano mladini.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
NOVO:
Prijatelj: *Slovenska kulturnopolitična in slovstvena zgodovina IV* L 3.000.—
Makorič: *Patrice Lumumba* L 500.—

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 18. t. m. ob 19.30 Universal barvni film:
ČRNI PORTRET
(Ritratto in nero)
Igrajo: LANA TURNER, ANTONY QUINN, SANDRA DEE

Kino na Opčinah

predvaja danes 18. t. m. z začetkom ob 18. uri Universal barvni film:
ŽENA MOJEGA MOŽA
(La moglie di mio marito)

PISMA UREDNIŠTVU

Bodimo dosledni

Kakor vse antifašiste je tudi mene atentat na prostore komunistične sekcije v Ulici Madonnina silno ogorčil.

Prav tako me je že prej razjarila vest, da je tržaški župan Franzil povabil na razpito proslavo na županstvu predstavnike bojevniškega združenja bivše fašistične milice s črnim praporom ter da je nalašč pozabil na partizane. Vse, kar nas spominja na fašizem, me hudo zaboli in zapeče. Zato mi ne smete zameriti, če se posredno obregnem na vaše pisanje.

V poročilu v «Primorskem dnevniku» sem bral, da so izvršili fašisti atentat na sedež sekcije KPI «Tomasi», to je na sedež, ki nosi ime po komunistu in narodnem heroju Pinku Tomažiču, katerega so ustrelili fašisti po smrtni obsodbi pred izrednim sodiščem. No, kot mnogim drugim, so tudi njemu fašisti nasilno prekrstili priimek iz Tomažiča v «Tomasi». Šlo je torej za krivico, ki jo je storil fašizem. Teh krivic je že tako mnogo, kot na primer prepoved uporabe slovenščine pred sodišči, češ da še ni bil razveljavljen zadevni fašistični zakon. Čemu ne bi mi popravili vsaj ene krivice, to je popačenih priimkov v prave, kar pač lahko sami storimo. Kdor upravičeno protestira proti fašizmu in vsemu, kar je storil proti delavskemu gibanju in slovenski manjšini, mora pač biti tudi dosleden. Zato bi morala KPI imenovati svojo sekcijo «Tomažič» in ne «Tomasi». S sedanjim nazivom pa mirno sprejema krivico, ki jo je storil fašizem, medtem ko bi morala biti dolžnost vsakega komunista, da se bori proti VSEM krivicam in jih odpravi, kjer je v njegovi moči, kot velja ravno za ta primer.

Morda mi bo kdo, ki je «internacionalistične» miselnosti, očital, da sem «nacionalist». Če pomeni borba proti fašističnim krivicam nacionalizem, tedaj se tega naziva ne sramujem, čeprav vem, da ga v resnici ne zaslužim. Vsekakor mislim, da bi morali že iz pietete imenovati ustreljenega narodnega heroja po njegovem pravem in ne popačenem priimku. Drugače je z živimi. Kdor je značajen, ne bo samo iz narodne zavesti marveč predvsem iz osebnega ponosa sam popravil storjeno mu krivico, saj bo raje hotel ostati zvest spominu svojih prednikov in nositi njih priimek. Če pa kdo, milo rečeno, «previdnosti», ohrani potujčeni priimek, je to konec koncev njegova osebna zadeva in mu tega ne smemo očitati. Vendar pa pripominjam, da bi morali ljudje, ki se javno uveljavljajo in katerih priimke čeberemo v slovenskih listih v stari obliki in v italijanskih (tudi komunističnih) v poitalijančeni obliki, tudi odpraviti krivico, ki so jim jo storili fašisti, saj jih bodo potem lahko s še mnogo večjo upravičenostjo napadali.

Morda sem predolg in vas s tem dolgočasim, a mislim, da o tej stvari preveč molčimo. In še nekaj bi rad dodal, kar pravzaprav ne spada sem. Bil sem na zadnjem protestnem zborovanju KPI in sem bil zadovoljen, da je tako velika množica odločno protestirala proti osovraženemu fašizmu. Nekaj pa me je motilo. Govornik je pozival k enotnosti, hkrati pa nanjo pozabil ter zašel na sektaška pota. Vi ste to sicer milo na koncu poročila omenili, pa je bilo zato tudi nejasno. Govornik je namreč rekel, da tedaj dvigajo glavo in žalijo Partijo nekateri bivši člani, ki so bili izključeni zaradi «izdajstva». Ali se vam ne zdi, da ni bilo to enotno zborovanje najbolj primerna prilika za takšno pristransko obračunavanje?

* * *

Razumemo vašo osuplost in jezo, toda, kar se nas tiče, smo le poročali in uporabili uradni naziv omenjene sekcije KPI, ker se pač imenuje «Tomasi», kar je tudi na sedežu sekcije napisano. Popolnoma pa imate prav, da moramo popraviti vsaj tiste fašistične krivice, ki jih sami lahko popravimo; saj bi se sicer zdelo, da mirno pristajamo nanje, česar ne sme noben resničen anti-

Sirarna na Krasu

Vsako toliko slišimo ali čitamo o ponarejanju živil. Takih primerov je mnogo. A koliko jih je, ki še niso prišli na dan! Navadno se to vrši v velikih, z vsemi mogočimi pripomočki: s stroji, aparati, preparati (kemikalijami) in surovinami, tudi takimi, ki so zdravju nevarni. Praksa nas je dovedla tako daleč, da smo postali vedno bolj neverni. «Zlata lakota» je nenasitna: čim več ima, tem več si želi. Nima meje in — kar je še huje — niti vesti. Na nekem predavanju o ponarejanju živil so se poslušalci zgražali nad prekleti ponarejevalce. Po naravno! Stalno mi zvenijo predavateljeve besede na koncu njegovega izvajanja: «Srečen človek s planin, ki pozna samo dve fabriki, a naravni: zemljo in živino!»

Trg je prenasičen s prehrambenimi artikli privlačne zunanjosti in prijetnega okusa. Spremlja jih prav tako spretna reklama. Ne glede na to, da so množice pod vplivom reklame, okusov, slepega zaupanja, jih tudi okoliščine silijo, da si morajo nabavljati takšna živila, o katerih pristnosti dvomijo. Tako so mnogi naravni pristni zdravi in glede na redno vrednost tudi cenejši prehrambeni proizvodi umikani s trga — v pozabo. Naj za primer navedemo kraški teran. Narava mu je določila življenjski prostor: del tržaškega in komenskega in tržaškega Krasa. Malo je tega vina, ki se po svojih lastnostih tako temeljito loči od druge črnine. Je okusna a tudi zdravilna pijača. In vendar «življenje» terana ugaša.

Drugi proizvod — mleko. Pojavilo se je nekakšno mlečno vprašanje. Kakšna usoda čaka naše mlekarje? Vprašajmo se raje: kaj čaka naše živinorejce in v končni veji naše kmetijstvo? Pravijo, da gre za higienske predpise, za vprašanje zdravja. A, ti ubogo zdravje, kaj te ogroža! Čudno, da niso naši Kraševci že davno, t.j. takrat, ko še niso poznali higiene, vsi poginili. Namesto tega je bilo obratno: bacili jetike se Kraševcev niso prijeli, rodovi so bili zdravi telesno in duševno ter nič manj odporni od današnjih; njihova kri je krepko osveževala mestno prebivalstvo. Jedli in pili so iz «prve roke», oziroma kar so izvabili iz zemlje. Mleko je v prehrani mnogo odtehtalo.

Kraško mleko pijejo Tržačani še izza davnine. Danes ga gre v mesto mnogo več kot nekoč, ker je po sili razmer tudi to postalo blago. To blago meščanu prija in si ga rad nabavlja, čeprav je Trst tudi s tem preskrbljen in je mlekarna malone za vsakim vogalom. Odjemalci poznajo njegove prednosti: hranljivost, okus in zdravilnost. Ne samo mleko, tudi vsi ostali kraški kmetijski proizvodi presegajo glede okusa druge enake proizvode. Ni to iz trte izvito, ampak ima svojo utemeljitev v kraškem podnebju, v zemlji. V naših pridelkih je namreč razmerje med vodo in hraninami, zlasti onimi rudninskega izvora (apno, kalij, fosfor itd.) drugačno od pridelkov iz krajev z večjo talno vlago in drugačno sestavo zemlje. To se pozna posebno pri stročnicah, sadju, vinu - teranu in tudi pri krmi iz trav in zelišč in torej tudi pri mleku.

Naš človek voha, da je kljub temu to mleko nekomu na poti in primerja na novo nastalo mlečno vprašanje z zadevo hladne vojne. Če ta ne prija delovnim ljudem, je toliko bolj po volji velikim podjetjem, ki si s tem kopičijo ogromne kapitale.

A naš kmet - mlekar tudi pravi: Če gre za neke predpise in se jih nekdo ne drži, je tukaj kazen in lahko tudi takšna, da onemogoči dotičniku prodajo mleka v mestu. O vseh drugih ukrepih naj bi merodajna oblast temeljito premislila. Ne gre le za nekaj desetin hl mleka, ki ga dnevno prodamo v mesto, gre s tem za obstoj našega kmetijstva. Mar ni že dovolj pogojev, ki odganjajo naše ljudi z zemlje?!

Takoj za nameravano prepovedjo prodaje mleka na drobno se je razširil glas o sirarni, ki jo namerava zgraditi nekje na Krasu Ustanova za obnovo kmetijstva. To nas spominja na maslo z oznako «Kraški cvet» s sosednega Krasa, ki je visoko cenjen. Tudi tod je takšen cvet. Vprašanje je, kaj bo imel od nameravane sirarne naš živinorejec, oziroma če bo ta resnično prispevala k obnovi našega kmetijstva. Nekam čudno in sumljivo je, da se v tako važni zadevi, ki je vendar za našega kmečkega človeka življenjskega pomena, ukrepa brez njegove vednosti in sodelovanja. Vsekakor bi bilo zelo potrebno, da bi v tem posredovale naše občine. Našim kmetovalcem pa moramo tudi ob tej priliki ponoviti staro resnico, ki pravi: kar je delovno ljudstvo doseglo, se je to vedno zgodilo le s skupno, enotno, organizirano borbo. Če bi bilo med našim kmečkim življem več te zavesti, bi bilo v mnogih in tudi v tem primeru mnogo bolje in to tudi zaradi tega, ker bi si znal naš človek sam, skupno in pravočasno pomagati in se novo nastalim gospodarskim razmeram bolj uspešno prilagajati.

D. Z.

Na bloku pri Fernetičih tovorniki ovirajo promet

Pristojne oblasti naj poskrbijo, da se sedanje nevarno stanje odpravi in da se omogoči normalno odvijanje prometa

Skozi blok Fernetiči gre iz dneva v dan več tovornega prometa v tranzitu. Zlasti v jutranjih in dopoldanskih urah je videti na italijanski strani bloka dolge vrste kamionov s prikolico ter kamionskih cistern, ki čakajo, da jih v spremstvu odpravijo v tržaško prosto pristanišče. V zadnjem času pa se vse bolj dogaja, da se na bloku znajdejo istočasno tudi tovorna vozila, ki so prišla iz Trsta in so namenjena v Jugoslavijo, tako da je cestišče na obeh straneh zasedeno s težkimi vozili.

V glavnem gre za avstrijske in jugoslovanske kamione in cisterne, ki prevažajo blago iz tržaškega pristanišča in ga posredujejo kupcem ne samo v Avstriji in Jugoslaviji, temveč tudi v Madžarski, Bolgariji itd. Vsi so več ali manj interesirani na tem, da se cestni tovorni promet v bodočnosti poveča, vendar bo treba v najkrajšem času nekaj storiti, da se odpravi kaos na cesti okoli bloka.

Za kamione in avtobuse je bil ob gradnji novih prostorov za financarje in obmejne stražnike urejen tudi precej velik parkirni prostor.

Danes, po nekaj letih, pa ta prostor še zdaleč ne zadostuje oziroma ne prenese tolikšnega prometa, tako da je včasih cestišče zasedeno na obeh straneh v dolžini tudi 500 in več metrov od bloka proti Opčinam. Posledica je, da osebna vozila ali kamioni, ki obratujejo v maloobmejnem prometu, ne morejo priti do bloka in morajo čakati, da se ena ali druga vrsta težkih tovornih vozil odpelje.

Zdi se, da je do tega prišlo predvsem zaradi tega, ker financarji nimajo dovolj uslužbencev, da bi lahko spremljali vsak kamion posebej in zato napravijo «karavano», ki jo spremljata od spredaj in zadaj po en motociklist finančne straže. To je vse prav in lepo, toda na ta način morajo čakati ne samo kamionisti, ki se odpravljajo v prosto pristanišče, temveč tudi drugi potniki in avtomobilisti, ki s tem nimajo nobene zveze. Da ne govorimo potem še o nevarnosti, ki jo povzroča vožnja med težkimi kamioni, kjer začuda do danes še ni prišlo do hujše nesreče.

Zato bi priporočili pristojnim oblastem, da zadevo uredijo. Ali naj se cesta primerno razširi, tako da bo dovolj varnega prehoda za druga vozila, ali pa naj finančna straža poskrbi, da se bo promet tovornih vozil naglo odvijal, tako da ne bo prišlo do formiranja «karavan», ki povzročajo na blokih tako velike in dolgotrajne zastoje.

Neroden padec

V domači kuhinji je včeraj dopoldne 82-letna Josipina Zidar por. Vouk iz Ul. Zonta 5 nerodno padla in si zlomila zapestje leve roke ter se pobila po glavi. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek. Pravijo, da bo okrevala v 40 dneh, če ne bodo nastopile komplikacije.

Prav tako je nerodno padla v svojem stanovanju 82-letna Aurora Bindi vd. Mascalchi iz Ul. Grisoni 12, ki si je pri padcu zlomila levo nogo. Sprejeli so jo na ortopedski oddelek, in pravijo, da bo okrevala v treh mesecih, seveda če ne bodo nastopile komplikacije.

Avtomobilske miši zopet na delu

Po kratkem presledku so se avtomobilske miši spet pojavile po tržaških ulicah. Tako je Renato Tripodi od Spodnje Magdalene 907 prijavil policiji, da mu je nekdo ukradel motorno kolo, ki ga je parkiral v Ul. Boito.

Vinicio Smaila iz Ul. Delle rose št. 2 se je pritožil, da so mu neznanci ukradli dežni plašč, tranzistor, orodje in rezervno gumo iz avtomobila, ki ga je parkiral v Ul. Udine.

Guido de Angelis pa je prijavil policiji, da so mu neznanci ponoči strgali platneno streho avtomobila, iz katerega so ukradli radijski aparat.

Goriško-beneški dnevnik

Ali bodo zopet prikrajšani naši kmetje?

Na bivšem Fogarjevem posestvu nameravajo naseliti koloniste?

S to zemljo bi bilo treba zaokrožiti premajhno posest domačih kmetov

Na zadevno interpalacijo fašističnega predstavnika v goriškem občinskem svetu glede na predvideno razkosanje Fogarjevega posestva v Pevmi na več majhnih kmetij, je župan dr. Poterzio pred nekaj dnevi odgovoril, da je vsa zadeva v polnem teku in da bodo v kratkem začeli z zidavo kolonskih kmečkih hiš, ki jih bodo v ravninskem delu posestva postavili šest, ker bodo na toliko kmetij razdelili tudi ta del bivše Fogarjeve posesti, ki jo sedaj upravlja ustanova Tre Venezie.

Naši čitatelji se gotovo še spominjajo živahnih debat o tem vprašanju v prejšnjem občinskem svetu, kjer so opozicijski svetovalci zavrnili in obsodili kakršo koli rešitev tega vprašanja, ki bi bilo v škodo krajevnemu prebivalstvu iz Pevme, Oslavja in St. Mavra. Tedaj se je predlagalo tudi, naj bi zemljo najprej ponudili pod ugodnimi pogoji in na dolgoročno odplačevanje domačim kmetom, ki so jo že imeli v najemu, da bi si tako zaokrožili svojo posest, ki je nezadostna za preživljanje družine. S tem bi marsikatero družino bolj navezali na zemljo, od katere se odtujuje vedno več kmečkega prebivalstva.

Očividno pa merodajni faktorji, in v prvi vrsti goriška občinska uprava, vsega tega niso upoštevali in so šli dalje v svoji nameri. Župan pravi nadalje v svojem odgovoru, da bodo pozneje, ko bodo nove kolonske hiše že urejene na sredi zaokroženega posestva, razpravljali o tem, komu naj ta posestva dodelijo in da bodo pri tem postopali po posebnem kriteriju.

Kakšen bo ta kriterij za enkrat sicer še ni znano, vendar je bila že pri prejšnjih debatah v goriškem občinskem svetu izražena bojazen, da gre pri vsej tej akciji za novo dejanje v škodo domačega slovenskega prebivalstva, zlasti če bodo na nova posestva naselili kmečke družine iz drugih krajev in morda celo iz drugih pokrajin.

Vsekakor domačini ponovno poudarjajo, da ni nobenega gospodarskega razloga, za ustanavljanje novih kmečkih posestev in naseljevanje novih kmečkih družin v tem kraju, kjer je že sedaj premalo zemlje za tiste, ki tu živijo že od nekdaj in jim je nekoč pripadala tudi Fogarjeva zemlja.

Najdeni predmeti

Na uradu mestnih stražnikov v Ul. Mazzini št. 7-II, hranijo naslednje najdene predmete:

Dve denarnici z vsoto denarja več ključev, otroška torbica z raznimi predmeti, mošnjiček z raznimi predmeti, dve vsoti denarja, dva para naočnikov za vid, brizgalna za kolo, dva peresnika z raznimi predmeti, moški dežni plašč, zapestnica iz dragocene kovine, vrečica za dežni plašč z moškimi hlačami in dva para rokavic.

Kdor lahko dokaže, da je lastnik katerega od navedenih predmetov, ga lahko dobi v omenjenem uradu.

Martinovanje v Sovodnjah

Sovodenjski pevci priredijo danes 18. t. m. ob 20.30 zvečer v domači Prosvetni dvorani martinovanje. Na programu sta ples in prosta zabava.

Fantje, ki želijo priti na zabavo, naj si poskrbijo vabila na sedežu pevskega zbora, dekleta pa bodo imela vstop tudi brez vabila. Prireditelji vabijo ene in druge k čimvečji udeležbi.

Izpred okrožnega sodišča

Nagrobni kamen je motil dobre odnose med sorodniki

Ukradeno kolo je škodilo tudi kupcu

Marsikomu izmed naših čitateljev, zlasti starejših, je gotovo znana slika, kot smo jih včasih videvali po podeželskih gostilnah. Na sliki je krava, ki jo dva prepirajoče se kmeta vlečeta vsak k sebi, eden pri glavi, drugi pa pri repu. Med tem po molzeta kravo dva odvetnika, ki imata največ dobička od takega prepira.

Med take spore, ki ne prinašajo dobička prepirajočim, ampak posredovalcem, lahko štejemo tudi onega med 50-letno Pierino Lavrenčič por. Gergolet, iz Doberdoba Goriška ulica 6 in njeno svakinjo 59-letno Karolino Gergolet poročeno Lavrenčič. Na razpravi pred prizivnim sodiščem, se je spor med njima, ki traja že nad tri leta, končal včeraj z oprostitvijo zaradi pomanjkanja dokazov.

Pa pojdimo po vrsti. Dne 30 oktobra 1958 je prišla Karolina Gergolet k orožnikom v Doberdobu in prijavila, da je nekdo razbil porcelanasto sliko njenega pokojnega moža Jožefa Lavrenčiča na nagrobnem spomeniku.

Ko so orožniki poizvedovali, kdo naj bi to storil, so zvedeli, da sta obe svakinji zaradi navzkrižnih interesov že več let v sporu. Zato so osumili Pierino Lavrenčič tega dejanja in jo poklicali v orožniško kasarno na zaslišanje. Ta pa ni hotela priti, pač pa je pozneje, ko je bila vsa zadeva predložena okrajnemu sodišču v Tržiču, pisala sodniku pismo, v katerem izjavlja, da ona ni zakrivila omenjenega dejanja.

Vkljub temu jo je sodnik obsodil dne 16. januarja letos na šest mesecev zapora pogojno. Pierina je vložila priziv in pri včerajšnji ponovni razpravi jo je sodišče oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov, ker nihče ni mogel trditi, da bi jo videl napraviti dejanje, za katero je bila obtožena.

Tako se je torej končala ta pravda, ki je obe stranki gotovo precej stala, saj je znano, da so odvetniki in sodnija precej dragi.

Obtoženko je branil odvetnik Venier iz Tržiča.

* * *

Druga prizivna razprava je bila včeraj v zadevi 26-letnega Antonia Masasccesija.

Obtožnica pravi, da je Massaccesi v noči od 22. na 23. septembra 1960 ukradel kolo zidarju Giuseppu Davidu z dvorišča njegove hiše, kjer je bilo nezaklenjeno prislonjeno k zidu. Massaccesi je bil tisti večer najprej v družbi Davida in ko je bila ugodna prilika, je izvršil tatvino. Kolo, ki je bilo vredno 10.000 lir, je potem prodal mehaniku Linu Zuccu iz Vidma za 4.500 lir. Orožniki so kaj kmalu izsledili oba in pri tatu našli še 2.300 lir od izkupička za kolo, dočim je 2.200 lir že potrošil.

Oba so prijavili sodišču in pri prvostopni razpravi v Krminu je bil Massaccesi obsojen na osem mesecev in 10 dni zapora in 7.000 lir globe, Zucco, ki se je izgovarjal, da je kupil kolo v dobri veri in ker mu ga je Massaccesi takorekoč vsilil, pa je moral plačati 3.000 lir globe. Oba skupaj sta bila obsojena tudi na plačilo sodnih stroškov.

Massaccesi je proti tej razsodbi vložil priziv in pri včerajšnji razpravi so mu sodniki znižali kazen na 5 mesecev in 20 dni zapora in globo na 5.000 lir.

Branil ga je odv. Paglilla.

Z motociklom v obcestni kamen

Simeon se je okrog 21. ure peljal s svojim motociklom skozi Gradiško proti domu. Iz neznanih vzrokov pa je na nekem ovinku zavil preveč na kraj ceste in zadel z vozilom ob obcestni kamen ter padel na tla. Mimoidoči so ga pospremili najprej na karabinjersko postajo v Gradiški, od tod pa so poklicali avto Zelenega križa, ki ga je odpeljal v bolnišnico.

Sinoči okrog 21.30 so z avtom Zelenega križa pripeljali v civilno bolnišnico v Gorico 25-letnega Diega Simeona iz Visca. Zdravniki so ugotovili, da si je zlomil levo nogo v kolenu ter so ga pridržali za 40 dni na zdravljenju.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

Preiskava o aferi z maslom

Poslovodje treh podjetij prijavljeni sodnim oblastem

Javno mnenje zahteva ugotovitev odgovornosti in strogo kazen za krivce v tej resni zadevi

Afera v zvezi s potvarjanjem masla, v katero so mešali tudi živalske maščobe, se je po prvem hrušču in trušču v zadnjih dneh nekoliko pomirila v pričakovanju, da bo zaključena preiskava.

Te dni pa se je izvedelo, da so bile dne 31. oktobra vložene ovadbe v tej zadevi na okrajnih sodiščih v Gorici, Cervignanu in Tržiču. Prijavljena sta bila poslovodji izdelovalnice masla «Alto Isonzo», ki ima svoj sedež v Gorici, Ul. Morelli 6, Ferrante Pioti ter Giuseppe Bulian, vodja podjetja «Cremerie Isontine», ki ima svoj sedež v Gorici v Ul. Cappuccini 13. Poleg teh dveh je bil prijavljen sodišču tudi glavni ravnatelj Delavskih zadrug Erminio Zotti.

Kar se tiče podjetja «Burrificio Alto Isonzo» je iz prijave razvidno, da so finančni stražniki po nalogu preiskovalnega centra iz Conegliana zaplenili 4750 kg živalskih maščob ter 75 kg masla, ki je bilo pomešano z drugimi živalskimi maščobami.

Kar se tiče podjetja «Cremerie Isontine» še vso zadevo proučuje okrajni sodnik in podrobnosti še niso znane.

Glavni ravnatelj Delavskih zadrug pa je bil prijavljen zaradi zaloge in prodaje masla podjetja «Valpadana», ki ima enako obtožbo kot prejšnji dve.

V zvezi s to zadevo naj omenimo še kazen, ki jo predvideva zakon za take poneverbe. Ta zakon pravi, da kdor prodaja ali spravi v promet kot pristna živila, ki niso taka, mora biti kaznovan z zaporom do 6 mesecev ali z globo do 80.000 lir.

Javno mnenje, ki je zvedelo, da gre tu za velike količine in milijonske zaslužke, pa smatra, da je taka kazen mnogo prenizka za tiste, ki bi jim bila krivda dokazana. Zato zahteva tudi druge ukrepe in med drugim naj bi takim podjetjem odvzeli kontingente proste cene ter za nekaj časa tudi obrtnice. V tem smislu se je razpravljalo in so bili stavljeni predlogi tudi na zadnji seji pokrajinskega sveta, ko se je razpravljalo o tej aferi. Take predloge pa so postavili tudi levičarski občinski svetovalci, ko se je razpravljalo o pravilniku proste cene; te predloge pa so demokristjani takrat zavrnili.

Saje so se vnele

V stanovanju Karoline Hvala v Ul. Rabatta 4 včeraj zjutraj dimnik nikakor ni hotel vleči. Kolikor je kurila se ogenj ni hotel vneti in dim je šel po vsej kuhinji. Kmalu so se vnele saje v dimniku in gospodinja je bila prisiljena poklicati na pomoč goriške gasilce. Ti so prišli okrog 9.45 in ugotovili, da je bil dimnik prenatrpan s sajami in žlindro. Temeljito so ga očistili in s tem odstranili nevarnost požara. Tudi štedilnik je potem dobro delal.

Jurij Uršič zopet prvi

Kolesarska ekipa Bartali-Rovis iz Trsta je pred dnevi zaključila svojo letošnjo letno sezono s tekmo na kronometer v Bošketu. Tekmovanja se je udeležilo kakih 30 kolesarjev v treh skupinah: diletanti, gojenci in naraščaj.

Prvo mesto si je tudi tokrat priboril zopet goriški rojak Jurij Uršič, ki je prevozil 3800 m dolgo progo v 9'00"8 s povprečno brzino 25.295 km na uro. S to lepo zmago se je torej poslovil od ekipe Bartali-Rovis, ki ji je bil dalj časa tudi vodja, sedaj pa odhaja k športnemu društvu «Vital» iz Fusignana v Romagni.

V skupini naraščajnikov je pri omenjeni tekmi v Bošketu pri Trstu sodeloval tudi drugi goriški kolesar Boris Hladnik iz Števerjana ter prišel na cilj drugi v svoji kategoriji, komaj pet sekund za prvim.

Gligorič, Parma in Ivkov v Novi Gorici

Okrajna šahovska zveza in šahovski klub Nova Gorica prirejata v nedeljo 19. t. m. veliko šahovsko manifestacijo. Sodelovali bodo: desetkratni jugoslovanski državni prvak Svetozar Gligorič, bivši svetovni mladinski prvak Borislav Ivkov in sedanji svetovni mladinski prvak mednarodni mojster Bruno Parma.

Spored: 1. Razgovor med Gligoričem, Ivkovom in Parmo vodi tajnik šahovske Zveze Slovenije Ernest Kapus; 2. predvajanje treh šahovskih filmov; 3. simultanko na 60 do 80 deskah igrajo Gligorič, Ivkov in Parma.

Pričetek točno ob 10. uri v dvorani v Novi Gorici.

Slovenske šahiste iz Gorice vabimo, da se te prireditve udeleže.

Za igranje simultanke se sprejemajo prijave do sobote 18. t. m. Prijave sprejema Stepančič Karel, Komunalna banka, Nova Gorica, vsak dan od 7. do 13. ure.

Nekaj o občinskih podjetjih

Dvomesečna potrošnja elektrike, plina in vode

V prihodnjih letih se bo cena elektriki povišala za okrog 7 lir za kWh

Vsako leto, kadar občinski svet v Gorici obravnava obračun občinskih podjetij, so svetovalci vseh struj edini v tem, da so ta podjetja aktivna in da predstavljajo važno postavko v goriškem občinskem proračunu ter vršijo obenem tudi važne usluge, saj nudijo občanom vodo, luč in plin, kar je osnovnega pomena za vsakodnevno življenje. Naše čitatelje bo zato prav gotovo zanimalo nekaj podatkov o teh podjetjih kot jih je navedel občinski vestnik za pretekli avgust.

Kabelska napeljava za elektriko je na področju vse občine dolga 27.388 m, zračni vodi pa merijo 128.593 m. Plinske cevi merijo skupno 65.906 m, cevi za vodo pa 118.649 m. Te napeljave so po oceni od 31. decembra lani vredne nekaj nad 1.265 milijonov lir.

Na področju goriške občine imamo 5.655 koristnikov plina, 19.516 koristnikov za elektriko in 5.982 za vodo.

Potrošnja plina (računano za dva meseca) znaša 351.761 kub.m za normalno potrošnjo, 18.178 kub.m za industrijo in ogrevanje ter 692 kub.m za druge namene. V celoti se torej potroši v dveh mesecih nekaj nad 370.000 kub.m plina.

Kar se električne energije tiče, je potrošimo v dveh mesecih 152.839 kWh za javno razsvetljavo, 530.862 za razsvetljavo v zasebnih stanovanjih in lokalih, 1.264.750 za gospodinjske potrebe in 799 tisoč 496 za pogonsko sredstvo. V celoti smo torej potrošili v dveh mesecih 2,747.947 kWh električne energije.

Kar se pa vode tiče, je potrošnja naslednja: 379.800 kub. m za zasebne potrošnike, 52 tisoč 441 kub.m za javne vodnjake, 1.074 kub.m za avtocisterne, 4.144 kub.m za namakanje v kmetijstvu in 127.226 kub.m je potrošijo razne javne ustanove. Skupna dvomesečna potrošnja vode je torej znašala 564.685 kub.m.

Omenimo naj s tem v zvezi, da je znašala do sedaj osnovna cena za električno energijo 22.80 lire za kWh, skupaj z vsemi pristojbinami pa je ta cena narasla na 37,70 lire. Po nedavnem odloku za izravnavo cene elektriki po vsej državi, se bo ta cena na Goriškem postopoma zvišala za približno 7 lir za kWh.

Cena plinu z vsemi pristojbinami pa znaša po 43,20 lire za kub.m. K obema cenama je treba seveda prišteti še najemnino za števec, ki znaša za elektriko po 85 lir, za plin pa po 55 lir mesečno.

Pismo iz Nove Gorice

Milijardo din v petih letih za razvoj turizma na Goriškem

Povečane in izboljšane gostinske zmožnosti ter primerna reklama bodo pripomogle do še večjega obiska

Analiza turističnega prometa v novogoriškem okraju, ki jo je pripravila okrajna gostinska zbornica kaže, da je bilo v tem času v okraju nekaj nad 36 tisoč domačih in inozemskih turistov, lani v istem obdobju pa nekaj nad 33 tisoč. To pomeni, da je bilo letos v okraju več turistov kot lani, vendar ima Goriška v turističnem prometu Slovenije še vedno prav majhen delež: 5,1 odstotka. To je delež, ki nas pri tako ugodnih naravnih pogojih za razvoj turizma kakršni so tu, nikakor ne zadovolji.

Za intenzivnejše delo, ki bi privedlo do naglega razvoja turizma v okraju, govori tudi dejstvo, da je večina okraja dostopna tudi prebivalcem sosednjega obmejnega področja in da goriški okraj obkrožajo trije turistično najbolj razviti okraji v Sloveniji: Kranj, Ljubljana in Koper, ki privabijo večino turistov. Gotovo bi se mnogi izmed turistov, ki prihajajo v te okraje usmerili vsaj kot prehodni gostje čez Goriško, če bi imeli tu več sodobnih gostišč, boljša zabavišča in seveda tudi močnejšo propagando, da bi jih seznanili z naravnimi lepotami Soške doline in drugih predelov okraja, z zgodovinskimi znamenitostmi, z alpsko cesto, ki vodi tudi skozi naš okraj, dalje z najkrajšo cestno zvezo iz Avstrije na Jadran, ki pelje čez Vršič in po lepi Soški dolini ter z vsem drugim kar zanima današnjega motoriziranega turista.

Zbrani podatki so zanimivi tudi zato, ker kažejo doseženi napredek v razvijanju turizma v okraju od 1952. leta dalje. Tako je bilo tedaj v okraju le nekaj nad 14 tisoč gostov s 30 tisoč nočitvami, lani pa so te številke narasle na 39 tisoč gostov in 103 tisoč prenočitev. To neovržno kaže, da bi z vztrajnejšim delom vseh činiteljev v okraju tudi turizem, ki tu nima tradicije, lahko že v bližnji prihodnosti predstavljal pomembno postavko v gospodarstvu Goriške.

To spoznanje je dobilo svoje mesto v osnutku programa o perspektivnem razvoju okraja, ki je prav sedaj v razpravi. Za napredek gostinstva v razdobju 1961-1965 je predvidenih okrog milijardo dinarjev naložb — 245 odst. več kakor je bilo investirano v zadnjem petletnem obdobju. S temi naložbami bodo povečane zlasti zmogljivosti hotelov in restavracij. Število ležišč se bo v petih letih povečalo za približno 80 odst. Pridobili naj bi 460 postelj v komercialnem gostinstvu in približno 500 ležišč v počitniških domovih, campingih in v zasebnih turističnih sobah. Restavracijske zmogljivosti pa bodo povečali za 3.700 sedežev v pokritih in za 2.500 sedežev v odprtih prostorih. Investicije v gostinstvu, načrtnejša vzgoja gostinskih kadrov, nadaljnje izboljšave in modernizacija železniškega in cestnega prometa, izboljšanje komercialne in propagandne službe, vse to naj bi omogočilo, da se bo v naslednjih petih letih turistični promet v okraju povečal vsako leto za ... odstotkov.

Veliko večjo vlogo v razvoju turizma imajo tudi izletniške postojanke. Nekatere so že lepo urejene — Kekec, Lokve itd. —, druge pa bo treba tako urediti, da bodo bolj privlačne. To velja posebno za postojanko na Mangrtskem sedlu, na katero se je letos povzpelo z vozili nad 15.000 gostov, dalje za izvir Soče, Tolminska korita, Vojsko, Črni vrh ter za izvir Hublja in Vipave. V prihodnjih letih bodo pripravili tudi idejni program za izgradnjo zimsko-športnega in turističnega središča na Kaninu ter za gradnjo doma pri Krnskih jezerih.

J. J.

Pogled na obnovljeno dvorano v hotelu na Lokvah, kjer so se zbrali za martinovanje goriški planinci

Novačenje za policijsko službo

Notranje ministrstvo je razpisalo sprejem 1200 novih kandidatov za policijsko službo. Sprejemajo italijanske državljane v starosti od 18 do 26 let.

Podrobnejše informacije dajejo prefektura, policijski uradi, županstva in orožniške postaje.

Goriški nogomet

Juventina igra jutri doma Sovodenjci pa v Kaprivi

Oboji potrebujejo točke za izboljšanje svojega položaja

Standreška Juventina bo igrala jutri doma proti moštvu iz Spilimberga. Po nedeljskem neuspehu v S. Daniele so domači nogometaši zdrknili precej nizko na lestvici in če tudi jutri ne bodo uspešni, se bodo znašli med zadnjimi.

Ekipa iz Spilimberga je precej močna, saj je v zgornji polovici lestvice in se z njo ni šaliti. Vendar pa imajo domačini prednost domačega igrišča in če bodo bolje povezali tudi svojo napadalno vrsto, bodo lahko obdržali doma obe točki, ki sta jim v resnici potrebni. Vodstvo Juventine vabi navijače, naj pridejo v čim večjem številu k tekmi, da bodo tudi na ta način pripomogli k uspehu.

Omenimo naj še, da je vodstvo Juventine v zadnjem času namestilo na igrišču osem električnih svetilk. S tem je omogočilo, da se igralci lahko vežbajo tudi po dnevnem delu, kar je važno zlasti sedaj, ko so dolgi večeri in hitro nastopi tema. Morda bomo že jutri videli korist te naprave, ki omogoča domačim nogometašem boljšo pripravo.

* * *

Sovodenjci bodo nastopili jutri v Kaprivi. Po nedeljski igri proti Podgori doma, kjer so vkljub porazu pokazali lepo igro, bodo morda imeli kaj več sreče na igrišču svojega starega tekmeca in odnesli vsaj eno točko. To je še toliko bolj možno, ker bosta jutri nastopila zopet dva igralca, ki sta bila prejšnjo nedeljo izključena. Predvsem pa se bo moral pripraviti napad, ki mora postati bolj učinkovit pred nasprotnikovimi vrati in z naglimi akcijami prodreti nasprotno obrambo.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

v GORICI

CORSO. 16.30: «Trije znameniti», V. Chiari, U. Tognazzi in Vianello. Italijanski barvni film.

VERDI. 16.00: «Jezdili so skupaj», J. Steward in R. Widmark. Ameriški western v barvah.

VITTORIA. 16.45: «Osvajalec Korinta», J. Sernas in Gianna Maria Canale. Italijansko-francoski film v barvah, cinemascope.

CENTRALE. 17.15: «Planet ugaslih ljudi», C. Rains in B. Carter. Ameriški barvni film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANZO, Korzo Verdi št. 57, tel. 28-79.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 13.6 stopinje ob 14.20, najnižjo 1,6 stopinje ob 4.30. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 70 odst.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

13. kolo nogometnega prvenstva A lige

Torino, Roma in Atalanta v borbi za tretji stolček

Ojačeni Videmčani bodo sprejeli v goste Catanio

Čeprav nedeljsko trinajsto kolo nogometnega prvenstva A lige ne bo tako zanimivo kot prejšnje, bo vendar pritegnilo pozornost izvedencev in predvsem navijačev. Na sporedu sta namreč dve še kar važni tekmi.

Prva bo v Turinu med Juventusom in gostujočo Fiorentino. Turinčani, katerih morala mora biti po izdatni zmagi nad beograjskim Partizanom na višku, bodo morali napeti vse sile, da si zagotovijo obe točki. Ti sta Juventusu zelo važni in predvsem krvavo potrebni če noče zdrkniti še niže. Fiorentina se ne bo hotela predati brez boja in prav v tem je privlačnost tega srečanja, ki bo prihodnjo nedeljo brez dvoma najbolj razburljivo.

Vprašanje je seveda kako se bodo obnesli Turinčani, katerim bi se morala poznati utrujenost.

Druga zelo zanimiva in obenem važna tekma bo v Rimu. Na olimpijskem stadionu se bo odločalo kdo je bolj vreden tretjega mesta. Na tem mestu je sedaj Torino, a Roma mu ga bo že v naslednjem kolu skušala vsaj ogrožati. Po prognozah bi morala zmaga pripasti domačinom, ki imajo priliko, da izpodrinejo turinske goste vsaj za stopnico niže.

Za tretji stolček se bo potegovala tudi Atalanta, ki bo na domačem igrišču v Bergamu sprejela v goste Mantovance. Kakšen bo rezultat je težko predvidevati, ker se v nogometu ne moremo dosti zanesti na položaje v lestvici. Mantova je nekje na varni sredini, kar pomeni, da zna biti tudi nevarna. In to prav tedaj, ko nihče ne pričakuje.

Ce bodo te najvažnejše in tudi najbolj zanimive tekme dneva, ne smemo pozabiti na preostale, ki lahko tudi prinesejo kako presenečenje. Tega ne bi smeli pričakovati iz Bologne, kamor bo šla na gostovanje Venezia. Bolonjčani so namreč dovolj močni, da spravijo v koš beneško moštvo. To so pokazali proti češkemu Kladnu, katerega so v polfinalu turnirja za srednjeevropski pokal odpravili z moštvom polnim rezervnih igralcev.

Medtem ko bo Inter igral doma, se bo moral Milan odpraviti na pot. Prvi bodo sprejeli v goste Lanerossi, drugi pa se bodo ustavili v Padovi, kjer bo Rocco našel lanskoletne gojence. Padovansko moštvo je bilo za Milan vedno trd oreh in čeprav je letos slabše od prejšnjih, smemo od njega pričakovati oster odpor. Ce se mu bo posrečilo Altafinija in tovariše pa je drugo vprašanje, na katerega danes ni mogoče odgovoriti.

Palermu se obeta zmaga. Lecco, ki bo prišel gostovat se bo skušal braniti poraza, vendar možnosti je zelo malo. Teže pa je predvidevati izid srečanja med Spalom in Sampdorio. Po silah, ki jih imata nedeljska nasprotnika na razpolago, bi morali obe točki pripasti gostom iz Genove, pa čeprav ni mogoče izključiti možnosti neodločenega izida.

Končno še nekaj besed o videmski enajstorici, ki je letos slabo začela in še slabše nadaljevala. Vodstvo videmskega kluba se je zadnje čase potrudilo in je napravilo vse, da ojači svoje šibke vrste. V ta namen je najelo Selmossona, ki je star znanec domačih navijačev. «Lunin žarek», kakor so imenovali tega plavolasega igralca, je bil že v preteklih letih član Udinese in vsi upajo, da bo kot nekdaj tudi sedaj odlično zaigral ter pripomogel potapljajočemu se moštvu na površje. Pot proti rešitvi bo še dolga in polna zaprek, vendar ne bi smela biti nemogoča.

Totocalcio

Atalanta-Mantova	1
Bologna-Venezia	1
Inter-LR Vicenza	1
Juventus-Fiorentina	X 1 2
Padova-Milan	X 2
Palermo-Lecco	1
Roma-Torino	1
Spal-Sampdoria	X 1
Udinese-Catania	1
Napoli-Catanzaro	1
Reggiana-Lazio	1 X
Pisa-Anconitana	X 1
Rimini-Cesena	1 X 2
Prato-Lucchese	X 1
Pistoiese-Livorno	X

Jutri na stadionu Dinama v Zagrebu

Jugoslaviji se bo posrečilo ustaviti avstrijske nogometaše?

Za tekmo vlada izredno zanimanje - Vsi razpoložljivi prostori že razprodani

Te dni se skoraj vsi pogovori v Zagrebu vrtijo okoli dogodka, ki bo v nedeljo privabil na stadionu v Maksimir verjetno rekordno število igralcev. Vsi ljubitelji nogometa, in Zagreb jih nima malo, se pogovarjajo le o tekmi med Jugoslavijo in Avstrijo.

Zakaj tako razpoloženje in zanimanje? Vedeti je treba, da Avstrijo smatrajo, upravičeno ali ne bomo videli v nedeljo, za trenutno nepremagljivo moštvo. So severni sosedje Jugoslavije res zmožni sestaviti moštvo, ki je prekosilo slavni «Wunderteam»?

Sedanji uspehi na mednarodnem področju bi skoraj potrdili to možnost. Avstrijci so v zadnjem času spravili na kolena Španijo, Anglijo, Sovjetsko zvezo in celo Madžarsko. S tem pa še niso dosegli rekorda «Wunderteama», ki je v 15 tekmah 10-krat zmagal in trikrat zaigral neodločeno.

Od kod taki uspehi avstrijskih nogometašev? Nekateri pravijo, da je to zasluga trenerja Karla Deckerja, ki se je poslužil sistema 4—2—4. Sicer s tem sistemom, ki ga je prevzel od Brazilije, ne bi prišel daleč, pravijo nekateri, če ne bi imel na razpolago dobrih igralcev. To je delno tudi res, pa čeprav je treba tudi priznati Deckerju, da je znal izrabiti vrline razpoložljivih nogometašev.

Trener avstrijske reprezentance je dolgo pripravljal igralce, dokler se ti niso vigrali. Njihova največja zasluga je, da takoj popravijo napako, ki jo morebiti zagreši soigralec. Igrati na napakah Avstrijcev je torej skoraj nemogoče. Vrhutega pa je Dekker pogumno segel po mladih močeh, ki popolnoma odgovarjajo njegovi zamisli modernega in hitrega nogometa.

Steber moštva pa bodo še vedno trije «stari» in sicer Stotz, Koller in Gerhard Hannapi, ki bo v Zagrebu odigral svojo 90. tekmo v državnem dresu. Vsekakor lep jubilej, ki ga bo hotel skupno z ostalimi igralci proslaviti z zmago.

Jasno je, da bo moralo avstrijsko moštvo resno računati z gostitelji. Pri izvedencih vlada precejšen pesimizem, ki ima še kar resno podlago. Jugoslavija nima še dokončne postave in trener išče mlade moči, da bi jih odpeljal s seboj v Čile. Vrhutega pa mora računati z resnimi poškodbami Jusufija in Kovačevića. Medtem ko je prisotnost Jusufija če že ne gotova pa vsaj možna, je uporaba Kovačevića odvisna od odgovora zdravnika. In vse kaže, da bo ta negativen.

Igralci pa so v nasprotju z izvedenci bolj optimistično razpoloženi in upajo, da se jim bo posrečilo, morda tudi s pomočjo domačega okolja in domačih navijačev, prekiniti dve leti trajajočo serijo uspešnih nastopov Deckerjevega moštva. Prav zaradi tega vlada za jutrišnjo tekmo na stadionu Dinama tako pričakovanje. In ne samo v Jugoslaviji temveč tudi drugje po svetu.

BOKS

NEW YORK, 17. — Američan italijanskega porekla Paolo Rosi in Portoričan Carlos Ortiz sta danes zaključila priprave za jutrišnji dvoboj, ki bo moral določiti bodočega nasprotnika svetovnega prvaka lahke kategorije Joeja Browna.

Z začetkom ob 14. uri

V EVROVIZIJI tekma v Zagrebu

ZAGREB, 17. — Danes je prispela v Zagreb avstrijska nogometna reprezentanca, ki se bo v nedeljo srečala z jugoslovansko v glavnem mestu Hrvaške Avstrijski zvezni kapetan Decker je ob prihodu v Zagreb izjavil, da je izid tekme negotov, ker lahko zmaga pripada enemu ali drugemu moštvu. Vseeno pa je Decker optimist glede končnega rezultata. V nedeljo bosta reprezentanci nastopili v sledečih postavah:

Jugoslavija: Šoškić; Durkovič, Marković; Radaković, Nikolić, Vasović; Čebinac, Jerković, Galić, Šekularac, Bego.

AVSTRIJA: Fraydl; Trubig, Stotz; Hasenkopf, Hanappi, Giesser; Nemec, Knoll, Buzek, Hof in Refreider.

Potek tekme, ki se bo začela ob 14. uri, bo prenašala tudi Evrovizija.

Marljivo udejstvovanje Borovih odbojkarskih ekip

Dekleta v Ljubljani

Danes bodo igralke SZ Bor odpotovale v Ljubljano, kjer bodo vrnile obisk Ljubljančankam v srečanju v odbojki. Tekma, za katero vlada v Ljubljani precejšnje zanimanje, bo ob 15.30 v Domu TVD Partizan-Ilirija. Tržačanke bodo v Sloveniji odigrale tudi drugo tekmo in sicer jutri zjutraj ob 10. uri z jeseniško reprezentanco. V Ljubljano bodo odpotovale Pavletičeva, Mijotova, Orlova, Zavadlalova, Batistova, Hmeljakova P., Sirčeva in Ravberjeva

Fantje v Miljah

Pomlajena moška vrsta Bora pa bo imela jutri v Miljah dva nastopa v okviru odbojkarskega propagandnega turnirja. Ob 9.30 se bo v občinski telovadnici srečala z moštvom CRDA B, ob 11 pa z VIS B. Namiznoteniški odbor Bora vabi člane moštva, da se zbero jutri ob 8.15 pred postajo filobusa št. 20 na Trgu stare mitnice. Igralci, ki pridejo v poštev za sestavo moštva so: Šušteršič, S. in V. Veljak, Orel, Cupin, Vitez, Skrinjar, Pertot S. in Mijot V.

Novosti v vrstah Triestine za tekmo s Pordenonom

Risos ali Bretti jutri v domači napadalni vrsti

Szoke operiran na slepiču - Zaradi poškodbe Secchi ne bo nastopil

Vesele in žalostne vesti iz vrst Triestine. Vesele predvsem zaradi prisotnosti treh novih članov, ki bodo lahko ojačili moštvo, to je vratarja Torosa in napadalcev Brettija in Risosa, žalostne pa zaradi odsotnosti dveh igralcev, ki sta znana po svojih tehničnih in moralnih vrlinah.

Ni treba posebej poudarjati, da gre za Secchija in Szokeja. Prvi še ni prebolel posledice udarca v koleno, zaradi česar je bil še včeraj pod zdravniško oskrbo v Abanu. Secchi bi se moral danes vrniti v Trst, toda že sedaj je gotovo, da ga trener ne bo mogel uporabiti v nedeljski tekmi z Pordenonom.

Za Szokeja pa je še slabše. Po napadu slepiča, ki se mu je pojavil predvčerajšnjim po treningu, so igralca poslali v Tržaški sanatorij, kjer ga je včeraj ob 11. uri dr. Lenardon operiral. Klubski zdravnik dr. Nuciari je včeraj izdal poročilo, v katerem pravi, da je Szoke srečno prestal operacijo in da je njegovo stanje zadovoljivo. Szoke bo ostal še pod zdravniško oskrbo teden dni, nato pa bo moral še 15 dni počivati in se vzdržati vsakršnega treninga in napora sploh.

Zelo verjetno se bo Triestina predstavila jutri občinstvu v precej prenovljeni postavi. V vratih bo debutiral Toros, medtem ko se bo v krilski vrsti pojavil Sadar. V napadu se bo trener ponovno poslužil Santellija in ker ni drugih igralcev, bo moral uporabiti enega od novih članov to je Brettija ali Risosa. Nogometaša sicer še nista popolnoma pripravljena za nastop, a ker Radio nima drugega izhoda, bo moral pač izbrati najmanjše zlo. Trener se včeraj ni hotel izjasniti, ker hoče preizkusiti še danes njune zmogljivosti. Danes zjutraj se bosta Bretti in Risos pripravila za nedeljsko tekmo skupno z drugimi, ki so še potrebni treninga. Sinoči so zdravniški pregled obeh članov tržaškega moštva dopolnili z radiološkim in radiografskim pregledom prsnega koša in nog. Verjetno bodo prav zdravniki pomagali Radiu pri izbiri igralca za srečanje s tako nevarnim tekmecem kot je Pordenone. Za vsak primer bosta Radiu na razpolago še krilec Bizai in napadalec Travain. Zelo verjetno bo že nocoj znana postava, ki bo jutri popoldne nastopila na stadionu pri Sv. Soboti. Brez dvoma bo ta zasilna, ker boljše zaradi obolelosti nekaterih stebrov Triestine Radio ne bo mogel sestaviti.

GINO BRETTI

GLORIANO RISOS

OBVESTILO

ŠZ BOR

Atletski odsek opozarja vse, ki bi radi vadili atletiko, da bo prvi trening danes v soboto ob 17. uri na stadionu «Prvi maj».

Tako moštva jutri na igrišču

ATALANTA — Cometti; Rota, Roncolli; Nielsen, Gardoni, Colombo; Olivieri, Maschio, Nova, Magistrelli, Gentili.
MANTOVA — Negri; Morganti, Cancian; Tarabbia, Pini, Longhi; Allemann, Giagnoni, Sormani, Mazzero, Recagni.

***

BOLOGNA — Santarelli; Capra, Pavinato; Tumburus, Janich, Fogli; Renna (Perani), Franzini, Vinicio, Bulgarelli (Renna), Pascutti.
VENEZIA — Magnanini; De Bellis, Ardizzon; Tesconi, Carantini, Frascoli; Rossi, Santisteban, Siciliano, Raffin, Pochissimo.

***

INTER — Buffon; Picchi, Masiero (Facchetti); Zaglio, Guarneri, Bolchi; Bicicli, Humberto, Hitchens, Mereghetti, Corso.
L. R. VICENZA — Milan; Bernard, Zoppelletto; Stenti, Panzanato, De Marchi; Menti, Campana, Kruiver, Puia, Savoini.

***

JUVENTUS — Anzolin; Garzena (Emoli), Bozzao; Emoli (Mazzia), Charles (Garzena), Leoncini; Mora, Mazzia (Rosa), Nicole', Sivori, Stacchini.
FIORENTINA — Sarti; Malatrasi, Robotti; Rimbaldo, Gonfiantini, Marchesi; Hamrin, Milan, Milani, Dell'Angelo, Petris.

***

MILAN — Liberalato; David, Maldini; Trapattoni, Salvadore, Radice; Ghiggia, Dino, Altafini, Rivera, Barison.
PADOVA — Pin; Blason (Lampredi), Cervato II; Scagnellato, Azzini, Bon; Tortul, Bacci, Koelbl, Del Vecchio, Crippa.

***

PALERMO — Mattrel; Burgnich, Sereni; Malavasi, Benedetti, Prato; De Robertis, Mosca, Metin, Fernando, Maestri.
LECCO — Bruschini; Facca, Cardarelli; Gotti, Pasinato, Duzioni; Calzolari, Di Giacomo, Clerici, Lindskog, Sarchi.

***

SPAL — Patregnani; Gori, Riva; Micheli, Cervato, Mialich; Dell'Omodarme, Massei, Mencacci, Cappa, Novelli.
SAMPDORIA — Rosin; Vincenzi, Marocchi; Bergamaschi, Bernasconi, Vicini (Delfino); Toschi, Boškov, Brighenti, Skoglund (Vicini), Cucchiaroni.

***

UDINESE — Dinelli; Burelli, Valenti; Sassi, Tagliavini, Berretta; Pentrelli, Selmosson, Rozzoni, Segato, Canella.
CATANIA — Vavassori; Alberti, Rambaldelli; Szymaniak, Michelotti, Benaglia; Caceffo, Biagini, Calvanese, Frenna, Morelli.

***

ROMA — Matteucci (Cudicini); Fontana, Corsini; Pestrin, Losi, Carpanesi; Orlando, Angelillo, Manfredini Lojacono, Menichelli.
TORINO — Panetti; Scesa, Buzzacchera; Bearzot, Lancioni, Cella; Albrighi, Ferrini, Baker, Law, Crippa.

Na zadnjem sestanku IAAF

S. Moraleju priznali dva svetovna rekorda

Italijan ju je dosegel v teku na 400 m in 440 y z ovirami

RIM, 17. — Evropski odbor mednarodne atletske zveze, ki se je sestal 12. t. m. v Amsterdamu je priznal Italijanu Salvatoru Moraleju oba svetovna rekorda, ki ju je v teku na 400 m in 440 jardov z ovirami dosegel 15. oktobra letos v Rimu.

Atletska zveza je potrdila prejem zapisnikov, ki so bili sestavljeni ob svetovnem rekordu v metu kopa, ki ga je dosegel z znamko 86,74 m Carlo Lievore. O njegovem rezultatu bo odbor za potrditev rekordov pri IAAF razpravljal šele na prihodnji seji, ki bo v prvih mesecih 1962. leta.

Po prvem dnevu tekmovanja za pokal švedskega kralja

Švedska-Italija 2:0

STOCKHOLM, 17. — Po prvem dnevu teniškega dvoboja za pokal švedskega kralja med Švedsko in Italijo, so domačini v vodstvu z 2:0. Italijana Tacchini in Merlo, ki sta se v igri posameznikov spoprijela s Schmidtom in Lundquistom, sta morala položiti orožje pred boljšima nasprotnikoma.

Schmidt ni imel težkega dela s Tacchinijem. Dovolj mu je bilo 42 minut, da je odpravil apatičnega in tudi trudnega Italijana v dveh setih s 6:3, 6:1.

Drugi švedski predstavnik Ludquist pa je našel v Merlu odpornega nasprotnika. Vseeno ga Italijan ni mogel nikoli resno ogrožati. Njuna borba je bila ostra in napeta. V 53 minut trajajočem srečanju je Lundquist odigral svojo morda najlepšo tekmo kariere, med katero je odpravil Italijana obakrat s 6:4.

Današnjim tekmam je prisostvovalo le kakih 400 gledalcev. Da bi privabila več občinstva je švedska teniška zveza sklenila znižati cene vstopnicam za jutrišnja srečanja Tacchini - Lundquist in Merlo - Schmidt Po končani igri posameznikov se bodo Švedi in Italijani spoprijeli v doublu.

***

RIM, 17. — Jutri 19. t. m. se bo na sedežu FIT sestal tehnični odbor italijanske teniške zveze, ki bo razpravljal o nastopu domačih teniških igralcev v finalu za Davisov pokal. Kot je znano bo «challenge round» z Avstralijo 26., 27. in 28. decembra letos. Ob isti priliki bo tehnična komisija določila tudi igralce, ki bodo branili italijanske barve.

***

LONDON, 17. — Britanska teniška zveza je objavila lestvice najboljših angleških igralcev za 1961. leto. Prvo mesto si med moškimi delita Mike Sangster in Bobby Wilson, katerima sledita Billy Knight in Allan Mills. Med ženskami je na vrhu lestvice Angela Mortimer pred Christine Truman in Ann Haydon.

BOKS

MIAMI, 17. — Svetovni prvak srednjetežke kategorije (verzija NBA) Harold Johnson je zaprosil za odložitev dvoboja, ki bi ga moral imeti za naslov 2. decembra letos z Dougom Jonesom. Johnson zatrjuje, da še ni popolnoma okreval po operaciji na desni nogi. Vse kaže, da bodo privolili v odložitev in da bo Jones istega dne nastopil proti boksarju težke kategorije Eddiu Machenu.

TOTIP

1.	prvi	1 2
	drugi	2 1
2.	prvi	2 2
	drugi	1 X
3.	prvi	2 2 X
	drugi	1 X 1
4.	prvi	1
	drugi	2
5.	prvi	X X
	drugi	X 2
6.	prvi	1
	drugi	2

Kaj je novega o raku

(Nadaljevanje s 3. strani)

lenjih n.pr. v kosteh. Posredujemo ga preko krvi in se nato razširi po vsem organizmu, zadrži pa na mestih, kjer naleti na rakaste celice. S svojim obsevanjem pa rakaste celice uničuje.

Približno tako deluje tudi radioaktivno zlato pri zdravljenju raka na trebušni mreni. Radioaktivni jod pa zdravi ščitno žlezo. Zanimivi so poizkusi zdravljenja s pomočjo bora. Ta se pri aplikaciji velikih količin zbira v posameznih tumorjih možganov. Nato začnemo bor obsevati z nevtronskimi žarki. Bor nato z alfa žarki uničuje bolno tkivo, dočim zdravega tkiva ne načenja, kar je valovna dolžina teh žarkov izredno kratka.

Imamo še vrsto kemoterapevtičnih sredstev, ki so dokaj učinkovita. al pa imamo v teh primerih pogoste recidive. Ta sredstva vplivajo na metabolizem in na prehrano rakastih celic. Sodelujejo v blokiranju fermentativnih procesov, ne povzročajo pa razpadanja rakastih celic. Pomni da bi nam ta sredstva lahko služila kot pomožna sredstva. In vendar upajo, da bi kemoterapevtična sredstva mogl apriveati celo do zmage medicine v borbi proti raku.

IVAN CANKAR

na klancu

42.

VII. Vračajo se izgnanci

Zunaj pa se je bližala zima, že so se stresala okna v vetru, ki je pihal od severa. Na klancu so se bali zime: kurili so s pohištvom in z ukradenimi poleni, toda mraz je prihajal skozi razpokane duri, skozi razbita okna in led se je delal na vlažnih stenah. Stokanje in zdihovanje vetra se je spajalo z ječanjem bolnikov, ki so ležali v mrzlih izbah, odeti z žakljevino in starimi cunjami. Kdor je imel solde za žganje, je presedel ves dan v krčmi, ponoči pa je spal globoko spanje pijanca in ni čutil mraza.

«Izgubili se bodo in se bodo vrnili na klanec in bodo poginili na klancu, zato ker jim je bilo usojeno tako od začetka!» je dejal čevljar.

Mati je čakala nanje in čakale so nanje gole stene, ki se je delal led na njih, da jih sprejmo v poslednje zavetje, izgnance, ki prihajajo umirat.

Zunaj je bila zima, okna so se stresala v vetru, ki je prihajal od severa.

Oglasilo se je zunaj, potrkalo je na duri, prišla je Francka: počasi kakor tat se je vračala v domačo izbo. Imela je na glavi klobuk, izpran in razcefran; tudi obleka je bila gosposka, toda zamazana in posvaljkana, čevlji so bili raztrgani, na rokah je imela rokavice, toda prsti so gledali skoznje. Večja je bila, a še bolj drobna nego ob slovesu. Obraz je bil bel, prozoren, oči so gledale plaho, dvoje globokih strug so bile zarezale solze pod njimi.

Mati je šla kuhat kavo.

«Samo da si se vrnila, Francka, vse bo dobro zdaj.»

Francka je pila kavo in je odgovorila počasi in mirno.

«Nisem se vrnila, mati; prišla sem samo mimo in tako sem pogledala domov, kaj delate. Jutri pojdem v Ljubljano.»

Mati jo je prijela za roko.

«Nikamor ne pojdi, Francka, ostani pri meni... strašno je zunaj v svetu... in mraz je in zima.»

«Moram, mati!» je odgovorila Francka in je gledala na mizo.

«Kaj bi pri vas? Moram v službo.»

Ozrla se je naokoli, po mrzli, prazni izbi, na mater, ki je bila že vsa skljućena, obraz preprežen s stoterimi gubami in gubicami, oči polslepe, tihe in boječe — in ustnice so se ji nategnile v jok kakor otroku, toda glasu ni bilo iz grla.

«Kod si hodila tako dolgo, Francka?»

«V Gorici sem bila in potem v Trstu, zdaj pojdem v Ljubljano. Nisem vam pisala, zato ker je bilo žalostno življenje. Prišla sem zdaj, ker sem mislila, da so oče doma.... Ko sem bila v kuhinji in sem jokala, so prišli zadaj in so se me dotaknili na rami in so me natihoma poklicali.... Pred dvema mesecema je bilo in mesec je sijal v kuhinjo....»

Mati se je sklanjala blizu k njej, da bi ji videla dobro v obraz, in bilo ji je, kakor da je videla ta obraz nekje drugje, v davni preteklosti. Šinilo je mimo vse življenje — in ugledala je ta obraz na razpetem platnu. Samo obraz je bil in nekoliko životа, rok ni bilo. Na glavi širok bel slamnik, z rožami okrašen; lepo pisana jopica, z zlatom tkana; oči velike, radovedne, otroške in plašen smehljaj na ustnicah. Kdaj se ji je to sanjalo, kje je to bilo? Nekaj jo je zabolelo v srcu, pozabljena in nerazumljiva rana je malo zaskelela, kakor da bi se je bil kdo prav nalahko dotaknil s prstom; zaskelelo je samo za trenutek — sanje so hušknile mimo in so izginile, preden jih je razumela.

V svetilki ni bilo olja in tako sta sedeli brez luči. Iz hiše nasproti je padel skozi okno žarek svetlobe, naravnost na Franckin obraz, ki je bil v tej svetlobi še bolj droben in bled; na ušesih so se lesketali veliki uhani od stekla.

«Kaj so ti storili zunaj, Francka, da si prišla domov tako bolna?»

Francka je pripovedovala dolgo v noč, ko sta ležali že na postelji, in materi se je zdelo, da se vrača davna preteklost, podoba za podobo, tako jasno vse in resnično, kakor se je vršilo v tistih polpozabljenih časih, ki so se bili že izpremenili v nejasne sanje.

Okna so se stresala v vetru, mesec je sijal zunaj; čevljar se je vračal iz krčme in je prepeval.

Pozdravil jo je veselo in prijazno, kakor da bi jo bil poznal že oddavnaj. Na večer je bilo, spomladi v samotni ulici, kjer je stalo na obeh straneh mlado oprašeno drevje. Postala je in se je prestrašila, srce pa ji je zatrepetalo od čudne radosti. Imela je takrat petnajst let in njen obraz je bil še ves otroški. Stala je pred njim in je gledala v tla, lica so ji gorela. On se je zasmejal in jo je pobožal.

«Kako ti je ime?»

«Francka.»

«Seveda, kako bi ti bilo drugače ime. Zakaj te ni bilo tako dolgo sem, Fanny? Čakal sem te, vedel sem, da prideš tod — pa večer za večerom in ni te bilo. Težko sem te čakal, Fanny!»

Smehljal se je in njegove smehljajoče oči so sijale čudno — sočutje je bilo v njih in ljubezen in vesela prešernost.

Mlad je bil in lep, gosposko je bil oblečen, imel je lepo zavihane brke in malo razmršene lase, ki so gledali izpod belega slamnika ter se vili po čelu v lepih kodrih.

«Tam zadaj je klop, Fanny, nobenega človeka ni tam in temno je; pojdi z mano, sediva malo tja!»

Prijel jo je za roko in šla sta in sta sedla na klop. Tam je bilo drevje bolj košato, kostanji so že cveteli in, če je zapihal veter, so padali na klop dišeči cvetovi.

Ko sta sedela, ji je položil desnico okoli vratu, z levico ji je vzdignil obraz in jo je poljubil na ustnice, tako da jo je vso izpreletelo, ko je začutila na licih njegove brke.

«Glej, Fanny, čakal sem te in vedel sem natanko, da prideš, samo čudno se mi je zdelo, da te tako dolgo ni bilo.... Ali tvoje srce je polno usmiljenja in zato si prišla. Vedela si, da mi je spet težko pri srcu in da potrebujem tvoje ljubeznive tolažbe in, kakor si prihajala zmerom ob takih časih, tako sem čakal nate tudi zdaj.... Kaj si počela tako dolgo, kod si hodila?»

Zasmejal se je in ni čakal odgovora in jo je poljubil.

«Moje življenje, Fanny, je bilo ves ta čas tako divje in neumno, da me je sram in da sem ves truden; zadnji čas je bil, da si prišla, že ves bolan sem bil in klical sem te neprestano.... Glej, tako pridejo tiste ure, ko je človek greha in življenja sit in si zaželi malo samote, malo tihe in nedolžne ljubezni in tako drobnega, otroškega, plahega obrazka, kakor je tvoj, Fanny! Tako si odpočije trudno srce in se pripravlja na nove grehe, zato da se potem spet vrača, kadar je trudno in bolno....»

Smejal se je in jo poljubljal.

«Kako si otroška in lepa in neumna, o Fanny, kakor zmerom! Zdi se mi zdajle, da bi se nikoli ne naveličal tvojega obraza in tvojih oči.... Ali prideš jutri, Fanny? Ali prideš vsak večer?»

Francka je prihajala vsak večer. Kostanji so šumeli in dišeči cvetovi so padali nanju.

(Nadaljevanje sledi)